

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo«
Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEČAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 grupp

Cena 1.000 lir - Leto XLVI. št. 63 (13.596)

Trst, nedelja, 18. marca 1990

Danes konec stavke, težave zaradi pomanjkanja bencina se počasi rešujejo

Združenja prevoznikov nočejo pristati na pogajanja z vlado

Minister za prevoze Bernini je za sredo sklical sestanek z vsemi organizacijami Socialisti pripisujejo podtajniku Cristoforiju krivdo za kaos, ki ga je povzročila stavka

Avtoprevozniki so tudi včeraj ponekod priredili cestne zapore (Telefoto AP)

RIM — Danes ob 8. uri se zaključijo enotedenska stavka avtoprevoznikov. Po mnenju opazovalcev se položaj, ki je zaradi pomanjkanja bencina postal ponekod že kritičen, postopoma umirja in že v včerajšnjih popoldanskih urah je bilo manj težav za nabavo goriva zlasti na avtocestah. Promet, ki je ob koncu tedna običajno gostejši, pa včeraj ni zabeležil vidnega porasta, nekateri pa celo trdijo, da so bile ceste neobičajno prazne. Črpalkarji bodo na podlagi začasnega vladnega ukrepa danes lahko imeli ves dan odprte črpalke, prav tako bodo po osmi uri lahko vozili tudi težki tovornjaki, da bi vsaj delno nadomestili zamujeno. V teh dneh ostrega protesta avtoprevoznikov je bil položaj normalen samo na Sardiniji, kjer niso zabeležili niti vrst pred črpalkami, niti težav na zelenjavnih tržnicah.

Pogajanja med vlado in sindikatom ter avtoprevozniki združenji se bodo ponovno začela v sredo. Podtajnik pri predsedstvu vlade Cristofori, ki je bil ves čas stavke nekakšna orientacijska točka, je še naprej optimist. V pogovoru z novinarji je dejal, da je vlada pripravljena na soočanje, vendar

v mejah, ki so jih določila pristojna pogajalna telesa. Priznal je, da bo sredino srečanje težavno in napeto, pri tem pa ni pozabil izstreliti puščice na tiste organizacije, FAI, FITA, FAIT in SNA, ki so po njegovem mnenju onemogočile vsak poskus sprave. Minister za prevoze Bernini je med tem že sklical zainteresirane strani, to je organizacije stavkajočih prevoznikov in one, ki so dosedanje dogovore z vlado spoštovali. Na ta račun je Cristofori priznal, da dvomi v moč tako enih kot drugih, ta šibkost pa je doslej oškodovala predvsem sindikat.

S podtajnikom Cristoforijem pa so tokrat izredno polemični zlasti socialisti. Tempestini je prepričan, da je podtajnik kriv za kaos, ki je nastal v državi že prvi dan stavke, Sanguinetti pa obtožuje vlado zamujanja in počasnosti, kar je ponudilo avtoprevoznikom ponudilo možnost, da izkažejo svojo moč in v nekaj dneh spravijo vso državo na kolena.

Trda struja avtoprevoznikov organizacij pa ta čas ne kaže nikakršne razpoložljivosti za skupna pogajanja. To stališče je včeraj ponovno izrazil v pismu, ki ga je poslala ministru Berniniju.

Libija obtožuje Ameriko in Izrael zaradi Rabte

TRIPOLIS — Libijske oblasti so sporočile, da je bil požar, ki je v četrtek praktično uničil kemično tovarno v Rabti, skoraj gotovo posledica sabotaže. Libijska tiskovna agencija Jana trdi, da je zunanje ministrstvo mnenja, da so atentat organizirali tajne službe Libiji sovražnih držav.

V poročilu je še rečeno, da Združene države in »sionistični sovražnik« skušajo na vsak način zavreti proces tehnološkega napredka v Libiji, tudi s sabotažo tovarn zdravil.

Libija spet ponavlja, da so v Rabti proizvajali samo zdravila, medtem ko Američani trdijo, že od leta 1988, da je tovarna v Rabti, kot izhaja tudi iz satelitskih posnetkov, namenjena predvsem proizvodnji strupenega plina iperita in drugih strupenih bojnih snovi.

Američani in Nemci trdijo, da imajo Libijci na zalogi 50 ton strupenih plinov v posebnih zbiralnikih, ki jih požar ni poškodoval. Libijske oblasti so baje aretirale pet uslužbenecv kemične tovarne, od katerih sta dva tuja državljana. Za sedaj se še ne ve, če je zaslišanje aretirancev prispevalo k pojasnitvi okoliščin, v katerih je prišlo do požara.

V soboto v Špetru

Zbor izvoljenih predstavnikov

ŠPETER — Prvič v povojni zgodovini slovenske narodnostne skupnosti se bodo v soboto v Špetru zbrali na skupnem zboru vsi izvoljeni predstavniki manjšine. Pobuda, o kateri je že dalj časa govor, bo, kot kaže, postala stvarnost.

V teh dneh je bilo na vse izvoljene predstavnike naslovljeno vabilo, v katerem je rečeno, da bo italijanski senat, kot kaže, začel obravnavati vladni zakonski osnutek z naslovom »Ukrepi v korist prebivalstva slovenskega jezika v tržaški in goriški pokrajini ter slovenskega porekla v videmski pokrajini«. Podpisniki menijo, da bi bilo pomembno, če bi k parlamentarni razpravi prispevali tudi institucionalni predstavniki skupnosti. Zato vabijo izvoljene predstavnike manjšine brez ozira na strankarsko ali zemljepisno pripadnost v soboto na skupno zborovanje v Špeter.

Na tem zborovanju naj bi ocenili vladni zakonski predlog, obenem pa razpravljali tudi o osnutku dokumenta s predlogi za izboljšanje Maccanicovega besedila.

Poziv za udeležbo na zboru je podpisalo 26 izvoljenih predstavnikov, med katerimi so en senator, številni deželni svetovalci, veliko županov, pokrajinskih in občinskih svetovalcev, predsednikov in svetovalcev gorskih skupnosti. Podpisniki pripadajo petim različnim strankam in političnim gibanjem, ozemeljsko pa je prisotno celotno dvojezično ozemlje od Milj do Kanalske doline. Tudi zato bo zbor, kot piše v vabilu, utrdil medsebojno poznavanje in spodbudil ploden dialog.

Italijanska košarkarska B-2 liga

Nov poraz Jadrana TKB

PROSEK — Jadranovi košarkarji so sinoči v telovadnici doma Ervatti na Proseku izgubili proti vodilnemu Virtusu iz Padove (95:105) in so si bržkone zapravili še poslednjo možnost za obstanek v B-2 ligi.

Sicer pa moramo takoj dodati, da so jadranovci sinoči igrali eno svojih boljših tekem v tem prvenstvu, saj so slednje minute srečanja, ko je bil izid še 95:97 za Virtus. V zadnji minuti pa so naši zgrešili nekaj metov in gostje so tako lahko slavili sicer zaslužen, toda tudi previsoko zmago z desetimi točkami. Sinočno tekmo so odigrali v telovadnici dom Ervatti zaradi stavke občinskega osebja v tržaški športni palači. Tako so se morali igralci, vodstvo in navijači obeh ekip iz Trsta preseliti na Prosek, kjer je Jadranovo vodstvo po pravilih košarkarske zveze ob bojni stavki rezerviralo telovadnico pristaniščnikov, kjer so nato

tekmo tudi odigrali. Srečanje je bilo dokaj kakovostno in izenačeno že od vsega začetka. Naši so se vrgli v boj proti močnemu nasprotniku brez strahu in so celo večji del prvega polčasa tudi vodili (v 10' celo za 8 točk, 26:18). Že v prvem polčasu pa sta si Rauber in Battini nabrala po štiri osebne napake, tako da so morali jadranovci preiti v konsko obrambo, ki pa je resnici na ljubo tudi zelo uspešno delovala.

V drugem polčasu so jadranovci v 24' povedli kar za 9 točk (64:55), nato pa so si naivno zapravili nekaj žog in gostje so se počasi približali v rezultatu, tako da je bilo v 31' stanje 73:70 za naše. V poslednjih minutah se je bil neizprosni boj za vsako žogo. Gostje pa so prav v teh odločilnih trenutkih dokazali, da si zaslužijo prvo mestona lestvici.

NADALJEVANJE NA 14. STRANI

Kljub bistvenim spremembam v političnem življenju se nadaljuje »beg« v ZRN

Vzhodni Nemci bodo danes odločali o svoji usodi v jutrišnji Nemčiji

Poslednji shodi pred sobotnim predvolilnim molkom v NDR (Telefoto AP)

VZHODNI BERLIN — Vzhodni Nemci bodo danes odločali o svoji bodočnosti, saj bodo prav današnje volitve pokazale po kakšni poti in s kakšno hitrostjo se bodo prebivalci NDR približali ZRN, oziroma kdaj in pod kakšnimi pogoji se bosta obe Nemčiji združili v eno samo državo.

Izid volitev bo seveda vplival na sestavo nove vzhodnonemške vlade, ki naj bi izražala tudi na upravni ravni tisti duh, ki je v nekaj mesecih privedel do ključnih političnih in družbenih sprememb, vendar bo to najbrž postranska stvar v trenutku, ko se država sprašuje, kako iz gospodarske krize in kako v Evropo.

Kljub zanimanju, ki vlada ob današnjih volitvah, pa je treba zabeležiti dejstvo, da je še vedno zelo razširjen pojav prehoda iz NDR v ZRN. Sedaj, ko ni več kamene meje med obema Berlinoma in ni več govora o »begu«, na stotine vzhodnonemških državljanov kljub temu zapuša domovino in išče službo v ZRN. Mnogi so tudi dejali, da se ne bodo udeležili volitev, ker so prepričani, da gre le za navidezno demokratizacijo.

Dejansko pa bi lahko izidi volitev pokazali, kako globok je lahko razdor v državi, ki že več kot štirideset let ne preverja svojega realnega političnega utripa. Težko si je pričakovati zmagovalca, najbrž bodo volitve pokazale, da si bo morala NDR sestaviti vlado na podlagi medstrankarske koalicije med socialdemokrati SPD, kraščansko demokracijo in liberalci. PDS, ki je prevzela dediščino komunistične SED, že razmišlja o tem, kako bo lahko vplivala na politična dogajanja s strani opozicije.

Po porazu v Cuneu Kras izpadel v B ligo

CUNEO — Po mnogih prvoli-gaških prvenstvih, v katerih je osvojila dva državan naslova in celo vrsto drugih mest v državi, je včeraj po porazu v Cuneu ženska namiznoteniška ekipa Krasa izpadla iz najvišje italijanske lige. Po pričakovanju je vse tri točke izborila Batiničeva, ostali dve naši zastopnici pa žal nista bili dorasli nasprotnicam. Vsekakor je treba poudariti, da je bila včeraj ekipa Verzuolo kot kolektiv boljši od Krasa.

VERZUOLO - KRAS 5:3

T. Ravbar - Stojanova 0:2; Batinič - Giussani 2:0; Obad - Alberto 0:2; Batinič - Stojanova 2:0; T. Ravbar - Alberto 0:2; Obad - Giussani 0:2; Batinič - Alberto 2:0; Obad - Stojanova 0:2.

Gorbačov ostal brez odgovora na ultimatum odcepljeni Litvi

MOSKVA — V sporu med Litvo in Moskvo kaže, da ni poti nazaj. Včeraj je novo litovsko politično vodstvo nadaljevalo z utrjevanjem svoje notranje ureditve in ni »našlo časa«, da bi vzelo v poštev razpravo o ultimatumu Mihaila Gorbačova. Po izjavah zastopnika sajūdisa je bil vrhovni svet Republike Litve (tako se imenuje novi litovski parlament) preobremenjen z delom, da bi se lahko posvetil odgovoru sovjetskemu predsedniku, ki je Litovcem odmeril tri dni časa, da se lahko odrečejo odcepitvi.

O tej možnosti pa Litovci še razmišljajo ne, kot dokazuje včerajšnji politični dan, ki se je v Vilniusu zaključil s sestavo nove vlade in s formalnim imenovanjem ministrskega predsednika, ki bo 47-letna univerzitetna profesorica Kazimira Danuta Pruskenova.

Z gospo bosta na čelu vlade sodelovala voditelj neodvisne komunistične skupine Algirdas Brazauskas in novinar Romualdas Ozolas.

Predsednik parlamenta Vitautas Ladsbergis je vsekakor poskusil vsaj nekoliko omiliti napetost, ki je zavladala med Moskvo in Litvo. Ultimatum predsednika Gorbačova je interpretiral kot željo sovjetskega vodstva, da stopi v stik z litovskimi oblastmi za nadaljnjo razpravo o bodočih medsebojnih odnosih.

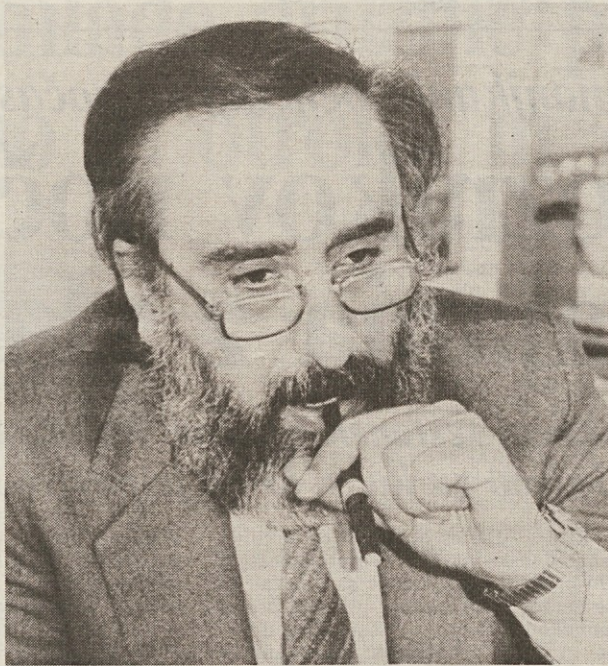
Litvo pa vsekakor skrbijo nekatere izjave Mihaila Gorbačova, ki je zagrozil »neodvisni Litvi«, da bo morala SZ plačevati v trdni valuti vse, kar uvaža iz raznih sovjetskih republik. Glede na to, da gre za plin, elektriko in še mnogo drugih surovin, bi se lahko Litva dejansko znašla v težki gospodarski stiski.

Okvirna preverjanja obtožb se bodo začela že jutri Sodni postopek proti Domenicu Sici razdvaja sodstvo, politike in javnost

RIM — Odločitev sodstva, da sproži postopek proti izrednemu komisarju v boju proti mafiji, Domenicu Sici (na sliki AP), je v ospredju najnovejših polemik. Preiskave potekajo v najstrožji tajnosti, vprašanje, čemu tako drastična odločitev rimskih sodnikov, pa ne najde odgovora. Dejstvo je, da se bodo že jutri začela pomembna in nemara odločilna srečanja na dveh različnih frontah: v rimski sodni palači bodo sodniki naredili prve nujne proceduralne korake, datum procesa morajo določiti v roku 45 dni, na sedežu višjega sodnega sveta pa bo pristojna komisija še enkrat preverila izjave, ki jih je dal sodnik Francesco Di Maggio v teku neke televizijske oddaje. Kot znano, so Di Maggio in druga dva sodnika izločili iz Sicovega protimafijskega »poola«, kar je povzročilo nemalo hude krvi in privedlo do javnega Di Maggiovega »j'accuse«.

Še pred pričetkom procesa, pa bo morala pričati parlamentarna protimafijska komisija, ki ji predseduje Gerardo Chiaromonte, pričevanja pa bo ponovila tudi med procesom, ki bo javen. Izrednega komisarja Sico je namreč sodstvo med drugim obtožilo, da je Chiaromonteu izdal nekatere ključne skrivnosti v zvezi s telefonskimi prisluškovanji, ki so privedla do izsleditve palermškega »krokarja«.

V političnih krogih pa si medtem sledijo reakcije; minister Donat Cattin nepriznansljivo ugotavlja, da gre »prej za vojno med sodniško mafijo, kot pa za resnični boj proti mafiji«; republikanec La Malfa sumi, »da je dogodek nekakšen oseben napad na komisarja Sico in zahteva pojasnila«; misovec Macerati pa opozarja, »da se sodstvo gre nevarne igre, ki bodo slej ko prej privedle do popolne razdobitve tega, kar še ostaja od države«.

Dialog se obnavlja tudi v levici Jutri novo soočanje med strankami večine

RIM — Predsednik vlade Andreotti, ki se je pravkar vrnil z dolgega potovanja po Južni Ameriki je potrdil, da bo jutri vrh strank vladne večine. Z njemu običajno pikrostjo pa je pristavil, da ne vidi v tem senzacionalnosti, ki bi jo nemara novinarji radi podtaknili javnosti. »Prav je, da se od časa do časa srečamo in predložimo vsak svoje probleme«, je menil Andreotti in odločno zavrnil natolcevanja, da so se vladi zamajala tla pod nogami.

V zvezi z obnovljenimi odnosi v levici je predsednik vlade rekel, da ga dialog med PSI in KPI sploh ne skrbi, »saj je prav, da se politične stranke pogovarjajo med seboj in si vzajemno razjasnijo misli«. »Narobe bi bilo, če bi se vsak zapiral vase. Komunisti se prenavljajo in vzpostavljajo novih stikov je v tem primeru najboljša izbira«, je še menil Andreotti.

Oglasil se je tudi tajnik KPI Occhetto z intervjujem, ki ga bo ta teden objavila revija Oggi. Occhetto zatrjuje, da se njegova stranka še zdaleč ne »tali«, prav obratno, komunisti so bolj kot kdajkoli prej vitalni in bojevit, v dobrem pomenu besede, to pa je hkrati dokaz, da s prenovo zelo resno mis-

lijo. Komunistični tajnik je tudi obrazložil, da je sprememba imena in simbola zadnje, česar se bo njegova stranka lotila. »Nova stvar« se šele rojeva, ko bomo docela prepričani, da je med »stvarjo« in grbom ter imenom prevelika razlika, bomo pomislili še na njuno zamenjavo. »O tem pa seveda ne bo odločal Occhetto sam, temveč bo upošteval nasvete in mnenja vseh, ki se bodo za to spremembo zavzeli, tudi zunaj KPI oziroma »stvari«. Glede odnosov s PSI pa je Occhetto ponovil že stare teze: nujno je, da tudi Craxi prizna, da smo vsi na isti barki, zato je sedaj toliko bolj potrebna tudi določena doslednost pri uresničevanju reformizma. »Menim, da PSI ni dovolj dosleden v odnosih do reformizma in do nas, zato bi bila njihova pojasnila zelo dobrodošla«, pravi tajnik KPI.

V Milanu je medtem mimo že drugi dan programskega kongresa PSDI. Včeraj je bila na vrsti razprava, ki so jo obogatili številni govorniki. Rdeča nit, ki se je vlekla skozi večino pogo- gov pa so bili zadnji razpleti afere z izrednim komisarjem Sico, ki po mnenju socialdemokratov povzroča dezorientacijo in nezaupanje v javnosti.

V Iraku demonstracije proti Veliki Britaniji

BAGDAD — Na tisoče Irčanov je včeraj demonstriralo v Bagdadu in v drugih iraških mestih zaradi ukrepov, ki jih je britanska vlada sprejela po usmrtni novinarja Farzada Bazofta. Največ demonstrantov je bilo vsekakor pred britanskim veleposlaništvom v Bagdadu, kjer so protestirali proti politiki Margaret Thatcherjeve in proti »britanskemu kolonializmu«. Iraški zunanji minister je tudi protestiral, češ da je britanska reakcija vmešavanje v iraške notranje zadeve in da se njegova država mora braniti kot more pred napadi, ki prihajajo iz tujine.

Ekologija in vprašanje onesnaženosti postajata iz dneva v dan bolj občutena problema Tudi zeleni se v Sloveniji pripravljajo na volitve

LJUBLJANA — Zeleni so po vsem svetu popularni, saj je ekologija, zaščita okolja postala sestavni del našega življenja. Umazan in zastrupljen zrak, propadajoči gozdovi, povsod se to vprašanje postavlja na prvo mesto programov strank, ki so nastale izključno iz ekološkega gibanja in vseh strank, kjerkoli nastopajo na demokratičnih volitvah. Vse predvolilne ankete dajejo zelenim tudi v Sloveniji visok odstotek, čeprav se postopoma znižuje in zanimanje za njih je razumljivo dokaj visoko. Kot drugod so se tudi v Sloveniji zeleni razdelili na strogo formirano stranko »Zeleni Slovenije«, ki se je po daljšem oklevanju priključila Demosu, in mnogo bolj ohlapno organizirano »Državljansko zeleno listo«.

»Zeleni Slovenije« imajo po uradnih podatkih 2 tisoč članov, 33 občinskih odborov in štiri organizacije po regijah. Nastopili bodo z lastnimi kandidati v vseh štirinajstih enotah za izvolitve delegatov v

družbeno politični zbor, v katerega se voli po proporcionalnem sistemu, v ostala dva zbora pa bodo predstavili po štirinajst kandidatov v okviru Demosa.

»Državljanska zelena lista« se je na svojem zboru zbrala včeraj v uradnem okolju slovenske skupščine in to prav v dvorani družbeno-političnega zbora. Govorili so o svojem programu in predvsem predstavili petdeset kandidatov, ki jih bodo kandidirali za družbeno politični zbor, v ostale zbore pa ne nameravajo kandidirati.

Na zboru so govorili predvsem o programu, ki izhaja iz povsem nove ureditve gospodarskega sistema Slovenije, ki mora predvsem upoštevati ekološke kriterije. Tudi gospodarsko bodo namreč vedno bolj postali donosni »ekološko prijazni proizvodi«, kar vključuje tudi nove evropske standarde, ki jih pripravlja Evropa 92. Žal se je tudi v zadnjih dvajsetih

letih povečala slovenska bazična industrija, kemijska, usnjarska in podobna, ki so vse velike onesnaževalke. Šele zadnje leto se čuti pripravljenost to tendenco preokreniti k terciarni dejavnosti in visoko tehnološko razviti proizvodnji, ki nikogar ne onesnažuje.

Ta proces vodi k neizbežnim socialnim konfliktom in novi parlament bo po mnenju razpravljalcev do ekoloških vprašanj »bolj trd«, kot je bil sedanj, ker bo še bolj dosledno zastopal interese gospodarstva, zasebnih in javnih podjetnikov in posameznih regij. Izrečena je bila zanimiva pripomba, da se že čuti pomanjkanje SZDL, ki je bila nadstrankarski prostor za razne državljanske pobude in še posebej učinkovita pri reševanju ekoloških vprašanj. Zato so predlagali ustanovitev ekološkega razsodišča, ali nadstrankarskega foruma, ki naj prevzame takšno vlogo.

BOGO SAMS

V Firencah odprli novo poglavje sodelovanja med temnopoltimi krošnjarji in javno upravo

Po petdnevni gladovni stavki so temnopolti imigranti v noči na petek zapustili florentinski Trg S. Giovanni

FIRENCE — V ponedeljek, ali najkasneje v torek, bodo v Firencah stopili v veljavo predpisi, ki bodo urejali delo temnopolnih imigrantov z rednim dovoljenjem za prodajanje manjših predmetov na ulicah. Po dogovoru med florentinskim županom in zastopniki posameznih narodnostnih skupnosti, ki sestavljajo enklavo imigrantov iz držav zunaj ES, so demonstranti že v noči na soboto zapustili Trg S. Giovanni. Z zaključkom gladovne stavke pa so se imigranti in občinska uprava domenili tudi za sodelovanje v naslednji fazi, ki predvideva ureditev družbenega in delovnega položaja temnopolnih krošnjarjev. Župan Morales je namreč predložil svojim sogovornikom načrt po katerem bodo smeli priseljenci, ki bodo predhodno uredili svoj položaj po predpisih zakona št. 39, prodajati svoje blago na štirih alternativnih območjih, v katerih bodo vsekakor uvedli rotacijo prodajnih prostorov. S tem se je strinjala večina temnopolnih pa tudi italijanskih krošnjarjev, skrb pa so izrazili trgovci s kioski pod ložo del Porcellino, kjer naj bi smeli priseljenci prodajati svoje blago od 21.00 do polnoči.

Občinska uprava se je z zastopniki prisiljenecv domenila tudi za vrsto družbenih posegov, ki povsem spoštujejo duh Martellijevega zakona. Brezposelnim bodo zagotovili službo po lestvicah na uradu za delo, kjer vodijo evidenco prostih delovnih mest, za katera se niso javili domačini, poleg tega pa bodo skušali urediti položaj tistih imigrantov, ki bi lahko zaradi turistične sezone in »mundiala« ostali brez strehe na glavo. Občina bo tudi poravnala najemnine vseh imigrantov, ki so bili v prejšnjem mesecu brez dela.

AVTONOMNA DEŽELA FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

OBVESTILO O OBJAVI DATUMOV
ZA PREIZKUSE

Z odlokom predsednika deželnega odbora št. 88 z dne 6. marca 1990, ki je bil objavljen v Uradnem vestniku Dežele Furlanije-Juljske krajine dne 15. marca 1990, so bili določeni datumi in kraji poteka preizkusov, ki se nanašajo na Obvestila za zaposlitev po pogodbi iz deželnega zakona št.20/1989, in sicer: 4 svetovalcev (z univerzitetno diplomijo iz prava), 25 svetovalcev s pravno-administrativno-legalnim poklicnim profilom, 3 svetovalcev s poklicnim profilom agronoma, 3 svetovalcev s poklicnim profilom urbanista, 5 svetovalcev s poklicnim profilom inženirja, 15 tajnikov z administrativnim poklicnim profilom in 15 tajnikov s poklicnim profilom geometra-risarja.

Uradni vestnik Dežele FJK z dne 15. marca 1990 je na vpogled v naslednjih deželnih uradih:

Trst - Deželno ravnatelstvo za organizacijo in osebe, Ul. Giulia 75;
Videm - Deželno ravnatelstvo za krajevne uprave, Ul. Savorgnana 11;
Pordenon - Pokrajinski urad za krajevne uprave, Ul. Cavallotti 12;
Gorica - Pokrajinski urad za krajevne uprave, Ul. Montesanto 17;
Tolmeč - Okrožno gozdno nadzornišvo, Ul. S. Giovanni Bosco.

Navedeni Uradni vestnik je na prodaj:
v Trstu v knjigarni I. Svevo, Korzo Italia 9/1 (pasaža Rossoni);
v Vidmu v papirnici in knjigarni Benedetti, Ul. Mercatovecchio 13;
v Pordenonu v knjigarni Minerva, Trg XX Settembre;
v Gorici v papirnici in knjigarni Antonini, Ul. Mazzini 16.

Predsednik Drnovšek se zavzema za spremembo kazenskega zakonika

LJUBLJANA — Predsednik predsedstva Janez Drnovšek je poslal predsedniku zvezne skupščine dr. Slobodanu Gligorijeviču pismeni poziv, da naj skupščina čim prej odobri spremembe kazenskega zakonika, ki se nanašajo na politične delikte. Drnovšek se sklicuje na zadnji razvoj demokratičnih procesov po svetu in Jugoslaviji, večstrankarski sistem, svobodne volitve in druge oblike izražanja mnenj. Sklicuje se tudi na svoje poročilo, ki ga je imel pred časom v imenu predsedstva v skupščini, ko je bil govor o Kosovu in ko so že ugotovili, da je treba pospešiti razpravo o kazenskem zakoniku. Moderno kazensko pravo bo pozitivno vplivalo tudi na možnosti nadaljnjega vključevanja Jugoslavije v evropsko integracijo.

Poziv je izredno zanimiv iz širših splošnojugoslovanskih razlogov, je pa vsekakor tudi v zvezi s položajem na Kosovu in procesom proti Azemu Vllasiju. Ena izmed možnosti, da se proces brez hudih pretresov pozitivno konča, je prav v tem, da skupščina ukine člene kazenskega zakonika, ki obravnavajo kontrarevolucionarna dejanja.

B. S.

Mednarodno posojilo za Jugoslavijo

LJUBLJANA — Iz ZDA poročajo, da je odbor izvršilnih direktorjev mednarodnega monetarnega sklada odobril »stand-by« pogodbo z Jugoslavijo, ki predvideva nov kredit v višini 598 mi-

lijonov dolarjev. Ta sredstva bo lahko Jugoslavija izkoristila v prihodnjih osemnajstih mesecih, s tem pa se odpirajo možnosti novih kreditov s svetovno banko.

tržno obvestilo

LASJE

Iz Združenih držav
nova analitična metoda
za ohranitev tvojih las...
in ne samo to!

MINERALOGRAM

Znano je, da se zdravnik na splošno poslužuje različnih laboratorijskih analiz krvi, urina in drugega, da bi tako prišel do diagnoze. Test, ki se sedaj hitro uveljavlja zahvaljujoč svoji učinkovitosti, pa je tisti, ki temelji na analizi las.

Analiza las nam namreč omogoča, da lahko s pomočjo spektrofotometra na jedrsko absorpcijo, povezanega z vrsto računalnikov, ocenimo natančne tkivne in torej celične vrednosti organskih mineralov.

Izvidi vzorcev krvi vsebujejo mnogo več spremenljivk, ki lahko izkrivijo rezultat. Prehodni dejavniki, kakršni so čustveno vznemirjenost, zdravljenje, ura dneva ali pa svojevrsten obrok hrane lahko namreč povzročijo velike variacije v krvnih in urinskih testih, medtem ko ne vplivajo na las.

Druga pomembna razlika je naslednja: krvni testi nas seznanjajo s tem, kar kroži v našem telesu, in nam torej odkrivajo koncentracije in vrednosti snovi, ki so zunaj celic. Urinski testi nam lahko dajo informacije glede snovi, ki jih organizem izloča. Lasje pa nam za razliko omogočajo dobiti tako sliko, kakršno dosežemo s pomočjo celične biopsije, ki se nanaša na prehranske rezerve, uskladiščene v organizmu. To pa bolj preprosto pomeni, da ima zdravnik možnost, da v vsakem trenutku kontrolira celotno delovanje telesnega metabolizma in da torej po potrebi tudi terapevtsko poseže.

Ena izmed nezamisljivih prednosti je tudi možnost ugotavljanja prisotnosti strupenih kovin v organizmu, takih, ki lahko povzročijo hude patologije. Tem informacijam pa se pridružuje še tiste o količinskih razmerjih med minerali, o tipu oksidacije, o stopnji stresa in možnost napovedovanja bodočih obolenj. Druga prednost analize las pa je ta, da ta test opozarja na disfunkcije metabolizma še preden se pokažejo njihovi simptomi.

Z EDINIM IZVIRNIKOM
RAZPOLAGA EKSKLUZIVNO
KAPYL STUDIO
040/774248. Telefoniraj za zmenek.

KAPYL Studio sas

TRST - Korzo Italia 21 Tel. 040/774248

Videm - Tel. 0432/504255

Pordenon - Tel. 0434/521940

Od rasistično obarvanega primanjkovanja srčne kulture do zakona o priseljencih

Ksenofobija na italijanski način

Poznanje in razumevanje

Sodobna postindustrijska, postmoderna in postideološka družba bo vedno bolj multiracialna, več-kulturna in večnarodna. Razlogov za to je več, nekateri so na dlani in opazni v naši vsakodnevni praksi.

Velike in monolitne sisteme razmenjuje raznovrstnost in različnost. Ogromne tovarne z visokimi dimniki izpodrivajo manjše enote, ki jih povezujejo informatični sistemi. Različne kulturne stvarnosti izpodjedajo monolitne miselne sisteme, blokove državne tvorbe kruši in ruši volja posameznih narodov, da se osamosvojijo (primer Vzhoda in SZ). Z druge strani so postali tudi konflikti planetarni. Pomembne stvari se ne dogajajo le v Evropi ali v Ameriki, konflikti in protislovja imajo planetarne razsežnosti, saj je svet vedno "manjši". Prepada med revnim in bogatim ni več toliko opazen v odnosu med domačim gospodarjem in delavcem; drastičen postane, ko gledamo na razlike kot na svetovni pojav. V teh razsežnostih je razlika med Severom in Jugom velika in dramatična. Prav na tej relaciji se dogajajo močni migracijski tokovi, saj se revni selijo v bogate dežele in tudi ta proces se zdi neustavljiv.

Nova družbena ureditev pa ne poteka linearno, saj so bile novosti vedno tudi šokantne in so prinašale nove konflikte in protislovja. Dogodki v Firencah so jasen dokaz, kako se neka skupnost, ki je vajena določenega načina življenja, težko navede na pojave, ki so v bistvu nova. Firence so od nekdaj polne turistov, vedno večja prisotnost temnopoltih prebivalcev pa ni prav nič turistična, saj se novi priselci predstavljajo kot integralni del mesta in kot sestavni element neke družbe. Prav ta odnos je povzročil in povzroča težave, tako v Firencah kot v drugih italijanskih mestih. Primer Firenc pa je značilen, ker tu ni prišlo le do rasističnih spopadov in agresij, ampak zato, ker so klenile najpomembnejše državne institucije. Župan z odborom in verjetno celotna občinska struktura niso vedeli in ne vedo, kako preprečiti trenja in kako urejati dotok novih priselkov, ki niso prišli v mesto na ogled arhitektonskih znamenitosti, ampak zato, da bi tudi oni živeli od bogatega florentinskega turizma. Najpreprostejši in hkrati najmanj logičen bi bil izgon. V tej smeri je ukrepal prefekt, ki je mobiliziral proti temnopoltim prodajalcem policijske enote in zastražil mesto. Takšen ukrep je povsem odveč in obsojen na faliment, saj je volja novih prebivalcev, da prestopijo v "boljše" življenje, veliko močnejša od policijskih patrol, ki si želijo, da bi dan kmalu končal in da bi se vrnil v kasarne. Ob vprašanju, kaj narediti, so oblasti ostale brez pravega odgovora, in kot se v takih primerih dogaja, je prišlo do hudega spora; tokrat predvsem med zavetnikoma v mestni upravi, to je KPI in PSI. Morda bodo sedaj Firence nov kamen spotike v komaj nekoliko odmrznjenih odnosih med levitarskima strankama, čeprav je ljubilo kisto za vse... Kriza, ki seže v tolikšno globino pa jasno dokazuje, da odnosov v večnarodni in multiracialni družbi ni mogoče reševati samo z zakoni, toliko manj pa s prisilo in policijskimi dekreti. Potrebne so kulturne spremembe in to vseh in ne samo v nekaterih. Potrebni so novi inštrumenti, predvsem pa je nujna etična zavest o enakovrednosti različnih in drugačnih. Moderna kultura je bila v marsičem monolitna, kar smo Slo-

venci ob meji okusili na lastni koži. Razviti svet se je v malikovanju napredka zaprl v varno trdnjavo miselnega, gospodarskega in političnega ekskluzivizma. Zato, da to dokažemo, zadostujejo enostavni primeri: kolonizatorji novih svetov so bili vedno prepričani, da prinašajo "nerazvitim" plemenom sadove višje in osrečujoče kulture in to, tudi ko so pogubno razdirali celotne plemenske sisteme. Dober divjak je bil dober, ko je ostal doma. Pomladi narodov so slonele tudi na narodnem ekskluzivizmu, evropska kultura je za dolgo obdobje samo sebe razumela kot edino vredno možnost, itd.

Iz omenjene tradicije črpajo skupine, ki se predstavljajo kot "brambovci" določene kulture, rase, naroda, itd. Scenariji so si zato zelo podobni in v bistvu prav nič izvirni. Srečujemo se s sličnimi parolami in to v različnih krajih in v različnem času. Predmet napadov in obtoževanj so tako bili v Trstu Slovenci, v Ljubljani (samokritičnost nam ne bo škodila) "južni bratje", v Milanu "terroni", v Frankfurtu "makaronarji", itd. Podobne so si tudi obtožbe; "novi barbari" prihajajo iz kulturno nerazvitih področij, njihov jezik ni vreden, da se meri s plemenitimi jeziki, jemali bodo delo "naši" mladini, izpodrili nas bodo iz stanovanj, želijo si samo privilegijev, s sabo prinašajo "grde" navade (od pijančevanja do mamil), so krivi za naraščanje kriminala, itd.

Ob tem nastane seveda vprašanje, zakaj se v določenem trenutku tako obnašamo in zakaj segamo v ropotarnico starih evropskih večvrednostnih kompleksov. Tudi o tem razpravljajo sociologi, psihologi, novinarji in drugi in tudi tu so odgovori kompleksni. Očitno pa je v zavesti in podzavesti modernega človeka še vedno zarezana med vero v neustavljiv napredek in strahom pred novim. Prišleki iz daljnih (in tudi bližnjih) krajev so otipljiv dokaz sprememb. V našo trdnjavo pa prinašajo dodaten dvom v ponosno vero, da je naš razviti svet edini, ki je zmožen zmagovite ekspanzije in edini, ki lahko osvaja in vsiljuje svoja pravila igre. Mnogiča temnopoltih "gostov" nam hoče nočes zastavljati vprašanja in dvome, ki jih ni lahko razvozlati in prebaviti. Potrebni so bistveni miselni in čustveni preskoki, predvsem pa je treba zadušiti temno senco, ki nam iz skritega dna srca govori, da smo konec koncev več vredni, ker smo ustvarili svet, ki je v očeh milijonov ljudi Indija koromandija. Pot v multiracialno, večkulturno in večnarodno družbo ne bo torej brez ovir, je pa verjetno naša usoda, ali bolje naša prihodnost. Odmisliti moramo šolske podobe o barbarih, ki so uničevali cvetoča mesta in se raje zamislili v dejstvo, da so bili novi prišleki pogostokrat nosilci novih civilizacijskih tokov in da so prinesli svežino preutrujenim družbam. Notranje in poglobljene meditacije bodo koristnejše od zapor in izgonov, pri tem pa je jasno, da mora družba stvari tako urediti, da je ne bodo novi prišleki uklenili v obroč razpadajočih predmestij in da jim ne bo usojeno večno potepništvo. Skromnost in spoštovanje sta osnovi družbene ekologije, poznanje in razumevanje pa temeljni sredstva za pozitivno komunikacijo z različnim in zato tudi najboljša popotnica v novo civilizacijo.

ACE MERMOLJA

»Vu'compra« v Firencah ob 8. marcu

(Telefoto AP)

RIM — Na začetku je bil greh in temu grehu pravimo pešanje spomina. Italijani, ki so se v šestdesetih letih dokopali do avtomobila in motorja, do stanovanja in delovnega mesta v tovarni, so že v nekaj mesecih zbrisali iz spomina podobo svojih prednikov, ki so potovali z razpadajočimi kovčki.

Italija je preživela gospodarski boom, utrdila svoj mednarodni ugled, postala ena industrijsko najbolj razvitih držav na svetu, v to novo vlogo pa se je vživela s tako strastjo, da je pozabila na kovčke, na notranjo imigracijo, na stisko, ki pesti Jug in v kateri dobro uspeva organizirani kriminal, predvsem pa je pozabila na skromnost in strpnost.

Obe vrlini sta tuji premnogim Italijanom, kot najbolj zgovorno dokazujejo dogodki, ki že nekaj mesecev spremljajo dogajanja ob parlamentarni diskusiji zakona o priseljencih iz držav zunaj Evropske skupnosti, ter podlo obračunavanje med domačini in temnopoltim delom italijanske družbe. Resnici na ljubo je na parlamentarno razpravo v veliki meri vplivalo nekaj tragičnih dogodkov. Umor aktivista Jerryja Massla je lani tako močno odjeknil v javnosti, da je sprožil prvo odločno reakcijo medijev. Temnopolti imigranti so postali predmet številnih televizijskih in radijskih oddaj, z večjo

pozornostjo pa se je pričelo gledati na vprašanje izkoriščanja delovne sile, ki je prihajal v Italijo predvsem iz severnoafriških držav, s povsem novega zornega kota.

V Italiji je imigracija odločno črne barve in ob tem se nujno vsiljuje tudi razmišljanje o novem rasizmu, za katerega pa vsekakor ni rečeno, da mora nujno zadevati le barvo kože. Razprava o tem, ali je Italijan rasist je izkrivljena menda že v tem, da obravnava domnevni rasizem. Težko bi ugotovili, ali je italijanska družba res tako »rasistična«, kot je bila ameriška v petdesetih letih. Prav gotovo pa gre za družbo, ki je neomikana in arogantna.

Če gledamo na florentinske dogodke skozi to lečo, bomo ugotovili, da je v sami sredi italijanske kulture, v mestu, kjer je nastal italijanski jezik in se je utrdila umetnost, vse preveč ljudi, ki je sebe neupravičeno povišalo v »arbitro elegantiarum«. Na pustni torek, ko je italijanska javnost s posebnim zanimanjem sledila pralamentarni razpravi Martellijevega zakona o urejeni imigraciji, je skupina mladih Florentincev priredila svojevrstno zabavo à la Ku Klux Klan. Posledice takega podviga, ki je globoko žaljiv za vso florentinsko in tudi širšo italijansko stvarnost, so dobro znane vsem.

Potrebni toda zapostavljeni

Francozi ga najraje imenujejo »kolektivna kriza istovetnosti«, večina Angležev odločno odklanja pojem Velike Britanije kot večrasne in večkulturne države. Rasizem je očitno že zelo zakoreninjen v evropskih državah, tudi v tistih, ki so prva leta po drugi svetovni vojni širokogrudno sprejemale pod svoje okrilje ceneno delovno silo od vsepovsod. Uradnih podatkov ni, vendar računajo, da je v državah Evropske skupnosti kakih osem milijonov imigrantov iz držav v razvoju, to pa znaša že 2,5 odstotka celotnega prebivalstva. 90 odstotkov teh imigrantov se je naselilo v Franciji, Zahodni Nemčiji in Veliki Britaniji in zato lahko bi trdili, da je črna imigracija Italijo le oplazila.

V Franciji je štiri milijone in pol temnopoltih delavcev tako ali drugače dobilo dovoljenje za bivanje, stalno službo in državljanstvo, neprimerno več pa je ilegalcev, ki se preživljajo z delom na črno. Imigrantjski urad v Parizu računa, da je največ »slepih« imigrantov v četrti Sentier, kjer uspešno cvete drobna, a zato nič manj donosna in pomembna modna industrija. V nešteatih ateljejih, ki jih lastniki z majhnim denarjem kamufirajo v skromna bivališča, delajo tudi po 14 ur na dan. Tu krojijo in šivajo predvsem »hitro modo«, oblačila, ki jih najraje kupujejo najstniki. Lastnica nekega ateljeja je priznala, da bi ta stroka popolnoma propadla, če bi se vlada odločila za izgon vseh ilegalnih imigrantov. »Delovno silo bi morali spet iskati na Tajskem ali v Koreji, časi dobave bi se spet neznansko zdaljšali, cene bi poskočile, nihče ne bi več kupoval naših izdelkov. Pomislite samo, da so v treh dneh sposobni sešiti tudi do tristo oblek...«

Francija torej imigrante še kako potrebuje, kljub temu pa še nima ustreznih zakonov, ki bi urejali njihov status. Največja rasna nestrpnost vlada v Avignonu, kjer hodijo moški ponoči okrog oboroženi. »Raje živ kri-

vec kot nedolžen mrtvec« je njihovo geslo in dokaz, da je vsaka senca lahko le senca napadalnega, divjega, nezaželenega črnca, ki Francozom odjeda kruh.

Problem zase je imigracija v Veliki Britaniji, ki ima kolonijalistično preteklost. Priseljence iz Indije ali Jamajke so še leta 1958 sprejemali kot enakopravne britanske državljane, ki so prišli na Otok z britanskim potnim listom. Pritok pa je presegel vsako pričakovanje. Pravi rasizem se je v tej hladnokrvni in s tradicijami nasičeni državi pojavil prav za prav šele pred tremi desetletji, ko so izdali tudi prve omejevalne zakone za imigrante. Priteljni rasizem pa se je začel že pri birokratskem kolelju: priseljenci iz držav, kjer je poligamija doma, so lahko pripeljali s seboj samo eno od soprog, zaročenke indijskih delavcev so morale imeti zdravniško potrdilo, ki je pričalo o njihovem devštvu. Ta zakon je leta 1973 še vedno veljal in v nekaterih okoliščinah ga izvajajo še danes. Prvi rasistični izgrede so zabeležili že leta 1958, ko so neznanci brez pravega vzroka zaklali starejšo črno. Živi rasizem pa prihaja od izraza zlasti med pripadniki srednjega sloja. »Britansko cesarstvo je propadlo tako kot nekoč rimsko. Nismo dolžni hraniti, izobraževati, še najmanj pa ščititi afriških opic.« Novi rasizem pa se šele pojavlja na obzorju. Ko bo leta 1997 Hong Kong prešel pod kitajsko upravo, grozi Veliki Britaniji nov naval imigrantov. Kam z njimi, se sprašujejo panikarji in opozarjajo, da v Londonu že danes lahko slišijo 131 različnih jezikov, da se katoliške cerkve spreminjajo v džamije in budistične templje, da morajo v šolskih kuhinjah spoštovati muslimanski post, itd. Nasilje, fizični napadi in siceršnja nestrpnost pa so tudi v Franciji in Veliki Britaniji ali v Nemčiji enaki, kot drugje v Evropi in po svetu.

MIMA KAPELJ

Mavrica narodnostne mržnje pri nas

mesta v odnosu do slovenske narodnostne skupnosti, do jugoslovanskih narodov, do tujcev, zlasti temnopoltih na splošno. V poročanju Primorskega dnevnika je ta odnos mesta prišel večkrat do izraza, precej jasno pa prihaja na dan tudi iz reportaž, ki jih je o vprašanju odnosa do tujcev pred desetimi dnevi objavil tednik Il Meridiano.

Politiki in druge vidne mestne osebnosti so sicer strpne in razmišljujoče, ugotavljajo, da problem v Trstu ni

tako zgoč, ker predstavlja mesto za tujce le vstopne duri v bogato stvarnost Zahoda. Ilegalnih prehodov meje je vse več, kar povzroča tudi krvave incidente, kot pred nedavnim na miljskih hribih, kjer so granicarji streljali na skupino Turkov in pri tem enega ubili.

Poziv k odpiranju, k treznemu sosočanju, k dialogu torej v besedah treznih politikov (»Za Trst bodo morebitni priseljenci nevarni, samo če se mesto

zapre samo vase, so pa obogatitev in prihodnost za vse.« je menil direktor škofijskega lista Silvano Latin), podžiganje nestrpnosti pa v razmišljanju manj treznih in odprtih, kot sta na primer Gambassini ali misovski deželni svetovalec Giacomelli.

Se najbolj zakrbnjujejo pa so, kot je razvidno iz poročanja tržaškega tednika, odgovori nekaterih mladih. Istrani, Slovenci, Furlani, Južnjaki so med najbolj osovraženimi »kategorijami«,

medtem ko vzbujajo črni, rumeni ali rdeči manj odpora, približno toliko kot navijači netržaških enajsteric. »Ne prenašam jih, sovražim jih, najslabši so, nimajo pravice to obstoj...« To so nekatere ocene mladih najstnikov tržaških šol. In teh je veliko več od tistih, ki obsojajo rasizem, ksenofobijo, narodnostno mržnjo, so za dialog in sporazumevanje.

V Trstu se doslej ni pojavil še noben napis tipa »Forza Etna«, kot se je v Venetu, značilno pa je dejstvo, da je nekdo, komaj je bil pod Katinaro ob bodočem avtocestnem odcepu za bolnico dokončan betonski zid, čutil potrebo, da z rdečim izrazi svoj gnev: »Terrori merdes...«

Večino svetovalcev, ki so se po eks-poziciji Mirana Potrča v deželnem svetu Furlanije-Juljske krajine vključili v razpravo, so zanimalo podrobnosti iz jugoslovanske stvarnosti in pogleda Slovenije na Evropo, Gianfranca Gambassinija pa je skrbela predvsem možnost priključitve Slovenije in Jugoslavije Evropski skupnosti, kar bi lahko po njegovih besedah na stežaj odprlo duri balkanizaciji Trsta. In mesto, ki tako rado dvigne svojo zastavo »italianissimo« bi se v tem primeru znašlo brez možnosti obrambe.

Marsikdo se ob tem lahko nasmehne, češ kaj bi pa lahko drugega pričakovali od zagrizenega listarskega prvaka. Najbrž je res. Dejstvo pa je, da Gambassini tolmači razpoloženje dela

Ob obisku v deželnem svetu F-JK je imel predsednik Slovenske skupščine Miran Potrč daljši ekspoz, ki je zanimiva fotografija današnjega stanja v Sloveniji in v Jugoslaviji. Ekspoze objavljamo v daljšem izvlečku. Avtorju se opravičujemo, če smo ob nujnem krčenju nekatere njegove misli in ocene morebiti in nehoti izkrivili. (Uredništvo)

Jugoslavija in Slovenija kot njena najrazvitejša zahodna republika sta pri svojih sosedi in v svetu spremljani s posebno pozornostjo že dalj časa. Tako zaradi smelih in odločnih reform, ki sta jih pričeli, kot tudi zaradi težav in razlik v pogledih na te reforme med različnimi jugoslovanskimi narodi. Mnogokrat so naše radikalne razprave za evropsko pojmovanje demokracije, dialoga in strpnosti težko razumljive.

Razumevanje teh procesov in njihovih protislovij je zato še kako pomembno. Ne samo za vas, temveč v enaki meri ali še bolj tudi za nas. Od pravilnega razumevanja okoliščin, v katerih delujemo, bo namreč odvisna tudi ocena odločitev, ki jih sprejemamo. Te so že pomembne za naš nadaljnji razvoj, lahko pa bodo še bolj, zato smo še kako zainteresirani za njihovo pravo oceno in vrednotenje.

Ne glede na mnenja kritikov doma in ne glede na nekatere ocene v tujini lahko zatrdim, da v Sloveniji že dalj časa ni deloval ideologiziran, trd enopartijski model in monopol. Pravzaprav ni nikoli deloval v enaki meri kot marsikje drugje po Jugoslaviji. To so pogojevale razvitost Slovenije, njena zgodovina, značilnosti slovenskega naroda in njena odprtost v Evropo, predvsem tudi k sosedom. Demokracija, spoštovanje človekovih pravic, svobodne veroizpovedi, političnega prepričanja, združevanja, zborovanja in javne besede so že zdavnaj postale del življenja naših ljudi. Odnos do privatne iniciative in lastnine je bil bistveno liberalnejši, pretok ljudi, idej in informacij pa v celoti svoboden. Slovensko gospodarstvo že v precejšnji meri sodeluje z evropskim.

Vse to je ustvarjalo pogoje, da začne mlajša generacija slovenskih politikov, zaradi lastnih prepričanj in pod vplivom vse bolj kritične mladine in inteligence, v okviru sistema, ki ga je dopuščala zvezna ustava in njeno večinsko tolmačenje in v Jugoslaviji, oblikovati program nove demokratične družbene in politične ureditve. To je program socializma po meri človeka, program evropske kakovosti življenja.

V uresničevanju tega programa, ki ga je podprla večina ljudi, so se vzporedno kazali in vse bolj potencirali trije elementi:

- zahteve po njegovi radikalizaciji in večjem tempu uresničevanja pri najpomembnejšem delu Slovencev,
- objektivne ovire v ustavni ureditvi, zakonodaji in materialnih razmerah v Jugoslaviji,
- vse večji odpor posameznikov in sil, v nekaterih drugih jugoslovanskih republikah do demokratičnih sprememb v Sloveniji.

Procesi v vzhodni Evropi so te polarizacije že stopnjevali. Nosilci reform v Sloveniji smo objektivno morali stopnjevati tempo njihovega uresničevanja, da ne bi zaostajal za temi procesi, saj smo jih spodbudili in začeli mnogo prej, kot v večini vzhodnoevropskih držav. Toda novonastale zveze - sedanje stranke so kljub temu postajale vse bolj nezadovoljne s tempom teh reform in so začele postavljati vedno bolj radikalne zahteve.

Vzporedno s tem se je proces demokratizacije in reform začel mnogo hitreje širiti v nekatere druge republike Jugoslavije. Toda hkrati je vse to krepilo tudi protireformne sile partijske oblasti in monopola, kateremu so pomembno podlago dajale objektivne razmere in dejanski problemi, pa tudi vse bolj razpihovane nacionalne strasti v najmanj razviti pokrajini Srbije in Jugoslavije - na Kosovu.

V takih razmerah je slovenska skupščina, 27. septembra lani, sprejela spremembe k svoji ustavi.

Vsebinska in pomen teh sprememb se z vsakim dnem bolj potrjujejo. Čeprav so se dovolj časa ustvarjali pogoji, da jih je bilo mogoče sprejeti v dani vsebini, postaja njihov odločilni in tudi že zgodovinski pomen z vsakim dnem jasnejši. Razmere, v katerih so se te ustavne spremembe sprejemale, so ne le po vsebini, temveč še v večji meri po njihovem političnem pomenu predstavljale pomembno dejanje suverenosti slovenske republike in samoodločbe slovenskega naroda. Predstavljali pa so tudi pomembno prelomnico v razvoju odnosov in Jugoslaviji.

Ustavno sodišče Jugoslavije večino najpomembnejših sprememb slovenske ustave ni moglo razglasiti za nasprotno določilom zvezne ustave. Priznalo je narodom tudi pravico do samoodločbe, vključno z odcepitvijo, čeprav je pri tem ugotovilo, da mora postopek odločitve določati zvezna, ne pa republiška ustava. Skupščini Slovenije tudi ni priznalo pravice odločanja o uvedbi izrednih razmer v Sloveniji, ker je menilo, da je to pristojnost Predsedstva Jugoslavije.

Kljub vsemu je odločitev Ustavnega sodišča Jugoslavije pomemben uspeh za Slovenijo. S to odločitvijo je Ustavno sodišče Jugoslavije sprejelo našo opredelitev, da republiške ustave lahko mnoga pomembna vprašanja urejajo v skladu s svojimi razmerami in potrebami. To bo, ne glede na želje in hotenja, ostala objektivna resnica in pomen te ustavne odločitve. Tisti, ki so spodbudili odločanje ustavnega sodišča, so želeli, da potrdi unifikacijo vseh rešitev v Jugoslaviji. Rezultat je temu ravno nasproten.

Na podlagi ustavnih sprememb smo decembra sprejeli v Sloveniji novo volilno zakonodajo.

Novi volilni sistem ukinja monopol prejšnjih družbeno političnih organizacij, ki so medtem prerasle v stranke ali pa kot sindikat postale neodvisna oblika stanovskega povezovanja.

Volilni sistem temelji na kombinaciji večinskega in proporcionalnega volilnega sistema. Po večinskem sistemu se volijo delegati zbora združenega dela in zbora občin v republiški skupščini in v zbora krajevnih skupnosti v občinskih skupščinah, po proporcionalnem pa delegati družbenopolitičnih zborov.

Naš volilni sistem in zakon o političnih strankah je v celoti prilagojen evropskim standardom. V nasprotju z njimi so le še naši zbori združenege dela. O njihovi utemeljivosti zaradi zvezne ustave ureditve nismo mogli samostojno odločiti. O bomo storili v naslednjih fazah ustavnih sprememb.

Iz ekspozija Mirana Potrča v deželnem svetu F-JK

Republika Slovenija na poti v demokratično in pluralistično družbeno ureditev

Predsednik slovenske skupščine Miran Potrč
(Foto Magajna)

V skladu z zakonom je od decembra v Sloveniji registriranih preko dvaindvajset političnih strank. Petnajst jih izpolnjuje vse pogoje, da lahko s svojimi listami na republiških in vseh občinskih volitvah.

Ni torej dvoma, da je sprožen zanimiv proces, ki bo ob prvih volitvah aprila gotovo pokazal še kakšne slabosti, toda, v njegovo kasnejšo normalizacijo in utrditev ne dvomim.

Dinamični družbeni procesi v Sloveniji so terjali, da 8. marca letos razglasimo nadaljnje spremembe slovenske ustave.

Najpomembnejša je sprememba temeljnih načel ustave, ki so doslej vsebovale največ ideoloških opredelitev. V preambuli k ustavi je sedaj opredeljena zgodovinska podlaga združitve v SFRJ na podlagi samoodločbe, vključno s pravico do odcepitve. Poudarjena je suverenost Republike Slovenije.

Republika Slovenija je država, ki temelji na suverenosti slovenskega naroda in ljudstva Slovenije.

Slovenski narod in ljudstvo Republike Slovenije uresničujeta svoje suverene pravice v Republiki Sloveniji; kadar tako določa ustava Socialistične federativne republike Jugoslavije, pa tudi v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji.

Republika Slovenija soodloča z drugimi republikami in avtonomnimi pokrajinama v federaciji po načelih sporazumevanja, enakopravne udeležbe republik in avtonomnih pokrajin v organih federacije v skladu z ustavo SFRJ ter po načelih odgovornosti republik in avtonomnih pokrajin za svoj razvoj in razvoj SFRJ kot celote.

Državljeni — pripadniki italijanske in madžarske narodnosti uresničujeta svoje ustavne pravice tako, da se povsod enakopravno z drugimi državljani vključujejo v demokratični način upravljanja družbenih zadev, ta ustava pa zagotavlja še posebne pravice in varstvo obeh narodnosti.

Republika Slovenija skrbi in se zavzema za ureditev položaja slovenske narodne skupnosti v zamejstvu in Slovencev v tujini.

S temi spremembami tudi v temeljnih načelih in normativnem delu ustave ni več navedena nobena vloga ZK in SZDL. To so enakopravne politične organizacije — stranke.

Od 8. marca dalje smo Republika Slovenija. Iz naziva države smo črtali pridevnik socialistična. Uradna razlaga za to odločitev je, da v naziv države ne sodijo ideološke opredelitve. Vsebinsko in značaj družbene ureditve države naj ureja besedilo ustave.

Razvoj dogodkov potrjuje pravilnost naših odločitev. V Sloveniji se, ne le z besedami, temveč tudi z dejanji zavzemamo za korenite spremembe. V njih tako zaradi lastnih spoznanj in razvoja v Evropi ter svetu vidimo možnosti za izhod iz krize:

Res je, da je treba bistveno prenoviti tudi odnose v federaciji. Lahko bi rekli, da je potreben nov sporazum jugoslovanskih narodov o skupnih interesih, zaradi katerih želimo živeti v Jugoslaviji. Toda glede teh vprašanj so danes razlike v Jugoslaviji tolikšne, da lahko le politično kratkovidni in nerealni pričakujejo hiter in enostaven sporazum. Brez sporazuma, resničnega in zaveznega, pa skupnih interesov v Jugoslaviji ni mogoče oblikovati. To je naša realnost. Z njo nismo zadovoljni, toda zaradi tega je ne moremo in ne smemo enostavno ignorirati.

Danes niso ugodne razmere za nov dogovor o skupnih interesih. Temelj takega odgovora morajo biti pravice narodov, njihova suverenost in samoodločba, ne pa mimo ali proti njihovi volji predlagane ali vsiljene rešitve. Večina ljudi je preokupirana z eksistenčnimi vprašanji. Poleg tega niso jasno razvidne resnične možnosti in opcije razvoja ter njihove posledice, saj je enostransko usmerjena propaganda prek sredstev obveščanja ustvarila popačeno podobo o stvarnih problemih naše družbe in možnostih za njihovo reševanje. Pogoji za enakopraven, strpen dialog o vseh možnih rešitvah niso ustvarjeni. Dokler se sodno preganjajo drugače misleči, ni pogojev za demokratično sintezo različnih pogledov. Stari kohezivni dejavniki jugoslovanske sinteze so izgubili ugled. Pred očmi javnosti so pokazali, da niso več sposobni opraviti te sinteze po demokratični poti, upoštevaje voljo večine ljudi in predvsem vseh narodov in narodnosti. Ne samo, da te razmere za iskanje novega niso ugodne. Še več, upravičena je bojazen, da bi v takih razmerah zahteve po takojšnjem dogovoru o skupnih interesih v Jugoslaviji ali o hitrem spreminjanju odnosov v federaciji samo potencirale razlike in s tem dodatno otežile vsako nadaljnjo možnost za strpno razpravo o vprašanjih, usodnih za Jugoslavijo in vsak jugoslovanski narod. To pa ne pomeni, da ni še kako utemeljeno spodbuditi predhodno razpravo o vseh aktualnih vprašanjih ustave ureditve Jugoslavije. Upoštevaje nujnost novega dogovora republik in pokrajin o odnosih v federaciji, ki predpostavlja, da poglede o svojem položaju, ustavi ureditvi in odnosih v federaciji oblikujejo najprej vsi jugoslovanski narodi oziroma njihove socialistične republike, bi bilo smotno spodbuditi oblikovanje takih pogledov in stališč. Na ta način bi opredelili temeljna vprašanja in o njih opravili najširšo demokratično razpravo. Mnenja iz te razprave pa bi lahko bila šele podlaga za predlog, da se pristopi k spremembam ustave SFRJ s sprejetjem nove ustave SFRJ.

Zato je Skupščina Republike Slovenije sklenila, da v tem mandatu ne bo razpravljala in odločala o soglasju k predlogu Predsedstva SFRJ, da se začne postopek za spremembo ustave SFRJ, s sprejetjem nove ustave. O načinu razprave in odločanja o soglasju k temu predlogu naj odloča skupščina novega sklica po svojem konstituiranju. Sedanje politične razmere v Jugoslaviji ne omogočajo normalen začetek postopka za sprejetje nove ustave. Pogoji za razpravo o novi ustavi ureditvi bodo ustvarjeni, ko bodo v vsej Jugoslaviji izvedene demokratične volitve z enakopravno udeležbo vseh političnih strank pri predlaganju in določanju kandidatov, in ko bodo svobodne volitve mogoče tudi na Kosovu. Kar se Slovenije tiče, je novo zvezno ustavo mogoče sprejeti le kot enakopraven dogovor vseh narodov o pogojih in vsebini skupnih interesov v Jugoslaviji.

Do takrat, tako smo sklenili 8. marca, se naj začetno tudi strokovne priprave za vsebinsko in postopke uveljavitve konfederativnega položaja Slovenije v Jugoslaviji. Ta načelna opredelitev terja namreč konkretno razdelavo, saj bo le na njeni podlagi mogoče začeti dogovore v Jugoslaviji. Dokler to ni storjeno, je treba to opredelitev razumeti predvsem kot zahtevo, da se v Jugoslaviji spremenijo tudi odnosi med republikami v korist večjih pristojnosti republik. Slabo bo, če bo v Jugoslaviji ta naša opredelitev ponovno nasetela na obsodbo, predno bo znana konkretna vsebina naših predlogov.

Po oceni naše skupščine ZIS v svojem prvotnem predlogu za amandmajsko spreminjanje zvezne ustave takih predlogov ni ponudil. Predlagal je namreč le spremembe, ki bi okrepile funkcije federacije, kar pa za Slovenijo ni sprejemljivo.

Dali smo tudi predloge za krepitev položaja republik, vendar ti predlogi v Jugoslaviji niso dobili podpore.

Slične, vendar manj razdelane predloge je dala tudi Skupščina BiH. Zato je tudi ZIS v svojem novem predlogu povzel, res da bolj v splošni vsebini, predloge naše skupščine, ki se nanašajo na spremembe v političnem sistemu, svobodo političnega združevanja in enakopravnost strank na volitvah, na svobodo samoorganiziranja skupščinskega sistema v republikah in na krepitev človekovih pravic.

Zavzemamo se za nujne spremembe ustave SFRJ na področju političnega sistema v smeri pluralizma in enakopravnosti vseh političnih organizacij in na področju volilnega sistema. Spremembe na teh področjih so nujne in prioritete, da bi že na spomladanskih volitvah vse politične organizacije imele enakopraven položaj v postopku predlaganja in določanja kandidatov za skupščine v republikah in pokrajinah in za zbore Skupščine SFRJ.

Spremembe v političnem in volilnem sistemu so nujne tudi zaradi izvajanja gospodarskih re-

form in za izvedbo demokratičnih reform v Jugoslaviji, ki so po sprejetih kriterijih zahodnoevropskih držav pogoj za vključitev Jugoslavije v Svet Evrope.

Ni sprejemljivo, da se nujne spremembe poskušajo povezovati v paketno sprejemanje z drugimi predlogi, ki terjajo širšo razpravo, vsestransko proučitev in nov dogovor o odnosih v Jugoslaviji. Takšne razprave pa je mogoče pričeti in jih uspešno zaključiti le, če se o vsakem vprašanju razpravlja in odloča posebej. Odklanjamo vse predloge, ki bi povečali pristojnosti in vlogo zveznih organov.

Ob polnem soglasju republik in pokrajin se naj z zakoni zagotovijo določena pooblastila ZIS za izvajanje gospodarske reforme. Podpiramo novo vlogo centralne banke, vendar zahtevamo jasno prepoved za doslej široko razvejano posredno in neposredno selektivno kreditiranje in s tem neekonomskega prelivanja dohodka med gospodarskimi subjekti, bankami in republikami in pokrajinami, kar je bil doslej eden poglavitnih vzrokov visoke inflacije in gospodarske krize.

Med spremembami, ki jih odklanjamo, je tudi predlagana odprava kotizacije republike in pokrajine kot vira financiranja funkcij federacije. Za uvrstitve suverenosti republik (kot držav) pa menimo, da bi bilo za sedanje razmere v Jugoslaviji najbolj primerno opredeliti sprejemanje vseh zakonov v Jugoslaviji po načelu konsenza in prepustiti republikam veliko samostojnost pri urejanju konkretnih odnosov na podlagi posebnih razmer in interesov v posameznih okoljih.

Demokratični procesi v Republiki Sloveniji dobivajo vedno širšo podporo v demokratični jugoslovanski javnosti, saj je npr. uvajanju večstranskega sistema že sledila SRH, pospešeno pa urejata ta vprašanja tudi SRH, BiH in SRM. Nasprotujoča si koncepta razvoja odnosov v Jugoslaviji se vse bolj izostrujeta, Slovenija pa je (hkrati z drugimi, ki so se odprli za demokracijo in pluralizem) pod vedno močnejšim pritiskom SR Srbije in njerih somišljenikov, ki se zavzemajo za enotnost (unitarizem) in majorizacijo, pa tudi za represijo. Vsi ti procesi se najbolj prelamljajo na Kosovu.

Kljub prizadevanjem in iskrenim željam za ureditev razmer, z obžalovanjem ugotavljamo, da vsi pozivi Skupščine Republike Slovenije in drugih organov oblasti v Republiki Sloveniji, kot tudi vsa prizadevanja demokratične slovenske in jugoslovanske javnosti, ne dajejo zadostnih rezultatov. Gospodarske in politične razmere se še zaostrujejo. Blokada, ki jo je napovedala Slovenija, se izvaja. To nam povzroča ne le materialno škodo, to razbija jugoslovanski trg, to je proti gospodarski reformi, to je kršitev načel ustave in odnosov v Jugoslaviji. Zvezni organi zaradi razmerja sil v Jugoslaviji ne ravnaajo odločno. Zaradi političnih stališč in razlogov ne deluje jugoslovanski trg, kar hromi celoten gospodarski sistem Jugoslavije in resno grozi z razpadom pravno urejenega gospodarskega in političnega sistema ter odnosov v federaciji.

Kosovo je boleča rana. Z angažiranjem JLA je kriza dobila nove dimenzije. Naš neposreden interes je, da v pokrajini zavladata mir in sožitje, da se spoštujejo in varujejo človekove svoboščine in pravice kot temelj demokracije. To pa terjaja priznanje le-teh tudi Albancem ter vsem drugim narodom in narodnostim na Kosovu in v celotni Jugoslaviji. Seveda pa se tudi mi ne strinjamo, da se spreminjajo meje Jugoslavije in v Jugoslaviji. Koncept sožitja mora biti potrjen s konsenzom vseh narodov in narodnosti, ki žive na Kosovu.

Angažiranje JLA na Kosovu je v Sloveniji ustvarilo novo nerazpoloženje in strah. To je strah za mlade fante, ki bodo služili vojaški rok na Kosovu, pa tudi nerazpoloženje za sodelovanje v aktivnostih, ki ni v skladu z našimi opredelitvami. S tem zadevamo v najbolj trde zvezne zakone, ki na področju JLA republikam ne dajejo nobenih pristojnosti. Naši ljudje in naša skupščina je v veliki stiski. Ali poslušati svojo vest in grobo kršiti zvezni zakon o obveznostih do armade ali spoštovati zakon proti svoji volji. Nobena od navedenih odločitev ni dobra. Poskušamo iskati srednjo pot sporazuma in popuščanja tudi s strani organov federacije. Ne vemo, kakšna bo odločitev. Strah nas je, da možnosti niso le dobre!

Seveda se vsa ta vprašanja pogosto uporabljajo v predvolilni kampanji: mnoge stranke napovedujejo postopno odcepitev, napovedujejo tudi oblikovanje slovenske vojske in s tem bistveno znižanje izdatkov za obrambo. Vsi vemo, da so glede armade in vseh vprašanj, ki so povezane z njo, potrebne reforme. Glede radikalnosti zahtev pa so razlike.

Vse več zahtev se naslanja na pravico samoodločbe, ki vključuje tudi nespoštovanje zvezne ustave in zakonov. Tudi program zvezne vlade je deležen različnih kritik, nekatere stranke ga v celoti zavračajo. V skupščini smo mu tudi na zdnji seji dali načelno podporo, zahtevali pa smo resno preverjenje nekaterih operativnih ukrepov.

Kljub tem razmeram poskušamo ravnati preudarno. Neposredno pred volitvami naša skupščina ne bi smela sprejemati pomembnih dokončnih odločitev. Lahko jih le pomaga pripravljati.

V skupščini smo sprejeli pobudo za proučevanje okoliščin nekaterih žrtev v vojni in neposredno po njej. Predsedstvo republike pa je pozvalo k narodni in državljanski umiritvi. Pozvalo je k aktivnostim za odpravljanje vseh pravnih in, če je to z državno politiko mogoče, tudi moralnih posledic, ki še obstajajo v našem sistemu in v odnosih med ljudmi in ki so nastale zaradi državlčnega, med seboj sovražnega obnašanja državljanov v času druge svetovne vojne na Slovenskem, kar je izviralo iz različnega razmerja ljudi do okupatorja in NOB. Srečujemo se tudi z mnogimi premoženjskimi vprašanji po vojni izvedenih nacionalizacij in agrarne reforme.

Obstoja vsa pripravljenost stvari proučiti in reševati. Obstoja pa tudi neučakanost. Ne bi želeli, da z odpravljanjem starih krivic povzročimo nove. Na to vprašanje bo morala biti posebej občutljiva tudi skupščina.

Oblikujemo pobude in predloge za večjo vlogo skupščine in izvršne oblasti do izselencev, naših državljanov v tujini in posebej naših narodnih skupnosti v sosednjih državah. V posebnih oblikah dela v skupščini bomo naše državljane v tujini pritegnili k odločanju o bistvenih vprašanjih. Čaka nas še mnogo dela, toda reformskih procesov se ne da ustaviti. Poti nazaj ni. Potrebujemo le čas in mir, da bi jih lahko uresničili v korist naših ljudi.

Z živahne petkove tribune v mali dvorani gledališča v Kopru O prenovi Unije Italijanov Istre in Reke poslej bistveno drugače

KOPER — V vrstah avtohtone italijanske narodnostne skupnosti v Jugoslaviji poteka široka javna razprava o prenovi njene osrednje organizacije, ki je danes stara 45 let. Novi časi in drugačne razmere terjajo tudi njene spremembe. Sodobna Unija Italijanov naj bi postala enotna, prožna organizacija, sposobna predstavljati vse pripadnike te narodnosti v obeh republikah in tiste, ki se tako počutijo; tako, da bi vsak posameznik v njej našel tudi mesto zase. Delovna skupina v Predsedstvu Unije je pripravila teze za reorganizacijo in te predloge v posameznih Skupnostih Italijanov tudi ocenjujejo in vrednotijo.

Napovedujejo nestranskarstvo, ne pa tudi apolitično organizacijo; privabila naj bi Italijane in še t. i. "mestne" prebivalce skupnega istrskega prostora. Prav s tem predlogom pa se mnogi razpravljalci niso strinjali, tako na Reki, v Umagu, kjer so se še posebej zavzeli za večjo avtonomijo šol z italijanskim učnim jezikom, ob tem pa še v Galižani pri Pulju za obvezni preizkus poznavanja italijanskega jezika pred vstopom v osnovno šolo.

V dosedanjih razpravah so v posameznih sredinah predlagali tudi profesionalno opravljanje predsedniške naloge, zatem preselitev sedeža Unije z Reke v Pulj, kjer se Italijani tudi sicer počutijo odmaknjene, saj so ustanove narodnosti večinoma na reškem in koprskem območju. Iz Pulja predlagajo tudi preimenovanje organizacije v Kulturno in gospodarsko zvezo Italijanov v Jugoslaviji. Zelo konkretni so bili pri obravnavi tez še v Galižani, kjer so opozorili na aktivnosti pred bližnjim popisom prebivalcev in na blizujočost. Ponekod so dodali pobudo o odpravi konzult, teritorialnih

Skupnosti Italijanov, ki niso opravičile obstoja, skoraj soglasne so bile samokritike Skupnostim in njihovem delu. Odziv razpravljalcev nedvomno potrebuje potrebo in želje po drugačni Uniji Italijanov Istre in Reke, ob tem, da so njenemu dogoletnemu delu marsikje spodbudno pritrdili. Pomeni torej, da gre vendarle za nek razvoj in ne za spremembe zaradi morebitne neučinkovitosti in slabega dela doslej!

Celotna javna razprava v reorganizaciji je temeljila v oceni tez delovne skupine, torej tako imenovanega "uradnega" modela sprememb. Gibanje za ustavodajno skupščino, pobudniki zanj so pripadniki italijanske narodnosti na Reki, pa so pripravili svoje predloge. Pričakovati bi bilo ustvarjalno obravnavo obeh in morebiti še tretjega ali več predlogov, toda ne! Vodstvo Unije je gluho za alternativne pobude, so prizadeto ugotavljali na petkovi javni tribuni v Kopru, ki so jo pripravili obalna Konzulta, Skupina 88 in Gibanje za ustavodajno skupščino. Slednji so svoja razmišljanja za reorganizacijo prvič predstavili na januarski skupščini Skupine 88 v Galižani in odtlej naprej pridno delali. Pripravili so poseben Manifest in v 23. točkah zapisali svoje poglede in zahteve. V odprtem pismu so jih v začetku letošnjega januarja naslovili tudi Predsedstvu Unije, vendar doslej niso dobili odgovora. Podoben je bil odnos do Skupine 88, so na koprski tribuni opozorili njeni člani!

V čem se razlikujeta "uradni" in alternativni koncepti prenov: Delovna skupina Unije je za dvodomno skupščino z zborom 30. delegatov Skupnosti Italijanov in 32. iz ustanov, ki služijo potrebam narodnosti. Gibanje predla-

ga le en zbor delegatov celotne narodnostne skupnosti, izvoljenih teritorialno v neposrednih in tajnih volitvah, z možnostjo več list in političnih programov. Unija bi morala naj bi predstavljala vse struje, gibanja in skupine znotraj narodnosti. Predvsem pa se člani Gibanja za ustavodajno skupščino zavzemajo za daljšo razpravo, za organizacijo trajne okrogle mize vseh zainteresiranih, po vzoru Poljske, s skupno določitvijo "pravil igre"! Cilj jim je ustavodajna skupščina, ki bo pripravila statut in program nove organizacije, z vso odgovornostjo in profesionalnostjo. V podrobnosti so izdelali tudi svoje poglede na gospodarsko dejavnost narodnostne skupnosti, ki si mora za svoj obstoj in razvoj zagotoviti lastne ekonomske temelje! V tribuni sodelujoči predstavniki Italijanov na slovenski Obali so v alternativnih predlogih Gibanja našli veliko zanimivih zamisli, v Skupini 88 pa so ugotovili, da zaradi nezaupanja in nobene volje za dialog izgubljajo vsi - v smislu "psi lajajo, karavana gre dalje".

Petkova javna tribuna v mali dvorani koprškega gledališča je še enkrat opozorila na razlike v položaju in pravicah Italijanov, ki živijo v Sloveniji, in tistega dela na hrvaški strani. Volilna zakonodaja slednjim ne dopušča nikršnih posebnih možnosti, medtem ko imajo v Sloveniji zagotovljena delegatska mesta v občinskih, obalni in republiški skupščini ter četrtih zborih. Sicer pa so volitve našle Unijo dokaj nepripravljeno, so še ugotovili in se zavzeli za celovito zaščito, tudi mednarodno, celotne italijanske skupnosti v Jugoslaviji, ki ne more biti prepuščena volji novih političnih sil v državi.

MIRJAM MUŽENIČ

neposredno
po
telefonu

Halo, Bratina

PD: Prof. Bratina, v petek smo v Kulturnem domu slišali predavanje Milana Kučana. Kako bodo volitve v Sloveniji vplivale na našo skupnost?

BRATINA: Kot vsak važen dogodek bo tudi izid volitev vplival na razmišljanje Slovencev v Italiji. Volitve bodo veliko pomenile za Slovenijo, mislim pa, da moramo Slovenci v Italiji, ne glede na to, razmišljati predvsem, kako utrditi svoj položaj. Paradoksalno je zato za nas pomembnejša medsebojna povezanost kot pa delitev na stranke.

PD: Pri nas se v teh dneh tudi v tem smislu veliko govori o pluralizmu...

BRATINA: Pluralizem je zelo važen in dragocen. Odkar sem se vrnil v te kraje, sem ga stalno zagovarjal, kajti to pomeni, da na isti problem ljudje gledajo različno in iz različnih zornih kotov. To je dobro, ker se samo iz različnih pogledov lahko rodi prava rešitev. Umeten pa je pluralizem, ki ni izraz globokega prepričanja, pač pa le lojalnosti do posamezne politične skupine. Slabo je, če pri nas do tega prihaja, ker gre do realni interesi naše skupnosti v ozadje.

PD: V teh dneh so bila ravno ob tem vprašanju tudi nekatera ostro polemična stališča...

BRATINA: Naj povem kar odkrito: mislim, da gre v bistvu za boj na osnovi strankarske pripadnosti, za lotizacijo, kot pravijo v Italiji, resursov manjšine po strankarskem ključu. Meni se to ne zdi prav. Ne zanima me, kaj je nekdo po prepričanju, ali ima v žepu demokristjansko, komunistično, socialistično ali drugačno izkaznico. Lahko bi bil celo desničar... Odločilno vprašanje je, ali je na določenem sektorju ta človek sposoben učinkovito delati.

PD: V SKGZ veljate za »svobodnega misleca«. Tako vas vsaj po navadi opredeljujejo. Kako se počutite v tej organizaciji?

BRATINA: V tej organizaciji sem že dolgo. Nisem vpisan v nobeno stranko, kar pomeni, da sem v SKGZ le dobil dovolj prostora in da je organizacija dovolj pluralistična. Med organizacijami, ki delujejo med Slovenci v Italiji, mi SKGZ ustreza v največji meri. Na volitvah se opredeljujem in volim za določeno stranko, v SKGZ pa imam možnost, da se pod isto streho soočam z ljudmi, ki imajo različne usmeritve in pripadajo tudi različnim strankam. Mislim, da sem imel do danes z vsemi konstruktivnih pogovorov. Tudi ko se med nami še ni govorilo o pluralizmu tako, kot se govori danes, je bila SKGZ že pluralistična.

gospodarski dopis iz slovenije

So zdaj davki na vrsti?

Potem ko so nekatere vroče glave razlagale, da je program zvezne vlade usmerjen samo proti Slovincem, ki da jo je treba gospodarsko streči zaradi povsem določenih političnih namenov, se je dokaj hitro izkazalo, da nelikvidnost, ki je najprej zamajala slovensko gospodarstvo (najbolj pa mariborski konec) zdaj grozi tudi ostalim delom države. Velikanske težave ima beograjski gospodarski bazen, izjemno močan val plačilne nesposobnosti je pljusnil v BiH, velike težave ima hrvaško gospodarstvo. Analitiki zdaj ugotavljajo, da je ta nelikvidnostni val tako močan zaradi ukrepov narodne banke, ki je prepovedala bankam dajati posojila slabim plačnikom in ki je močno podražila svoja posojila. Hkrati pa analitiki opozarjajo, da so zdaj za druge večje, kot bi bile, če bi narodna banka Jugoslavije pravočasno reagirala na močan odliv kapitala iz bank, do katerega je prišlo že ob koncu lanskega decembra in v začetku letošnjega leta, predvsem januarja, ker se je v obtoku znašlo preveč denarja. Narodna banka tega denarja ni potegnila iz obtoka postopno, ampak šele potem ko je postalo jasno, da je zaradi premalo odločne denarne in posojilne restriktivnosti naredila napako, ali vsaj neopustno zamudo.

Vprašanje je, če bi bile posledice restriktivne politike kaj manjše, če bi gospodarska politika ukrepala takoj, a samo na monetarnem področju. Z restriktivno denarno politiko je namreč vlada oziroma narodna banka dosegla, da je začelo primanjkovati denarja. Marsikateremu podjetju ga je zmanjkalo za sprotne poslovanje, saj ga tudi banke nimajo. Ponudbe denarja na denarnem trgu namreč skorajda ni. Na beograjskem denarnem trgu bi trenutno lahko prodali vsaj milijardo dinarjev po zelo visoki ceni. Denarja je zmanjkalo za plače in veliko podjetij je komajda nabralo dovolj denarja za skromno izplačilo plač.

To je seveda vplivalo na gospodarska gibanja. Pomanjkanje denarja je povzročilo, da se je zmanjšal obseg proizvodnje. Pomanjkanje denarja pa je povzročilo tudi, da so se začele plače ponekod umirjati. A kar je najvažnejše - in zaradi tega je tudi bil sprožen tak monetarni ukrep - podjetja so začela iskati možnosti za zakanjanje svojih denarnih vreh z odločnejšo ponudbo svojih izdelkov - ali bolje rečeno: blago so začela ponujati kupcem tudi tako, da so začela zniževati cene. Na zniževanje cen je

sicer vplivalo še marsikaj drugega: na primer konkurenčna prodaja v brezcarinskih prodajalnah, izjemno močni nakupi v tujini, močno uveljavljanje zasebnih trgovcev, strašno visoki stroški za financiranje zaloga, zmanjševanje inflacijskih pričakovanj...

Toda sama restriktivnost monetarne politike je premalo. Manj denarja v obtoku lahko povzroči veržno reakcijo plačilne nesposobnosti v gospodarstvu. Lep primer za to je Bill, kjer se je ta nelikvidnostni plaz sprožil z zahtevo bosanskega elektrogospodarstva, da naj mu zeniška železarna poravnava račune za porabljeno elektriko. Ker je železarna plačilno nesposobna (slabo poslovanje, a tudi sama železarna ima veliko neporavnanih terjatev) in ker je zahtevala od drugih, da ji tudi poravnajo zapadla plačila, se je začelo gospodarstvo razbijati ob finančnih čerih. Ker Marković ne da denarja iz primarne emisije (Tega ne boste dobili pod nobenimi pogoji, pravilno vztraja predsednik zvezne vlade), so ga začeli sikati na vseh koncih in odkrili so, da ga je največ v javnih službah. Da so torej proračuni dokaj napolnjeni, da so dokaj obilni tudi najrazličnejši skladi in da javnim službam niti ne gre tako slabo...

Prav tu pa je srž. Veljko Bole je v svoji raziskavi prav ta teden opozoril, da bo treba hitro ukrepati prav na davčnem področju. Podobno so opozarjali tudi drugi teoretični in praktični vedoči, da se v obdobju, ko se inflacija umirja, steka jo iz gospodarstva in proračune velike količine denarja, saj so davčne stopnje ostale iste kot v obdobju hiperinflacije, ko je bilo prav zaradi hiperinflacije treba prispevne in davčne stopnje nenehno zviševati, da se je ohranjala kolikor toliko realna vrednost teh finančnih virov. Zdaj je treba davčne stopnje hitro zmanjšati (Veljko Bole je izračunal, da jih je možno hitro zmanjšati za pet do deset odstotkov), da bi se denar začel vračati v gospodarstvo, ki ga tako zelo potrebuje in ki ga ne more dobiti na star, inflacijski način.

Vlada sicer temu nasvetu pritrjuje, toda storila ni še ničesar, razen tega, da je objavljala, da bo zmanjšala nekatere davčne stopnje in z denarjem iz proračuna začela spodbujati izvoz. Veliko časa pa ji ne preostane več.

JOŽE PETROVIČ

Obisk delegacij ZKS-SDP in SZS pri socialistih avstrijske Štajerske

Svetovalec FJK B. Brezigar v Deželi Baskov o Slovencih

TRST — Svetovalec Slovenske skupnosti pri deželni skupščini Furlanije-Julijske krajine Bojan Brezigar se je mudil v preteklih dneh v Baskovski deželi - Baskiji, kjer je sodeloval na zasedanju o človeških pravicah in samoodločanju ljudstev, ki so ga priredile baskovske politične sile v Donostii-San Sebastianu. Brezigar je razgrnil poročilo na danes sila aktualno temo "Primer Slovenija: kakšna samoodločba?"

Najprej je orisal zdajšnje družbeno-politične in gospodarske razmere na Slovenskem, ki jih označuje predvolilno vzdušje, in se še posebej zaustavil pri problemu zaostrovanja odnosov s Srbijo. Zatem se je dotaknil seveda tudi položaja slovenskih narodnostnih skupnosti, ki živijo zunaj meja Slovenije. Pri tem je izrecno poudaril, da slovenske manjšine na italijanskih, avstrijskih in madžarskih tleh ne uživajo vseh tistih pravic, kakršne izhajajo iz ustavnih določil držav, v katerih prebivajo.

Na vprašanje, ali utegne postopek demokratizacije v Sloveniji prispevati tudi k nadaljnjemu boljšemu razvoju slovenske manjšine v Italiji, je Brezigar odgovoril pritrdilno. Z izoblikovanjem političnih strank in z uvajanjem večstrankarskega demokratičnega sistema, je pripomnil, bo potrebno prerasti ideološka razlikovanja, ki so bila dolga leta značilna za odnose med vodstvom slovenske republike in čezmejno manjšino, po drugi strani pa ne bodo mogli uradni dejavniki in javnost pri zasledovanju nekih posebnih ciljev več izenačevati te manjšine z določeno politično usmeritvijo.

Deželni svetovalec Brezigar je imel v Donostii tudi dolg sestanek s španskim senatorjem Josejem Luizom Alvarezom Emperanzom - znanim z vzdevkom Txillardegui in izvoljenim na listah Baskovske stranke - ki je bil leta 1959 med ustanovitelj političnega gibanja ETA. Senator je seznanil Brezigarja z vsebino resolucije o samoodločbi, ki jo je odobril baskovski parlament 15. februarja letos.

Nazadnje je Bojan Brezigar obiskal šolski center v občini Oiartzun, ki leži nedaleč od Donostie in šteje 10.000 prebivalcev. Center obiskuje več kot 700 šolarjev, gre pa za tako imenovano "ikastolo", to se pravi za privatno šolo z baskovskim učnim jezikom, ki pa jo osrednja španska oblast uradno priznava in tudi finančno podpira.

Drago Mirošič slavi

Za Primorski dnevnik ni vsakdanja stvar imeti prijatelja in nekdanjega sodelavca v visokih diplomatskih sferah. Posebno še, ko gre za Drago Mirošiča, nekdanjega seznanjenega sodnika, znanega javnega delavca, šefa kabineta predsednika slovenske vlade, namestnika republiškega ministra, jugoslovanskega generalnega konzula v Trstu in sedaj pomočnika zveznega ministra za zunanje zadeve.

Čeprav so ga visoki diplomatski posli že pred časom odvedli v Beograd, v samo centralo jugoslovanske zunanje politike, vendarle ni pozabil, od kod je doma. Še vedno ga prav lahko srečate med našimi ljudmi tostran in onstran meje. Za vsakogar to ne more biti nič drugega kot veselo, resnično prijateljsko in tudi koristno srečanje.

V dnevih, ko si na pleča nalaga peti križ, želim Dragu Mirošiču, da bi takšen ostal še nadaljnjih petdeset let, pa čeprav ga ambadorske poti utegnejo vsaj začasno popeljati daleč od nas.

JOŽE ŠIRCELJ

Javna razprava devinsko-nabrežinskih socialistov Projekt za Sesljan: potrditev enkratne razvojne priložnosti

Projekt za Seslanski zaliv je ne-
dvomno največja razvojna priložnost
za devinsko-nabrežinsko občino, ven-
dar je pri njegovem uresničevanju
nujno upoštevati, da bo krolj usoda
tega območja kar za kako stoletje na-
prej. Zato ga je treba resnično temelji-
to premisliti, prediskutirati in potem
sprejeti kot dokončno izbiro, ki bo
nujno vplivala na vse ostale potencial-
ne razvojne iniciative. Od tod torej
tudi izredno težak »porod« vseh tiste-
ga, kar razumemo pod izrazom turisti-
čna preobrazba Seslanskega zaliva
in kar pomeni predvsem usklajitev
javnih in zasebnih interesov, skrb za
najvišjo raven zaščite naravnega oko-
lja in za družbeno in ekonomsko urav-
novešeno občinskega ozemlja.

Približno tako bi lahko uokvirili do-
bro obiskano javno razpravo, ki jo je
devinsko-nabrežinska sekcija socialisti-
čne stranke včeraj dopoldne priredila
v športno-kulturnem centru v Vi-
žovljah. Nanjo so nabrežinski socialisti
povabili svoje vidne javne upravitelje
in politike, kot tudi predstavnike
drugih političnih in družbenih sil v
občini. Po uvodnih besedah pokrajins-
kega tajnika Alessandra Perellija je
govoril tajnik devinsko-nabrežinske
sekcije PSI Alfredo Burger, po mnenju
katerega bi moral razvoj Seslanskega
zaliva pomeniti začetek gospodarske-
ga preporoda občine, ki je danes v
precejšnji meri samo »spalnica« za tiste,
ki so sicer zaposleni zunaj občine.
Načelnik svetovalske skupine v de-
vinsko-nabrežinskem občinskem svetu
Vittorino Caldi je nato obnovil zgodo-
vino dogajanj okrog Zaliva od osvobo-
ditve in podčrtal, da se je PSI vedno
dosledno zavzemala za njegov turisti-
ni razvoj in da je njeno stališče še danes
nespremenjeno. Podpredsednik

deželne uprave in odbornik za turi-
zem Gioacchino Francescutto je pro-
jekt za Seslanski zaliv ocenil kot stra-
teško pomemben ne samo s krajevine-
ga in deželnega vidika, temveč tudi v
širšem severnojadranskem prostoru,
kjer se po svoji zamisli visoko kako-
vostnega turizma s skrbjo za okolje in
kvaliteto voda povezuje s podobnimi
projekti Dežele Veneto in z načrti za
turistični razvoj Brionov.

V razpravi ni mogel manjkati niti
glas protagonistov tega razvoja, in si-
cer v prvi vrsti predsednika družbe
Finsepol Quirina Cardarellija. Zaščita
naravnega okolja je integralni del
projekta za Seslanski zaliv - je pouda-
ril - in doslej smo vedno upoštevali
vse resne predloge (kadar ni šlo, kot v
zadnjem času, za prave »vojne napo-
vede« po tisku) v tem smislu, saj noben
načrt ni tako brezhiben, da ga ne bi
bilo mogoče izboljšati. Neodvisni ob-
činski svetovalci Marino Vocci je v
svojem posegu opozoril predvsem na
potrebo po ovrednotenju teritorija in
po integraciji turističnega razvoja z
naravnim bogastvom, medtem ko je
predsednik JK Čupa Marino Košta
opozoril na vlogo in prizadevanja nav-
tičnih združenj, ki delujejo v Zalivu,
in poudaril, da Sesljan ne sme postati
»menjalno sredstvo za doseg politič-
nih ravnesov«. Načelnik svetovalske
skupine Slovenske skupnosti Martin
Brecelj je pozdravil iniciativo PSI in
priznal, da je stranka v zvezi s Sesljan-
skim zalivom vedno zastopala kon-
struktivna in odgovorna stališča. Opo-
zoril je na izreden pomen projekta in
ugotovil, da je zaključek prve faze
njegovega uresničevanja lahko pred-
met zadovoljstva, medtem ko je za-
dnje polemike v zvezi z razvojem Ses-
lanskega zaliva ocenil kot demagoške

in lažne, saj po njegovem mnenju s
takim načinom ni mogoče ščititi inter-
esov prebivalstva.

Zaključek razprave je pripadel de-
želnemu odborniku za prostorsko na-
črtovanje Gianfrancu Carbonèju, ki je
podčrtal, da je sicer PSI v devinsko-
nabrežinski občini opozicijska stranka
in da zaveznitvo med SSK in KD ob-
soja kot škodljivo, vendar da zaradi
tega nima predsodkov, kadar gre za
dobro opravljeno delo. »Ni res, da je
vse, kar počnejo tisti, ki so na oblasti,
slabo,« je dejal, »zato naša opozicija ne
izključuje konsenza pri nekaterih te-
meljnih vprašanjih.« Pri tem je Carbo-
ne mislil tudi na komaj začrtan osnu-
tek konvencije med Občino in družbo
Finsepol. Ustavil se je nato pri bistve-
nih problemih, ki jih bo treba rešiti:
pri usklajevanju upravičnega podjet-
niškega interesa z javno vlogo Zaliva,
pri odnosu (predvsem ekonomskem)
med Sesljanom in njegovim zaledjem
in pri potrebi po izgradnji pomožnih
infrastruktur, kot so ceste, servisni
centri ipd. Posebej se je pomudil tudi
pri prostornini načrtovanih gradenj in
jih ocenil kot povsem sprejemljive, saj
so neprimerno manjše od tistih, ki jih
je predvideval občinski regulacijski
načrt iz leta 1986. S političnega vidika
pa je dodal, da je razvoj Seslanskega
zaliva v splošnem interesu in da je to-
rej potrebno in nujno sodelovanje
med javnim in zasebnim, ki ga bo v
veliki meri olajšala tudi omenjena
konvencija med Občino in družbo
Finsepol. Odgovorno obnašanje socia-
listov na deželni in krajevni ravni pa
je Carbonè ob koncu svojega posega
utemeljil tudi s čisto odkrito volilno
noto, saj je dejal, da je njihov namen
zgraditi perspektive za novo upravo v
devinsko-nabrežinski občini. (vb)

Na zadnji seji občinskega sveta pred razpustom Zgonik: odobrena proračun in načrt za metanizacijo

Na četrtkovem zasedanju, ki je bilo
zadnje in eno najdaljših v iztekajoči
mandatni dobi, je zgonski občinski
svet sprejel vrsto zelo pomembnih
sklepov, med katerimi izstopajo odo-
britev proračuna za tekoče finančno
leto, odobritev načrta in konvencije za
napeljavo metanskega omrežja, usta-
novitev socialno-skrbstenega območ-
ja s sedežem v Nabrežini in odobritev
prve faze del za adaptacijo centra za
pospeševanje kmetijstva.

Proračun za finančno leto 1990, ki
ga je župan predstavil in podrobno
oral na predzadnji seji, je Igor Milič
v imenu napredne liste pozitivno oce-
nil, ker je pravilno in smotno priprav-
ljen ter kljub izdatnemu krčenju dr-
žavnega nakazila zagotavlja osnovne
socialne storitve. Kritično oceno pa je
izrazil načelnik Slovenske skupnosti
Srečko Gruden, ki je očital upravi za-
mudo pri predstavitvi proračuna, ki je
napihnen, in ga primerjal »sanjski
knjigi« z ozirom na neuresničljivost
raznih naložb. Določene pobude bi z
ozirom na vse manjše razpoložljivosti
lahko postale dvorezen nož. Obrazlo-
žil je tudi nasprotovanje prekritju ro-
kometnega igrišča, ki bi lahko bilo za-
črtano v obstoječi telovadnici, če bi
načrtovalc svojčas pravilno izdelal
načrt. Gruden je kljub negativni glo-
balni oceni napovedal vzdrževanje Slo-
venske skupnosti, ker proračun le vse-
buje nekatere koristne socialne po-
stavke.

Župan Budin je v repliki preciziral,
da je bil državni finančni zakon odo-
bren komaj 28. februarja, in zato ni
bila odobritev proračuna prej na
dnevnom redu. Kar zadeva očitke o
pretrani napihnenosti pa je ugotovil,
da je občina upoštevala v proračunu
vse realne potrebe, uresničitev mno-

gih izmed teh pobud pa je seveda ve-
zana na prispevek, ki ga bodo ustano-
ve dodelile na podlagi predloženih
prošenj. Župan se je ob koncu manda-
ta izrecno zahvalil svetovalski skupini
Slovenske skupnosti za pozitiven od-
nos in tvorno sodelovanje, ki je obo-
gatil delo uprave. Proračun so nato
odobrili z glasovi napredne liste.

Prebivalcem zgonske občine se v
bližnji bodočnosti obeta možnost pri-
ključitve na metansko omrežje, kar bo
vsekakor predstavljalo veliko pridobi-
tev. Med raznimi ponudbami je bila
izbrana tista, ki predvideva metaniza-
cijo vseh vasi v občini. Strošek bo za
28 kilometrov napeljave in za 700 po-
tencialnih uporabnikov znašal skoraj
tri milijarde lir. Občina bo odstopila
podjetju vse prispevke, ki jih bo v ta
namen prejela od deželne uprave, za-
sebniki pa bodo za prvih 12 metrov
priključka plačali 270 tisoč lir. Za vsa-
ki nadaljnji meter pa po 25 tisoč lir.
Kljub nekaterim pomislekom, če je
vmesno sprejemati tako važen sklep
na zadnji seji in ker bodo nekateri ob-
čani v prvi fazi prikrajšani zaradi raz-
pršenosti hiš, je občinski svet soglasno
odobril načrt in konvencijo s podjet-
jem.

Občina Zgonik je v skladu z dežel-
nim zakonom 33/88 pristopila k social-
no-skrbstenemu območju s sedežem
v Nabrežini, kamor bodo gravitirali
tudi prebivalci devinsko-nabrežinske
in repentabske občine ter rajonskega
sveta za Zahodni Kras. Odbornica Ta-
mara Blažina je obrazložila, da gre za
pomembno decentralizacijo pristoj-
nosti in pričakujemo lahko učinkovi-
tejšo delovanje službe.

Zelena luč se je ob nasprotovanju
Slovenske skupnosti prižgala tudi za
ureditev centra za pospeševanje kme-
tjstva - enoteke v Zgoniku. Odobrena
je bila prva faza del na osnovi razpo-
ložljivega denarja iz Sklada za Trst in
bencinskega sklada pri Trgovinski
zbornici.

Na začetku seje se je župan Miloš
Budin najprej spomnil bivšega pred-
sednika republike Sandra Pertinija,
nakar je podal v glavnih obrisih pre-
gled opravljenega dela v petletnem
mandatnem obdobju. Po zahvali sveto-
valcem za dragoceni doprinos je ugo-
tovil, da sta bila dosežena osnovna ci-
lja, ki si ju je uprava zastavila, in sicer
ohranitev naravnega razvoja v tej
kraški občini in stimulacija razvoja
občine po svojih pristojnostih in duhu
splošnega razvoja. Novi regulacijski
načrt, katerega bodo v kratkem dopol-
nili z manjšo varianto, se je izkazal
kot učinkovit urbanistični instrument.
Naštel je vrsto javnih del, ki jih je Ob-
čina uresničila, zataknilo pa se je pri
najemu posojila za potenciranje
omrežja javne razsvetljave zaradi ne-
zaslišane birokratske površnosti osred-
nje Hranilnice in posojilnice v Rimu,
ki je s priporočenim pismom dostav-
ljeno dokumentacijo že dvakrat »izgu-
bila«. Zaradi tega je pod vprašajem ta-
kojšnja realizacija parka in dveh po-
kritih balinarskih igrišč v Samatorci.
uredili pa so knjižnico v Saležu, vaško
hišo v Repniču, prispevali za gradnjo
kulturnega doma pri Briščikih in igriš-
ča v Gabrovcu. Ceste so v dobrem sta-
nju in poljske poti bodo v kratkem
pričeli čistiti člani zadruge Volnik. Na
novo je bila organizirana socialna
služba za pomoč ostarelim in prizade-
tim osebam, upokojencem pa so omo-
gočili letovanje. Veliko skrb je uprava
posvečala šoli in vrtcu, dobro organi-
zirani prostovoljni gasilski enoti pa
bodo v kratkem uredili sedež. Na kon-
cu je župan še omenil pobude za uve-
ljavljanje slovenskega jezika (doklada
uslužbencem za dvojezično poslovanje
in za priznanje globalnega zaščitnega
zakona). V ta namen je pozval sveto-
valce, naj se v soboto, 24. marca, ude-
ležijo zbor slovenskih izvoljenih
predstavnikov v Špetru.

Župan je zatem odgovoril svetoval-
cem na vprašanja v zvezi s čiščenjem
cest in vzdrževanjem zidov, s pomanj-
kanjem dvojezičnih napisov na avto-
cesti in na pisno vprašanje o gradbenem
dovoljenju za obnovo hiše v
Saležu, ki je bilo po presoji župana
izdano povsem pravilno, zakonitemu
lastniku. Na koncu je Budin izrazil že-
ljo, da bi tudi po majskih volitvah bile
v občinskem svetu zastopane iste poli-
tične komponente.

Maratonska zadnja seja občinske skupščine Tudi na Repentabru odobrili proračun

Na maratonski seji, ki je bila zadnja
v iztekajočem mandatnem obdobju, je
v petek repentabski občinski svet
soglasno izglasoval proračun za finan-
čno leto 1990 in triletni programski
načrt. Župan Pavel Colja je podrobno
oral in utemeljil vse postavke, ki za-
devajo tekoče izdatke in naložbe,
uresničitev katerih je vezana na dode-
litev prispevkov. Na predlog Sloven-
ske skupnosti so manifestativno vklju-
čili tudi postavko, ki predvideva do-
klado uslužbencem za dvojezično po-
slovanje, o legitimnosti katere se bo v
kratkem izreklo deželno ustavno so-
dišče. Po dograditvi Kulturnega doma
na Colu je iz občinskega sveta izšel
poziv, naj bi se še bolj razgibalo kul-
turno udejstvovanje.

Tudi repentabski občinski svet je
odobril osnutek pogodbe s družbo SI-
MET iz Pavie, ki bo predvidoma v
dveh letih poskrbela za metanizacijo
in napeljavo 12 kilometrov cevi v Rep-
nu, na Colu in pri Fernetičih. Metan-
sko omrežje bo stalo približno 2 mili-
jardi lir, računajo pa na 300 uporab-
nikov, ki bodo za prvih 12 metrov nape-
ljave plačali 270 tisoč lir, za vsak
nadaljnji dolžinski meter pa 25 tisoč
lir.

Repentabska občina je pristopila h
konzorciju socialno-skrbstenega
okrožja, ki bo imel sedež v Nabrežini
in v katerem so zastopani tudi devin-
sko-nabrežinska in zgonska občina
ter rajonski svet za Zahodni Kras.

Sklepali so tudi o cenah storitev, ki
jih zagotavlja Občina. Nespremenjene
bodo tarife za refekcijo in za smetar-
sko službo. Za tisoč lir na uro so povi-
šali ceno za uporabo telovadnice, za
30 odstotkov pa bo višji davek na ob-
činske koncesije.

V svojem poročilu se je župan Colja,
najprej z občutenimi besedami, spo-
mnil bivšega predsednika republike
Sandra Pertinija. Zatem je sintetično
podal okvirno poročilo o delovanju v
petletnem obdobju in ugotovil, da so
za opravljena, oziroma razpisana javna
dela porabili milijardo in 700 milijon-
ov lir in za dragoceno pomoč se je
zahvalil predvsem tehničnemu uradu
ter tajnistvu. Občina ima dobro stop-
njo storitev in relativno, dobro finan-
čno strukturo. Med nalogami, ki niso

bile izpeljane, je župan navedel re-
vizio regulacijskega načrta, ki ni bila
opravljena, in z njo se bo morala soo-
čiti nova uprava, da zagotovi razvoj
na temeljih zaščite teritorija in spod-
bujanja dejavnosti domačega prebi-
valstva. Treba bo tudi omejiti širjenje
tovornega postajališča pri Fernetičih
in ustanoviti obrtniško cono. Colja je
tudi obžaloval, da nista pokriti dve
delovni mesti v organiku zaradi spor-
nega zakona o zaposlovanju. Z zado-
voljstvom je končno ugotovil, da so
bili odnosi s Slovensko skupnostjo
skoraj optimalni, tako da je bilo sode-
lovanje dobro in se je ustvarilo novo
zdravo vzdušje, ki je botrovalo kako-
vostnejšemu upravljanju in korist cel-
otne skupnosti. (bs)

Od torka v Rossettiju V Trstu znameniti Rocky Horror Show

V torko bo gostoval v gledališ-
ču Rossetti znameniti The Rocky
Horror Show, ki ga je napisal in
uglasbil Richard O'Brien.

Predstavo so prvič uprizorili v
Londonu leta 1973, postavitev je
stala borih 2000 šterlingov, uspeh
pa je bil kljub temu izjemen.
Kmalu so jo imenovali za muzi-
kalno leto, nato so jo ponesli v ZDA,
kjer je doživela pravi trijumf. Na
podlagi istega teksta in glasbe so
pozneje posneli prav tako zname-
niti film "The Rocky Horror Pictu-
re Show".

Denašnja predstava je po po-
stavitvi dokaj različna od prve
verzije, naglašeni so fantastični
elementi in spektakularnost. Glasba
in zgodba sta seveda isti. Mlad par se
v temni in deževni noči zateče v grad,
kjer sreča čudovitega nadčloveka
Rockya. Zgodba se zaplete in razplete
med ironičnimi, humoristi in
erotičnimi pripetljaji. Predstavo
je režirala Vivyan Ellacott, koreo-
grafijo pa je izdelala Loraine
Porter.

KOZMETIKA 90

Opčine - Narodna ul. 118
Tel. 212061

NOVOSTI ZA POMLAD - POLETJE 1990

Novi modni preparati za šminkanje ko-
zmetske firme SHISEIDO.

Za odstranjevanje celulitisa učinkovit
preparat MULTI MINCEUR ANTI CAPITON
znane firme CLARINS.

S.A.C.A.T.

nadomestni deli za

FIAT - ZASTAVA - ALFA - LANCIA

in za tuje znamke avtomobilov

UPRAVA:
Ul. Marconi 6 - Tel. 775483-4

Ul. sv. Frančiška 38
TRST - Tel. 768667 - 772002

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Hermann Broch

POVEST SLUŽKINJE ZERLINE

Izjava Bogdana Bratuž

Danes, 18. t. m., ob 18. uri v dvorani I. Gruđen v NABREŽINI

Uprava občine Dolina sporoča, da bo

34. OBČINSKA RAZSTAVA VIN od 5. do 8. maja 1990

v sklopu tradicionalne Majence v Dolini

in vabi vinogradnike, da se prijavijo na razstavo do 24. t. m.

Prijave sprejema občinsko tajništvo od 9. do 12. ure, tudi po tel. na št.
228110, 228127 in 228392.

IZREDNI POPUSTI

na knjigah,
grafikah
in folklornih predmetih

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20

do 31. MARCA

BCTKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

VABILO DELNIČARJEM

na redni občni zbor, ki bo v prvem sklicu dne 23.
marca 1990 ob 9. uri in v drugem sklicu

V SOBOTO, 24. MARCA 1990

v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20
ob 9. uri z naslednjim dnevnim redom:

1. poročilo upravnega sveta;
2. poročilo nadzornega odbora;
3. predstavitev bilance poslovne dobe 1989 in za-
devni sklepi;
4. določitev sejnine upraviteljem in honorarja nad-
zornikom;
5. imenovanje članov družbenih organov.

V smislu člena 4 zakona št. 1745 z dne 29. decem-
bra 1962 se smejo udeležiti občnega zbora s pravico
do glasovanja tisti delničarji, ki so položili delnice
pri sedežu družbe vsaj pet dni pred občnim zborom.

Upravni svet

Položaj naj bi se do torka normaliziral Danes konec stavke šoferjev tovornjakov

Danes zjutraj se bo zaključila stavka malih lastnikov tovornjakov, ki je imela po vsej Italiji hude posledice. Ko so šoferji zapustili sedeže svojih tovornjakov in prekrizali roke, je začelo srce države počasneje utripati, kot da je počila pomembna žila.

Od danes bodo torej tovornjaki pričeli dovažati bencin izsušenim črpalkam, na trge bodo pripeljali sadje, zelenjavo, meso in druga živila, v tovarne pa bodo ponovno vozili surovine. Prav zaradi težkega položaja v vsej državi je namreč vlada izjemoma dovolila vožnjo tovornjakov tudi na današnji praznični dan. Računajo, da bi se moral položaj do torka skoraj povsem normalizirati, ko takrat pa bo potrebno še nekaj potrpljenja, saj je nemogoče v nekaj urah nadoknaditi zamujeno.

V Trstu so bile posledice stavke lastnikov tovornjakov deloma omejene. Predvsem ni bilo večjih problemov z bencinom. Večino tržaških črpalk je sicer pestila (in še pesti) suša, Tržačani pa so lahko šli po bencin v sosednjo Slovenijo, kot "v starih časih" pred uvedbo bencinskih bonov. Na obmejnih prehodih so bile zato vrste avtomobilov precej daljše (ponekod tudi do dva kilometra), včerajšnja sobota je bila seveda poglavje zase, saj so ponovno zabeležili invazijo jugoslovanskih kupcev, tako da je bila gneča na obeh straneh obmejnih prehodov. Vsekakor je Trst glede bencina izjema; v nekaterih italijanskih mestih so ga prodajali na črni borzi in to za drag denar. Več težav je bilo v našem mestu s sadjem in zelenjavo, vendar niso zabeležili očitnih špekulacij na cenah. Težave pa so imele tudi nekatere tržaške tovarne, ki so jim znanjake zaloge surovin; tudi zanje velja, da jih bodo primerno založili jutri in pojutrišnjem.

Lastniki tovornjakov od danes ne bodo stavkali več in ne bodo več postavljali blokad pred naftnimi rafinerijami in skladišči, to pa žal še ne pomeni, da so vse težave mimo. Sindikati so namreč že sedaj napovedali, da so pripravljeni na novo stavko. Zahtevajo namreč neposredna pogajanja in če bo vlada gluha na njihove zahteve, bodo spet prekrizali roke 14. maja. Takrat pa bo verjetno še mnogo huje, saj napovedujejo kar petnajststnevno stavko. To bi bil seveda pravi šok za ljudi in naravnost nenosen udarec za celotno italijansko gospodarstvo, saj je znano, da v Italiji prevažajo veliko večino blaga s tovornjaki.

Na posvetu tržaške KZE

Pavel Fonda o emarginaciji v razvojni dobi

S poročilom slovenskega psihoanalitika Pavla Fonde o potrebi otrok po primernem družbenem okolju se je nadaljeval včeraj posvet, ki ga Služba za psihologijo in psihoterapijo v razvojni dobi tržaške KZE prireja na temo »Umske bolezni v razvojni dobi«.

Fonda se je osredotočil na vprašanje, ki so ga psihološke raziskave doslej zanemarile, in sicer na vprašanje umske interakcije med posameznikom in skupino. V tem okviru je razlikoval med skupinami emarginirancev, ki imajo neko specifično skupinsko kulturo (kot nekateri priseljenci iz držav tretjega sveta), in tistimi skupinami posameznikov, ki razpolagajo s fragmentirano in degradirano skupinsko kulturo. Razvijati se v takem okolju je za otroka katastrofalna izkušnja, saj bo delikatno in potrebno ravnanje med otrokom, družino in skupino nujno pomankljivo in skorajda onemogočeno. Na ta način bo otroku skorajda onemogočeno, da se vključi v družbo. Po Fondovem mnenju pa je mogoče poseči vsaj na dva načina, in sicer tako, da preprečimo razkroj obstoječih skupin, ter s prizadevanjem vse družbe, da pomaga članom že degradiranih skupin, da se vključijo v družbo.

Posvet se bo nadaljeval 6. aprila.

Jutri v Inštitutu za moderno zgodovino Inoslav Bešker o Jugoslaviji

Inštitut za srednjeveško in moderno zgodovino Univerze Trst prireja jutri ob 18. uri na svojem sedežu v Ul. Economu 4 srečanje z Inoslavom Beškerjem, italijanskim dopisnikom zagrebškega Vjesnika. Časnikar bo spregovoril o nadvse aktualni temi: »Demokracija in nacionalizem v jugoslovanski krizi«. Srečanje je javno.

Razpravo prireja Inštitut Gramsci

Rezultati konference o šolstvu

Inštitut Gramsci za Furlanijo-Juljsko krajino organizira jutri ob 17.30 v dvorani liceja F. Petrarca okroglo mizo o rezultatih nedavne vsedržavne konference o šoli. Na srečanju bodo skušali osvetliti predvsem tista vprašanja, ki so bila v ospredju razprave na vsedržavni konferenci, ki jo je sklicalo ministrstvo za šolstvo.

Jutrišnje okroglo mize se bosta udeležila Fiorella Farinelli, ki je odgovorna za šolska vprašanja pri vsedržavnem vodstvu sindikata CGIL, in deželni šolski skrbnik dr. Ottaviano Corbi, razpravo pa bo vodil predsednik Inštituta Gramsci prof. Giuseppe Petronio.

Karabinjerji prišli enajst oseb

Hoteli so ilegalno v Italijo

Kljub nedavnemu dramatičnemu dogodku, ko so graničarji ustrelili Turka, ki je vodil v Italijo skupino tujih državljanov, se poskuša ilegalnega prestopanja meje vrstijo kot po tekočem traku.

Predvčerajšnjim je mejna policija ujela v bližini železniškega mejnega prehoda na Opčinah šest Egiptčanov, včeraj pa so karabinjerji iz Nabrežine sporočili, da so na območju od Fernetičev do Gabrovca zasačili kar enajst ilegalcev. Med njimi je bilo sedem Filipincev (od katerih pet žensk), trije so bili turški državljani, eden pa Jugoslovjan. Po običajnih formalnih postopkih so vseh enajst izročili jugoslovanskim oblastem.

Občinski uslužbenci manifestirali tudi včeraj Z bobni in piščalkami proti gluhosti Občine

Protestni val tržaških občinskih uslužbencev se iz dneva v dan stopnjuje, tako kot se stopnjuje njihova jeza nad gluhostjo občinske uprave, ki naj ne bi upoštevala njihovih ekonomskih zahtev in bi imela celo namen temeljito krčiti proračun za izdatke v korist osebja. Občinski uslužbenci so tako ponovno manifestirali včeraj z izredno hrupno manifestacijo pred županstvom na Trgu Unità, katere se sicer niso udeležili tako množično kot petkove povorke po mestnih ulicah, in s katero so na metaforičen način želeli premagati gluhost občinskih upraviteljev. Pred županstvom se je namreč zbrala številna skupina, ki je nekaj ur z bobni in piščalkami opozarjala mimoidoče na svoje zahteve, ter motila delo v občinskih uradih (na trgu pa so razstavili tudi velike informativne panoje z utemeljitvami svojega protesta).

O protestu občinskih uslužbencev so včeraj sindikati CGIL, CISL in UIL poslali "odprto pismo", s katerim želijo pojasniti občanom razloge protesta in se jim opravičiti za vse nevedenosti, ki jim jih povzročajo vsakodnevne stavke. »Gre za kategorijo,« piše v pismu, »ki je večkrat tarča kritik in obtožb, a ki dejansko poganja občinski stroj in zagotavlja občanom na desetine neobhodno potrebnih javnih storitev. Občinski uslužbenci so edina tarča nezadovoljstva občanov, ki iščejo razloge za slabo delovanje javnih storitev v posameznem uslužbencu, v smetanju, mestnem redarju, učitelju ali uradniku. Po našem mnenju bi morali globlje preučiti probleme. Tako bi ugotovili, da so za številne pomanjkljivosti v veliki meri odgovorni tisti, ki imajo nalogo, da odločajo, vodijo in torej da upravljajo.« Sindikati nadalje ugotavljajo, da že več let zahtevajo boljše storitve in da je uprava v preteklih letih pristala tudi na več sporazumov, ki pa jih v resnici ni nikoli spoštovala. Poleg tega poudarjajo sindikati, da njihove zahteve niso samo ekonomskega značaja. Že več let namreč zahtevajo, naj Občina preuredi občinske storitve ter naj bolje in učinkoviteje izkoristi osebje in sredstva. »Občinska uprava si vsak dan zamisli novo veliko javno delo,« pišejo nadalje sindikati, »a ni sposobna zajamčiti niti primerne smetarske službe, nasprotno, saj tako, da daje v zakup zasebnikom storitve (kot je smetarska služba, ki se bistveno ni izboljšala), porabi še več denarja.«

Zato sindikati občinskih uslužbencev želijo, da bi občinska uprava pristala na soočenje o vprašanju organizacije dela. V ta namen bodo tudi v prihodnjih dneh uprizarili nove manifestacije, s katerimi naj bi informirali občane o razlogih svojega protesta.

Na povabilo slovenskih upraviteljev v FJK Obisk predsednikov ljubljskih občin

Na Opčinah je voda pitna

Občinsko podjetje ACEGA sporoča, da so izvedli vse potrebne analize vode na Opčinah, v Ul. Fiordalisi in Ul. Cipressi, v okolici vojašnic in v kempingu Pian del Grisa. Vse analize so pokazale, da je voda neokužena. Zato, na podlagi mnenja tržaške KZE, podjetje ACEGA sporoča, da prebivalci omenjenih krajev lahko pijejo vodo brez vsake skrbi.

Danes so se mudili na prijateljskem obisku v naši deželi predsedniki ljubljanskih občin na povabilo županov in predsednikov Gorske skupnosti slovenske narodnosti iz dežele Furlanije-Juljske krajine.

Na socerbskem gradu so upravitelji z dolinskim županom Švabom na čelu pričakali zjutraj delegacijo ljubljanskih županov, ki jo je vodila predsednica skupščine mesta Ljubljana Nuša Kerševan. Gostje so nato v duhu odprte meje prestopili državno mejo v Prebenu in se srečali na Županstvu v Dolini s predsednikoma Kraške gorske skupnosti Pečenikom in Gorske skupnosti Brda Korsičem, ter z župani Švabom, Brezigarjem, Budinom, Coljo in Lavrenčičem.

Sledil je ogled družbenega centra Anton Ukmar pri Domju, mestnega središča in pristanišča ter popoldne še kraških zanimivosti.

Opoldne je tržaški župan Richetti z odbornikom Cernitzem pozdravil ugledne goste na Trgu Unità. Prisotni so izrazili željo, naj bi prišlo do še nadaljnjih stikov, na katerih bi razvili medsebojno sodelovanje.

Ob 17. uri so se ljubljanski gostje srečali na Županstvu in Doberdobo še s predsednikom Gorske skupnosti Terske doline Chiabudinijem in župani Marinigom, Boninijem in Lavrenčičem, zaključne pogovore pa so imeli na sedežu Kraške gorske skupnosti v Sesljanu.

Na sliki (foto Magajna) predsedniki ljubljanskih občin in njihovi gostitelji pred dolinskim županstvom.

† Nenadoma nas je zapustila naša draga

Stanislava Soave por. Bezin

Pogreb bo v torek, 20. t. m., ob 12.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v Sv. Križu.

Žalostno vest sporočajo mož Pepi, sin Pepko, hči Anica z družino in drugo sorodstvo.

Sv. Križ, 18. marca 1990

ZAHVALA

Ob smrti

Ivanke Furlan

se toplo zahvaljujemo g. župniku Bogatcu, MPZ V. Vodnik in vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje in nam izrazili besede tolažbe.

Svojci

Dolina, 18. marca 1990

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega in nenadomestljivega

Antona Briscaka

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in nam izrazili besede tolažbe.

Posebna zahvala g. župniku Kunčiču za opravljen pogrebni obred.

Svojci

Brišče, 18. marca 1990

Simpozij s podtajnikom Rebullo

KD za novo politiko prostorov za kulturo

Z nastopom podtajnika pri ministrstvu za turizem in prireditve posl. Luciana Rebulle in tržaškega župana Franca Richettija se je včeraj v palači Diana končal 4. študijski simpozij o prostorih za kulturno dejavnost v Trstu, ki ga je priredila tržaška Krščanska demokracija s sodelovanjem oddelka za usposabljanje pri vsedržavnem vodstvu stranke. Osrednje poročilo je imel Roberto Damiani, medtem ko so specifične teme obravnavali Gianfranco Battisti, Carlo Milic, Nicolò Molea, Marino Lescovelli in Giuseppe Cuscito. V imenu pokrajinskega tajništva je govoril Aldo Scagnol, ki je opozoril na problematično razmerje med umetnostjo, kulturo, prireditvami in turizmom v Trstu.

Rebulla in Richetti sta v zaključku med drugim ugotovila, da bo potrebno reorganizirati strukture in prostore za kulturo ne samo v mestnem središču, ampak tudi v okolici, da bi tako prišli do njihove polivalentne zasnove. V tako zasnovanih strukturah bi lahko našla mesto tudi de Henriquezova zapuščina in celovit predlog za muzej Revoltella. Glede Stalnega gledališča Furlanije-Juljske krajine je bila ponovljena popolna podpora stranke za rešitev njegovih problemov, ki jih gotovo ne gre meriti le v finančnih enotah, medtem ko je bilo za Gledališče Verdi rečeno, da bi moralo končno dobiti deželni značaj.

Demokršanski posvet je vsekakor potrdil, da potrebuje naše mesto novo politiko glede prostorov za kulturo in umetnost, pri čemer morajo dobiti krajevne uprave novo vlogo in pristojnosti in se otresti modela tako imenovanih »tovarn kulture« z izključnim namenom ustvarjanja volilnega konsenza.

Prihodnje in zadnje srečanje iz tega ciklusa bo v petek, 23. marca, v gledališču S. Maria Maggiore, gost pa bo vsedržavni podtajnik KD Silvio Lega.

Agenti preiskujejo ozadje smrti mladega narkomana

Agenti letkega oddelka so včeraj začeli s sistematično preiskavo ozadja smrti 25-letnega Alessandra Baissera, ki je umrl predsinocinjem zaradi prekomerne doze heroína v stanovanju v Ul. Molino a vapore 4, kjer je živel z materjo in bratom. Da se je zgodilo nekaj hudega, je prvi zaslužil prav pokojnikov brat. Ko se je vrnil domov, je opazil, da se je Alessandro zaprl v kopalnico, a da ne odgovarja na klice. Ta

koj je s silo vdrl v mali prostor, kjer je z grozo ugotovil, da brat umira in da zraven leži injekcijska igla. Čeprav je nemudoma sprožil alarm, je bilo za brata že prepozno.

Reševalci Rdečega križa so mu takoj skušali oživiti srce, nato so ga prepeklili v glavno bolnišnico, kjer so se zdravniki borili za njegovo življenje skoraj eno uro, a žal zaman. Fant se ni prebudil iz globoke kome.

Alessandra Baissera so lani aretirali v Milano zaradi posesti mamila, poznali so ga tudi tržaški policijski agenti, vendar le kot zmernega uživalca mamila. Večkrat so ga tudi identificirali in to vedno v družbi mladih ljudi, ki se gibljejo v začaranem krogu mamila. V glavnem se zbirajo ali srečujejo pri Sv. Ivanu in v komprenzoriju bivše umobolnice. To ni čudno, saj je prav tam center CMAS, to je edina javna struktura, ki se ukvarja z mladimi zasvojenici in ki nudi — poleg vsega drugega — tudi metadon.

Agenti sedaj skušajo ugotoviti, kdo je nesrečnemu Alessandru prodal heroin in kdo ga je zadnji videl. V možnost, da bi si ga sam priskrbel v kakem bližnjem mestu, ne verjamejo preveč, kajti v stanovanju v Ul. Molino a vapore niso odkrili niti trohice mamila.

GLASBENA MATICA TRST

Koncertna abonmajška sezona 1989/90

V sredo, 21. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu simfonični orkester

Slovenske filharmonije

Dirigent Marko Letonja
solist Miran Kolbi

NA SPOREDU: Mihelčič, Laló in Franck.

Prodaja vstopnic Pasaži Protti - Utat.

SLOVENSKI KLUB V TRSTU

Ulica sv. Frančiška 20/II vabi

v torek, 20. t. m., ob 20.30 v Gregoričevu dvorano na torkov večer

OTROŠKE RADOSTI IN STISKE OB PRVIH SLOVENSKIH DEMOKRATIČNIH VOLITVAH PO 70 LETIH

O volilnem mehanizmu, proporcionalnem sistemu in "novorojeni" volilni kampanji bosta govorila urednika RTV Ljubljana Jure Pengov in Dela Jana Taškar.

ODBOR ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE SKGZ in DIJAŠKI DOM V TRSTU PRIREJATA

LETOVANJE ZA OTROKE IN MLADINO

na Rakitni od 29. 6. do 13. 7. 1990 - za otroke od 7. do 12. leta v Kmetijski šoli Grm pri Novem mestu od 30. 6. do 14. 7. 1990 - za mladostnike od 12. do 18. leta.

Informacije in vpisovanje od jutri, 19. t. m., na sedežih SKGZ v Trstu - Ul. sv. Frančiška 20/III, tel. 368094;

v Gorici - Ul. Malta 2, tel. 531644 od ponedeljka do petka od 9. do 12. ure

in v Dijaškem domu v Trstu - Ul. Ginnastica 72, tel. 573141 od ponedeljka do petka od 13. do 18. ure.

razne prireditve

V Društvu slovenskih izobražencev v Trstu bo jutri, 19. t. m. govorila Spomenka Hribar na temo PONUJENA SPRAVA - PREDVOLILNA POTEZA ALI AVTENTIČNO IN ISKRENO DEJANJE SPRAVE? Srečanje bo v Peterlinovi dvorani s pričetkom ob 20.30.

Skupnost vrtnarjev in vinogradnikov Union vabi na ciklus predavanj enologa in pokuševalca M. Pillona, na temo ŽGANJE IN ŽGANJEKUHA, ki bo v Ljudskem domu v Podlonjerju (Ul. Massaccio 24) jutri, 19. t. m., ob 20. uri.

SKD Slavec Ricmanje-Log priredi tradicionalni RICMANJSKI TEDEN. Jutri, 19. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Ricmanjih ZAKLJUČNI VEČER z nastopom domačih skupin: združenega MePZ Slavec-Slovenec ter dramske skupine Slavec z veseloigro Pariz je pač Pariz J. Tavčarja.

čestitke

Danes praznuje 90. rojstni dan JOŽE KOROŠEC. Še na mnoga zdrava leta mu iz srca želijo nečaki Ana, Stano, Giusto, Zdravko in Lejzka Korošec ter vsi, ki ga imajo radi.

Jutri praznuje svoj 70. rojstni dan draga sestra in teta VIKTORIJA MARC. Zdravja, veselja in sreče ji želijo iz vsega srca sestra Marija, vnuka Leo in Marijan z družinama, še posebno pa mala Eva in Jan.

Danes slavi 70 let naša draga mama in nona

ANICA TURCO

Vse najboljše ji želijo

sin Alessio, vnuk Aljoša in Mario

Nono Erminio in nona Savina se veselita, ker prvega vnuka v naročju držita.

Mali GIOVANNI

ju je osrečil, zato se z njima veseli tudi mi, vnuku in staršema pa želimo veliko srečnih dni

združeni MePZ Slavec-Slovenec in odbor SKD Slavec.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA V TRSTU

- ODSEK ZA ZGODOVINO - TRŽAŠKA KNJIGARNA

Vabimo Vas na predstavitev knjige

Domače obrti na slovenskem

Trst, Tržaška knjigarna, Ul. sv. Frančiška 20

v petek, 23. t. m., ob 18. uri

O knjigi bo spregovoril avtor JANEZ BOGATAJ

mali oglasi

OSMICO ima odprto Ivan Antonič v Cerovljah št. 34. Toči belo in črno vino.

OSMICO je odprl Lovrenc Žerjul v Lonjerju. Toči belo in črno vino.

V NABREŽINI je odprl osmico Vladimir Caharija. Toči belo in črno vino.

V DOBERDOBU je Berto Tonkič odprl osmico. Nudi domač prigrizek ter belo in črno vino.

INSTRUKTORJA za srednjo šolo iščem. Ponudbe pošljite na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Instruktor".

GRADBENA FIRMA zaposli uradnika z znanjem trgovskih ved in osnov računalništva ter z dovršenim vojaškim rokom. Tel. ob delavnikih na št. 306675.

18-LETNO dekle z izkušnjami v cvetličarstvu išče resno zaposlitev. Tel. 200882.

UVOZNO/IZVOZNO podjetje išče uradnika/co z znanjem angleščine in srbohrvaščine ter z vozniškim dovoljenjem. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Tajnik".

48-LETNA vzgojiteljica - gospodinjska pomočnica z znanjem italijanščine in angleščine išče zaposlitev pri tržaški družini. Tel. na št. (003861) 721488.

PRENOSNI osebni računalnik toshiba ibm, združljiv in tiskalnik star prodam. Tel. 302748 v večernih urah.

TVRDKA prodaja 127 fiorino PK 1.300 dizel, homologiran kot tovornjak. Tel. na št. 220367.

PRODAM fiat 126 bis, bele barve, letnik '88. Tel. 226752.

PRODAM dvoposteljno spalno sobo po zelo ugodni ceni. Tel. 228468 po 18. uri.

PRODAM lancia gamma coupé 2.500, IE, letnik '82 v odličnem stanju. Tel. (040)225682 od 8. do 14. ure.

PRODAM prikolico za trošenje gnoja in deteljeve semena. Ivan Cingerle, Ul. Capietto 22, Ronke.

PRODAM akacijeve kole. Tel. 421508 od 13. do 13.30.

PRODAM 6 lesenih miz 90 cm x 90 cm ter 24 plastičnih stolic za vrt. Tel. 200169.

PRODAM stanovanje 50 kv. m pri Sv. Jakobu. Tel. 327472 od 19. do 20.30.

PRODAM fiat 128 v zelo dobrem stanju po ugodni ceni. Tel. na št. 228614 po 18. uri.

PRODAM obnovljeno kmečko hišo s centralno kurjavo ob bistri Knežici v neokrnjeni Baški grapi, 100 kv. m, parcela 300 kv. m, idealna za lov in ribolov. Tel. (0481) 21711 ali 21712 ob delovnem času.

PRODAM lancia 2000 v dobrem stanju po ugodni ceni. Tel. 229377.

NA POKRITEM trgu v Trstu prodam prostor za prodajo cvetlic in rastlin. Tel. v večernih urah na št. 381006.

RESTAVRACIJA TENCE v Prečniku obvešča cenjene goste, da je ponovno odprta. Tel. 201112.

ČE POTREBUJETE majhno šiviljsko popravilo se lahko zgledate vsako sredo dopoldne pri Skladu Mitja Čuk na Opčinah v zgornjih prostorih.

PODIJETJE v Gorici išče osebo za vodenje knjigovodstva in reprezentanco. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Drevored XXIV Maggio 1, 34170 Gorica, pod šifro "Gorica".

INSTRUKCIJE italijanščine nudim dijakom srednjih in višjih šol. Tel. (0481)30358 - ob uri kosila.

VAJENCA z znanjem slovenskega jezika išče Agraria Furlani, Ul. Milano 18, tel. 62200.

GOSTILNA na Krasu nujno išče sposobno delavko/ca. Tel. 327330.

IŠČEMO izkušeno prodajalko za slaščičarno in začetnico polno dobre volje. Te. 213055.

IŠČEMO kuharja/co. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Kras".

IŠČEM katerokoli delo, tudi honorarno, v Gorici in okolici. Tel. (003865) 53858.

IŠČEM stalno delo, najraje v trgovini. Samo resne ponudbe v večernih urah na tel. št. (040) 214440.

IŠČEM delo, popoldne in ob sobotah. Tel. (003867) 78356.

DRAGULJARNA A. B. - Ul. Foschiatti 9 - TRST - Tel. 774090 nudi široko izbiro zlatih in srebrnih izdelkov po konkurenčnih cenah, ter daril za vse priložnosti. Velike kupčije v mali trgovini.

IZKUŠEN trgovec jestvin z dvajsetletno prakso išče primerno zaposlitev. Tel. (040) 825247.

NUDIMO brezplačno stanovanje ter hišne stroške v zameno oskrbe in vzdrževanja vrta v vili osebam do 55. leta starosti. Tel. 410920.

C.P.S. POPRAVILA TV SPREJEMNIKOV MONTAŽA TV ANTEN

Gabrovce 87 - Zgonik (Ts) - Tel. 229492

SVETOVALNICA FORTUNA P.P. 348 - 61101 LJUBLJANA

Ne izgublajte časa za iskanje ustreznega partnerja, porabite ga raje za spoznanje s tistimi, ki vaša pričakovanja že izpolnjujejo!

Pomagala vam bo

FORTUNA Z RAČUNALNIŠKO OBDELAVO PODATKOV IN FOTOGRAFIJ

v sodelovanju z vami (pismeno, telefon, fax).

Pošljite naslov, navedite starost in izobrazbo, priložite znamke za din 5.-in posredovali vam bomo podatke o delovanju z vprašalnikom.

Poizkusite, prihranili vam bomo čas, marsikatero razočaranje in denar. (cena je različna: od 100 - 500 din).

Potovalni urad AURORA

vabi na križarjenje z m/1 ADRIANA

in sicer z odhodom iz Trsta 6. ter povratkom 10. maja 1990.

Med križarjenjem se bomo ustavili in ogledali

SPLIT, HVAR, BOKO KOTRSKO, DRAČ in TIRANO

Cene od 470.000 lir

Informacije in rezervacije pri potovalnem uradu AURORA - Ul. Milano 20, tel. 60261.

razna obvestila

Slovenski visokošolski sklad »Sergij Tončič« v Trstu obnavlja razpis za letno nagrado »dr. Frane Tončič« za kandidate, ki so ali bodo svoj univerzitetni študij dokončali med 1. 6. 1988 in 30. 4. 1990. Interesenti naj izvod diplomskega dela dostavijo najkasneje do 30. aprila t. l. Narodni in študijski knjižnici v Trstu.

SKD Barkovlje, Ul. Cerreto 12 prireja POKUŠNJO VINA IN DOMAČEGA KRUHA, zato vabi pridelovalce, da pripravijo vzorce. Datum pokušnje bomo sporočili v naslednjih dneh.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev Trst organizira 4. aprila 1990 izlet po Istri od Hrastovelj do Vodnjana z ogledom znamenitosti notranje Istre. Vpisovanje na sedež društva, Ul. Cicerone 8, 27. t. m. od 9. do 10. ure

Sindikat upokojencev SPI CIGL od Domja organizira v soboto, 24. t. m. izlet v Beneško Slovenijo. Ogledali si bomo Čedad, Špeter Slovenov in Podbosesec. Po kosilu bo nam za ples zaigral Beneški trio. Vpisovanje na tel. št. 228587.

razstave

Za vse - razstava MIRABILIA odprta do 21. marca, vsak dan od 20. do 22. ure na sedežu kulturno-umetniškega društva Magnet, Proseška ul. 11, na Opčinah.

V galeriji Malcantone je do 21. t. m. odprta razstava tapiserij MAGDE STAREC TAVČAR.

V galeriji Bassanese, Trg Giotti 8/I, bo do 10. aprila odprta razstava slikarja PIERA PIZZII CANNELLE.

V prtiličnih prostorih TKB v Ul. F. Filzi 10 razstavlja JANEZ MATELIČ.

razstave

Danes, NEDELJA, 18. marca 1990

EDVARD

Sonce vzide ob 6.12 in zatone ob 18.14

- Dolžina dneva 12.02 - Luna vzide ob 0.55 in zatone ob 9.02.

Jutri, PONEDELJEK, 19. marca 1990

JOŽEF

PLIMOVANJE DANES: ob 7.12 najnižja -24 cm, ob 14.09 najvišja -5 cm, ob 15.07 najnižja -5 cm, ob 23.37 najvišja 24 cm.

PLIMOVANJE JUTRI: ob 9.37 najnižja -21 cm, ob 22.18 najvišja 16 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 14,5 stopinje, zračni tlak 1036,3 mb narašča, veter 23 km na uro vzhodnik, severovzhodnik, burja, s sunki do 50 km na uro, vlaga 23-odstotna, nebo skoraj jasno, morje razgibano, temperatura morja 10,2 stopinje.

včeraj - danes

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI DO SE: Andrea Scussat, Michele Slatnik, Benjamin Skrap, Marta Ceccotti, Marco Tuccio, Martin Pettiroso, Lorenzo Fattorini, Federica Volpe.

UMRLI SO: 92-letni Antonio Pinesi, 61-letni Manlio Zapettini, 83-letna Ida Giacomini vd. Bertocchi, 90-letni Giulio Spazzal, 76-letni Giovanni Berani, 55-letni Giulio Serdoz, 17-letna Micaela Gall, 84-letni Francesco Pelozo, 89-letna Giacomina Roncevic vd. Decarli, 90-letna Amalia Bubic vd. Dodic, 78-letni Giovanni Scocchi, 61-letni Marcello Cafagna, 97-letna Luigia Solito vd. Rizzi, 87-letna Paolina Cenci vd. Polli, 80-letna Matilde Jazbar vd. Bratasevec.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Nedelja, 18. marca 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30

Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiamonti 50, Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44.

Dnevna služba od 13.00 do 16.00

Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiamonti 50.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44.

ZA VSAKOGAR NEKAJ POSEBNEGA

optika

Vikj

kontaktne leče

Ul. Buonarroti 6 (pr. Ul. Rossetti) TRST Telefon 772996

Galerija

UL. SV. FRANČIŠKA 20

in Tržaška knjigarna

Vas vabita v četrtek, 22. t. m., ob 18. uri

na otvoritev razstave

SATIRIČNIH RISB ANDREJA NOVAKA

IN PREDSTAVITEV KNJIGE Z MOJEGA OKNA

Govorila bosta

Jože Hudeček in Ivan Sedej

SKLAD MITJA ČUK VABI

na odprtje razstave

Adalbert Žvab

Otrokom v težavah

Jutri, 19. t. m., ob 20.30 v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3, Trst.

gledališča

VERDI

Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča je v teku razdeljevanje abonmajev za red A, B, D, L.

Simfonična sezona 1989/90

V torek, 20. t. m., ob 20. uri (red A) ponovitev opere FIDELIO L. van Beethovna. Opera bo v izvirniku - nemščini. Dirigent Spiros Argiris, režija Frank Bernd Gottschalk. Ponovitve si bodo sledile 22., 25., 27. in 29. marca ter 1., 3. in 5. aprila.

Jutri ob 18. uri v mali dvorani gledališča Verdi bo v okviru pregleda VIDEO na sporedu predvajanje filma Mozartov KONCERT št. 19 v izvedbi Maurizioa POLLINIA in Dunajskega filharmoničnega orkestra pod vodstvom Karla Boehma.

ROSSETTI

Danes, 18. t. m., ob 21.00 se bo lutkovna skupina I Piccoli di Podrecca predstavila z delom Furia Bordona IL VIAGGIO INCANTATO. Izvirno glasbo je napisal ANGELO BRANDUARDI. Režija Francesco Macedonio.

Po predstavi bo kantavtor ANGELO BRANDUARDI nastopil samostojno.

Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Od 20. do 25. marca bo skupina Panda Production predstavila THE ROCKY HORROR SHOW Richarda O'Briena. Režija Vivyan Ellacott. Popust za abonente. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

LA CONTRADA - CRISTALLO

Danes ob 16.30 bo gledališka skupina La corte di Catapano predstavila UN CAPPELLO DI PAGLIA DI FIRENZE. Režija Nucci Ladogana. Nastopajo Cesare Gelli, Michele Trotta in Diana De Toni.

TEATRO MIELA REINA

Trg Duca degli Abruzzi 3

30. in 31. t. m. bodo združenja La settima onda, Arcidonna, Udi "La mimosa", deželna koordinacija CGIL Centro donna in Raziskovalna skupina za pomoč materinstvu v sodelovanju z Zadrugo Bonawentura predstavila dvodnevno razpravo na temo DOŽIVLJANJE PORODA (Zgodovina, čustva, raziskovanje in politika žensk).

gledališča

VERDI

Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča je v teku razdeljevanje abonmajev za red A, B, D, L.

Simfonična sezona 1989/90

V torek, 20. t. m., ob 20. uri (red A) ponovitev opere FIDELIO L. van Beethovna. Opera bo v izvirniku - nemščini. Dirigent Spiros Argiris, režija Frank Bernd Gottschalk. Ponovitve si bodo sledile 22., 25., 27. in 29. marca ter 1., 3. in 5. aprila.

Jutri ob 18. uri v mali dvorani gledališča Verdi bo v okviru pregleda VIDEO na sporedu predvajanje filma Mozartov KONCERT št. 19 v izvedbi Maurizioa POLLINIA in Dunajskega filharmoničnega orkestra pod vodstvom Karla Boehma.

ROSSETTI

Danes, 18. t. m., ob 21.00 se bo lutkovna skupina I Piccoli di Podrecca predstavila z delom Furia Bordona IL VIAGGIO INCANTATO. Izvirno glasbo je napisal ANGELO BRANDUARDI. Režija Francesco Macedonio.

Po predstavi bo kantavtor ANGELO BRANDUARDI nastopil samostojno.

Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Od 20. do 25. marca bo skupina Panda Production predstavila THE ROCKY HORROR SHOW Richarda O'Briena. Režija Vivyan Ellacott. Popust za abonente. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

LA CONTRADA - CRISTALLO

Danes ob 16.30 bo gledališka skupina La corte di Catapano predstavila UN CAPPELLO DI PAGLIA DI FIRENZE. Režija Nucci Ladogana. Nastopajo Cesare Gelli, Michele Trotta in Diana De Toni.

TEATRO MIELA REINA

Trg Duca degli Abruzzi 3

30. in 31. t. m. bodo združenja La settima onda, Arcidonna, Udi "La mimosa", deželna koordinacija CGIL Centro donna in Raziskovalna skupina za pomoč materinstvu v sodelovanju z Zadrugo Bonawentura predstavila dvodnevno razpravo na temo DOŽIVLJANJE PORODA (Zgodovina, čustva, raziskovanje in politika žensk).

gledališča

VERDI

Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča je v teku razdeljevanje abonmajev za red A, B, D, L.

Simfonična sezona 1989/90

V torek, 20. t. m., ob 20. uri (red A) ponovitev opere FIDELIO L. van Beethovna. Opera bo v izvirniku - nemščini. Dirigent Spiros Argiris, režija Frank Bernd Gottschalk. Ponovitve si bodo sledile 22., 25., 27. in 29. marca ter 1., 3. in 5. aprila.

Jutri ob 18. uri v mali dvorani gledališča Verdi bo v okviru pregleda VIDEO na sporedu predvajanje filma Mozartov KONCERT št. 19 v izvedbi Maurizioa POLLINIA in Dunajskega filharmoničnega orkestra pod vodstvom Karla Boehma.

ROSSETTI

Danes, 18. t. m., ob 21.00 se bo lutkovna skupina I Piccoli di Podrecca predstavila z delom Furia Bordona IL VIAGGIO INCANTATO. Izvirno glasbo je napisal ANGELO BRANDUARDI. Režija Francesco Macedonio.

Po predstavi bo kantavtor ANGELO BRANDUARDI nastopil samostojno.

Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Od 20. do 25. marca bo skupina Panda Production predstavila THE ROCKY HORROR SHOW Richarda O'Briena. Režija Vivyan Ellacott. Popust za abonente. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

LA CONTRADA - CRISTALLO

Danes ob 16.30 bo gledališka skupina La corte di Catapano predstavila UN CAPPELLO DI PAGLIA DI FIRENZE. Režija Nucci Ladogana. Nastopajo Cesare Gelli, Michele Trotta in Diana De Toni.

TEATRO MIELA REINA

Trg Duca degli Abruzzi 3

30. in 31. t. m. bodo združenja La settima onda, Arcidonna, Udi "La mimosa", deželna koordinacija CGIL Centro donna in Raziskovalna skupina za pomoč materinstvu v sodelovanju z Zadrugo Bonawentura predstavila dvodnevno razpravo na temo DOŽIVLJANJE PORODA (Zgodovina, čustva, raziskovanje in politika žensk).

gledališča

VERDI

Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča je v teku razdeljevanje abonmajev za red A, B, D, L.

Simfonična sezona 1989/90

V torek, 20. t. m., ob 20. uri (red A) ponovitev opere FIDELIO L. van Beethovna. Opera bo v izvirniku - nemščini. Dirigent Spiros Argiris, režija Frank Bernd Gottschalk. Ponovitve si bodo sledile 22., 25., 27. in 29. marca ter 1., 3. in 5. aprila.

Jutri ob 18. uri v mali dvorani gledališča Verdi bo v okviru pregleda VIDEO na sporedu predvajanje filma Mozartov KONCERT št. 19 v izvedbi Maurizioa POLLINIA in Dunajskega filharmoničnega orkestra pod vodstvom Karla Boehma.

ROSSETTI

Danes, 18. t. m., ob 21.00 se bo lutkovna skupina I Piccoli di Podrecca predstavila z delom Furia Bordona IL VIAGGIO INCANTATO. Izvirno glasbo je napisal ANGELO BRANDUARDI. Režija Francesco Macedonio.

Po predstavi bo kantavtor ANGELO BRANDUARDI nastopil samostojno.

Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Od 20. do 25. marca bo skupina Panda Production predstavila THE ROCKY HORROR SHOW Richarda O'Briena. Režija Vivyan Ellacott. Popust za abonente. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

LA CONTRADA - CRISTALLO

Danes ob 16.30 bo gledališka skupina La corte di Catapano predstavila UN CAPPELLO DI PAGLIA DI FIRENZE. Režija Nucci Ladogana. Nastopajo Cesare Gelli, Michele Trotta in Diana De Toni.

TEATRO MIELA REINA

Trg Duca degli Abruzzi 3

30. in 31. t. m. bodo združenja La settima onda, Arcidonna, Udi "La mimosa", deželna koordinacija CGIL Centro donna in Raziskovalna skupina za pomoč materinstvu v sodelovanju z Zadrugo Bonawentura predstavila dvodnevno razpravo na temo DOŽIVLJANJE PORODA (Zgodovina, čustva, raziskovanje in politika žensk).

gledališča

VERDI

Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča je v teku razdeljevanje abonmajev za red A, B, D, L.

Simfonična sezona 1989/90

V torek, 20. t. m., ob 20. uri (red A) ponovitev opere FIDELIO L. van Beethovna. Opera bo v izvirniku - nemščini. Dirigent Spiros Argiris, režija Frank Bernd Gottschalk. Ponovitve si bodo sledile 22., 25., 27. in 29. marca ter 1., 3. in 5. aprila.

Jutri ob 18. uri v mali dvorani gledališča Verdi bo v okviru pregleda VIDEO na sporedu predvajanje filma Mozartov KONCERT št. 19 v izvedbi Maurizioa POLLINIA in Dunajskega filharmoničnega orkestra pod vodstvom Karla Boehma.

ROSSETTI

Danes, 18. t. m., ob 21.00 se bo lutkovna skupina I Piccoli di Podrecca predstavila z delom Furia Bordona IL VIAGGIO INCANTATO. Izvirno glasbo je napisal ANGELO BRANDUARDI. Režija Francesco Macedonio.

Po predstavi bo kantavtor ANGELO BRANDUARDI nastopil samostojno.

Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Od 20. do 25. marca bo skupina Panda Production predstavila THE ROCKY HORROR SHOW Richarda O'Briena. Režija Vivyan Ellacott. Popust za abonente. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

LA CONTRADA - CRISTALLO

Danes ob 16.30 bo gledališka skupina La corte di Catapano predstavila UN CAPPELLO DI PAGLIA DI FIRENZE. Režija Nucci Ladogana. Nastopajo Cesare Gelli, Michele Trotta in Diana De Toni.

TEATRO MIELA REINA

Trg Duca degli Abruzzi 3

30. in 31. t. m. bodo združenja La settima onda, Arcidonna, Udi "La mimosa", deželna koordinacija CGIL Centro donna in Raziskovalna skupina za pomoč materinstvu v sodelovanju z Zadrugo Bonawentura predstavila dvodnevno razpravo na temo DOŽIVLJANJE PORODA (Zgodovina, čustva, raziskovanje in politika žensk).

gledališča

VERDI

Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča je v teku razdeljevanje abonmajev za red A, B, D, L.

Simfonična sezona 1989/90

V torek, 20. t. m., ob 20. uri (red A) ponovitev opere FIDELIO L. van Beethovna. Opera bo v izvirniku - nemščini. Dirigent Spiros Argiris, režija Frank Bernd Gottschalk. Ponovitve si bodo sledile 22., 25., 27. in 29. marca ter 1., 3. in 5. aprila.

Jutri ob 18. uri v mali dvorani gledališča Verdi bo v okviru pregleda VIDEO na sporedu predvajanje filma Mozartov KONCERT št. 19 v izvedbi Maurizioa POLLINIA in Dunajskega filharmoničnega orkestra pod vodstvom Karla Boehma.

ROSSETTI

Danes, 18. t. m., ob 21.00 se bo lutkovna skupina I Piccoli di Podrecca predstavila z delom Furia Bordona IL VIAGGIO INCANTATO. Izvirno glasbo je napisal ANGELO BRANDUARDI. Režija Francesco Macedonio.

Po predstavi bo kantavtor ANGELO BRANDUARDI nastopil samostojno.

Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Od 20. do 25. marca bo skupina Panda Production predstavila THE ROCKY HORROR SHOW Richarda O'Briena. Režija Vivyan Ellacott. Popust za abonente. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

LA CONTRADA - CRISTALLO

Danes ob 16.30 bo gledališka skupina La corte di Catapano predstavila UN CAPPELLO DI PAGLIA DI FIRENZE. Režija Nucci Ladogana. Nastopajo Cesare Gelli, Michele Trotta in Diana De Toni.

TEATRO MIELA REINA

Trg Duca degli Abruzzi 3

30. in 31. t. m. bodo združenja La settima onda, Arcidonna, Udi "La mimosa", deželna koordinacija CGIL Centro donna in Raziskovalna skupina za pomoč materinstvu v sodelovanju z Zadrugo Bonawentura predstavila dvodnevno razpravo na temo DOŽIVLJANJE PORODA (Zgodovina, čustva, raziskovanje in politika žensk).

VZPI-ANPI Lonjer-Katinara, KD Lonjer-Katinara in ŠD Adria

vabijo na

SVEČANO KOMEMORACIJO

ki bo danes, 18. t. m., ob 15. uri pred spomenikom padlih v NOB v Lonjerju.

Govorili bodo domačin Lucijan Malalan, Neva Lukeš in Arturo Calabria.

Sodeloval bo MPZ Fran Venturini pod vodstvom Ivana Tavčarja.

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo - Jutri, 19. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopil ansambel Wiener Mozart Akademie - Alessio Vlad.

VERDI

Danes ob 11. uri se v mali dvorani gledališča Verdi spet pričeneja ciklus nedeljskih koncertov. Kot prvi se bo predstavil Komorni orkester pod vodstvom Severina Zannerinija, ki bo izvajal izključno Mozartove skladbe.

V Miljah v dvorani gledališča Verdi bo nastopila Godalna skupina pod vodstvom A. Bevilacqua. Na sporedu bodo Bachove, Scarlattijeve, Ropartzove skladbe. V Tržiču pa bo v Rožnvenčni cerkvi (vstop prost) nastopila skupina Insieme vocale, ki bo izvajala splet madrigalov raznih avtorjev.

kino

ARISTON - 16.00, 22.15 La guerra dei Roses, i. Michael Douglas, Kathleen Turner.

EXCELSIOR - 17.00, 22.15 Nato il 4 luglio, r. O. Stone, i. Tom Cruise, □

EXCELSIOR AZZURRA - 16.45, 21.45 Legamili, r. Pedro Almodovar, i. Victoria Abril, Antonio Banderas, □□

NAZIONALE I - 15.20, 22.15 Erik il vichingo, i. Mickey Rooney.

NAZIONALE II - 15.15, 22.15 Valmont, r. Milos Forman, i. Colin Firth.

NAZIONALE III - 16.30, 22.15 Tre colonne in cronaca, i. Gian Maria Volontè, Lucrezia Lante della Rovere, □

NAZIONALE IV - 15.20, 22.15 Harry ti presento Sally, i. Billy Cristal, Meg Ryan.

GRATTACIELO - 17.00, 22.15 Tango e Cash, i. Sylvester Stallone.

MIGNON - 16.30, 22.15 Crimini e misfatti, r. in i. Woody Allen.

EDEN - 15.30, 22.00 Le superfemmine in calore di Miami Spyce, porn., □□

CAPITOL - 15.30, 22.00 La voce della luna, r. Federico Fellini, i. Roberto Benigni, Paolo Villaggio.

LUMIERE - 16.30, 22.15 Corsa di primavera, r. Giacomo Campiotti.

ALCIONE - 16.00, 22.00 Vittime di guerra, r. Brian De Palma, i. Michael J. Fox, Sean Penn.

RADIO - 15.30, 21.30 Angelica, marchesa di Sodoma, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Izšla je

MLADIKA 2-3

Iz vsebine:

◆ Odgovor Jožetu Pirjevcu

◆ Spomenka Hribar o sebi

LOTERIJA

BARI	80	42	67	30	50
CAGLIARI	28	33	8	66	25
FIRENCE	56	32	12	1	

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1 7.00 Nadaljevanka: Tempo di guerra e di guerriglia (r. Mario Camus, i. Sancho Garcia, 3. del) 7.55 Pravljična nanizanka: Mala sirena 8.45 Risanka: Čebelica Maja 9.15 Dokumentarna oddaja: Kvarov svet - Odpravi na K 2 10.00 Magazin: Zelena linija 11.00 Maša in nabožna oddaja 13.00 Nedeljski tednik 13.30 Dnevnik 13.55 Igra: Toto-TV 14.00 Variete: Domenica in... 14.20 Športne vesti 15.50 Športne vesti 16.50 Športne vesti 18.15 90. minuta 19.50 Vreme in dnevnik 20.30 Tv film: Pronto Soccorso (dram., It. 1989. r. Francesco Massaro, i. Ferruccio Amendola, Barbara de Rossi, 3. del) 22.05 Športna nedelja 24.00 Nočni dnevnik 0.10 Film: L'assoluzione (dram., ZDA 1981, r. Ulu Grosbard, i. Robert De Niro, Robert Duvall) RAI 2 7.00 Otroški variete: Patatrac, vmes risanke 7.55 Aktualno: Mattina due 10.15 Variete: Spremenljivo jasno (vodi O.Bevillacqua) 12.00 Variete: Ricomincio da Due (vodi Raffaella Carrà) 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.20 Šport in vreme 13.30 Rubrika: Nonsoloner 13.45 Variete (2. del) 15.15 Nad.: Quando si ama 17.00 Nan.: Cuore e batticuore 18.00 Šport: Mala maratona Rim-Ostia, avtomobilizem, jahanje 18.50 Italijanski nogomet A lige 19.45 Dnevnik 20.00 Šport: Domenica sprint 20.30 Nanizanka: Hunter - Vio-lenza e vendetta 22.10 Dnevnik - nocoj 22.20 Aktualno: Planet SZ - Po-potovanje po sovjetski stvarnosti in efekt Gorba-čov 23.25 Oddaja o protestantizmu 23.55 Tednik o kulturi: L'aqui-lone 0.55 Umbria Jazz '89: McCoy Tyner Trio in George Benson RAI 3 9.00 Nan.: Professione pericolo - La prova del fuoco 9.50 Nedeljski dnevnik 11.30 Nanizanka: Del Vecchio - Quella sfrenata passione 12.25 SP v smučanju: paralelni moški slalom 13.30 Drobci 14.00 Deželni dnevnik 14.10 Blob Cartoon 14.30 Drobci - Prove tecniche di trasmissione 14.45 Variete: Prove tecniche di trasmissione (vodi Piero Chiambretti, sodeluje Nanni Loy) 17.00 It. prvenstvo v kartingu 17.30 Dokumentarec: Neskon-čno popotovanje - Dino-zavri 18.35 Športna oddaja: Domenica gol 19.00 Dnevnik 19.30 Deželne vesti in deželni šport 20.00 Italijanski nogomet B lige 20.30 Aktualno: Chi l'ha visto (vodita D. Raffai in L. Di Majo) 23.00 Filmske novosti 23.10 Nočni dnevnik 23.25 Deželni nogomet TV Ljubljana 1 8.25 Otroška matineja: Živ žav, 9.20 nanizanka Primeri in-špektorja Potice (zadnji del) 9.55 SP v smučanju: ženski sla-lom (1. tek, iz Areja) 10.55 Nadaljevanka: Lepi upi (pon. 7. dela) 11.50 Kmetijska oddaja 12.55 Ženski slalom (2. tek) 13.45 Videomeh 14.15 Nadaljevanka: Dediščina Guldenburgovih (11. del) 15.00 Križkraz (pon.) 16.30 Dnevnik in poslovne in-formacije 16.50 Nanizanka: Alò, alò 17.25 Film: Kralj potepuhov (glasb., ZDA 1956, r. Mic-hael Curtiz, i. Oreste, Kat-hryn Grayson) 18.50 Risanka 19.00 Mernik in TV okno 19.30 Dnevnik in vreme 20.05 Nad.: Brata po materi (J. Radulović, r. Zdravko Šot-ra, zadnji del) 21.00 Super podarim-dobim 22.30 Dnevnik in vreme 22.55 Nanizanka: Magnum (9. epizoda) 23.40 Video strani TV Koper 10.00 Oddaja o športu: Juke box 10.30 Rubrika: Calciomania 11.30 Veliki tenis 13.45 Športna oddaja: Noi la domenica, vmes (14.55) košarka NBA, (17.45) avto-mobilizem - Formula Indy, (18.45) TVD Novice 20.30 Rubrika: A tutto campo 22.15 TVD Novice 22.25 Dokumentarec: Speciale Campo Base 23.55 Rubrika: A tutto campo (pon.) 1.40 Oddaja o športu: Juke Box RADIO TRST A 8.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetij-ski tednik; 9.00 Maša; 9.45 Dnevni pre-gled tiska; 10.00 Mladinski oder: Drevo v oblakih; 10.30 Country glasba; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.10 Potpuri; 11.30 Filmi na ekranih; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Ko zgodovina zazveni; 12.30 Orkes-tralna glasba; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Yesterday ali Od jutri ne kadim več; kabaret Serge-ja Verča in Borisa Kobala; 14.30 V studiu z vami: Sergej Verč, vmes (16.00) Šport in glasba; 19.20 Zaključek. LJUBLJANA 5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.00 Poročila; 5.00 Koledar; 7.00 Kronika in vreme; 8.05 Radijska igra za otroke; 8.33 Pop rock za mlade; 9.05 Se pomnite tovariši; 9.45 Pesmi boja in dela; 10.05 Nedeljska matineja; 10.35 Nedelj-ska reportaža; 11.03 Poslušalci čestitajo; 12.00 Na današnji dan; 13.20 Za naše kmetovalce; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Lojtrca domačih; 17.05 Amaterski zbori; 17.30 Zabavna radijska igra; 18.00 Operne melodije; 19.35 Lahko noč, otro-ci; 19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni no-kturno; 23.15-4.30 Nočna glasba. CANALE 5 8.30 Nabožna oddaja 9.15 Dok.: L'arca di Noè 10.00 Rubrike: Block-Notes, Il mondo del bébé, 10.15 Pre-vention, 10.30 Il girasole, 11.00 Pollice verde, 11.30 Piacere Italia, 12.00 Ante-prima 12.30 Variete: Rivediamoli 13.00 Glasbena oddaja: Super-classifica Show 14.00 Variete: Domenica al cine-ma 14.10 Film: I mostri (kom., It. 1963, r. Dino Risi, i. Vittorio Gassman, Ugo Tognazzi) 16.30 Nanizanka: A piedi nudi nel parco 16.55 Variete: Nonsolomoda 17.25 Nanizanka: Ovidio 18.00 Kviza: O.K. Il prezzo è giu-sto, 19.45 La ruota della for-tuna 20.30 Film: Il compagno Don Ca-millo (kom., It. 1965, r. Lui-gi Comencini, i. Fernan-del, Gino Cervi) 22.30 Nanizanka: I Robinson 23.00 Variete: Nonsolomoda 23.30 Italija sprašuje 0.30 Nanizanki: Top Secret 1.30 Lou Grant RETE 4 8.00 Jutrišnji svet 8.30 Nanizanka: Ironside 9.30 Rubrika: Veliki golf 11.30 Rubrika: Ciak 12.05 Rubrika: Regione 4 12.20 Iz parlamenta 13.05 Nanizanka: Sceriffo a New York - Il quinto uomo nel quartetto d'archi, 14.30 Fox, 15.25 Dragnet 15.55 Film: Non è peccato (kom., ZDA 1955, r. Edward Buz-zel, i. Rory Calhoun, Piper Laurie) 17.20 Film: Un buon amico (kom., ZDA 1984, r. Low Antonio, i. Lee Remick) 19.05 Film: Elena paga il debito (kom., ZDA 1951, r. Doug-las Sirk, i. Linda Darnell) 20.30 Aktualno: C'eravamo tanto amati (vodi L.Barbareschi) 22.00 Nadaljevanka: Topazio 22.45 Dokumentarec: Big Bang (vodi Jas Gawronski) 23.30 Koncert v Scali: Simfonič-ni orkester dirigira Lorin Maazel (Mendelssohn-Bartholdy) 0.15 Film: Malou (dram., Nem. 1981, r. J.Merapfel, i. Ingrid Caven) ITALIA 1 7.00 Otroška oddaja 10.30 Rubrika: Leonardo 11.00 Mednarodni nogomet 12.00 Rubrika: Viva il mondiale 12.30 Ob nog-prvenstvu 13.00 Tednik: Grand Prix 14.00 Film: Il trionfo di Ercole (pust., It.-Fr. 1964, r. Alber-to De Martino) 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke 18.00 Nan.: Tenente O'Hara 19.00 Risanke 20.30 Variete: Emilio 22.15 Boks: Chavez-Taylor 23.15 Film: Due cuori una cap-pella (kom., It. 1975, r. Mau-rizio Lucidi, i. Renato Poz-zetto) 1.15 Nanizanki: Star Trek, 2.15 Kronos ODEON 7.00 Risanke 9.30 Nan.: Quattro in amore 13.00 Rubrika o zdraviu 13.30 Branko in zvezde 14.00 Film: Il cavallo dagli occhi blu (kom., ZDA) 15.30 Obnova nad.: Senora, Pasi-ones, Mariana TV Ljubljana 2 17.30 Nan.: Sherlock Holmes 18.00 Aktualno: Avtoceste 18.30 Reportaža 19.00 Filmske novosti 19.30 Dok.: Diario di soldati 20.00 Branko in zvezde 20.30 Film: Quando la coppia scoppia (kom., It. 1981, r. Steno, i. Enrico Montesano, Dalila di Lazzaro) 22.30 Variete: Cena in casa Ode-on 23.30 Igra: Per un'amico 0.30 Nanizanka: I classici dell'-erotismo - La serra TMC 8.30 Risanke: Snack 11.00 Nanizanka: Tuono blu 12.00 Papežev blagoslov 12.15 Variete: Domenica Monte Carlo 12.25 SP v smučanju: paralelni moški slalom 13.30 Glasbena oddaja: Tell it like it is 14.30 SP v smučanju: skoki 15.30 Film: Pazzo per le donne (glas., ZDA 1965, r. Boris Sagal, i. Elvis Presley) 17.30 It. prvenstvo v odbojki (M) 20.00 Vesti: TMC News 20.30 V sodelovanju s CBS 21.30 Film: La scuola dell'odio (dram., ZDA 1962, r. Hubert Komfield, i. Sidney Poitier) TELEFRIULI 10.20 Rubrika o obrtništvu 11.00 Zelena dežela 12.00 Velike razstave 12.30 Italia a Cinquestelle 13.00 Rubrika z županom 14.30 Variete: Buinesere Friul 16.30 Music box 18.00 Nanizanka: Lancer 19.00 Dnevnik - šport 20.30 Film: Le pistole (western, Fr. 1971, r. Christian Jaque, i. Claudia Cardinale, Bri-gitte Bardot) 22.30 Nanizanka: Il brivido e l'avventura 23.00 Športne vesti in News TELE 4 (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dnevnik in šport 20.30 Zadnje vesti in šport
--

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 1 7.00 Aktualno: Uno mattina 9.40 Nanizanka: Gli occhi dei gatti 10.30 Jutranji dnevnik 10.40 Variete: Ci vediamo 11.40 Raiuno risponde 11.55 Vreme in kratke vesti 12.05 Variete: Piacere RAI 1 13.30 Dnevnik 14.00 Varieteja: Gran premio - pausa caffè, 14.10 Occhio al biglietto 14.20 Nanizanka: Casa, dolce casa! 15.00 Sedem dni v parlamentu 15.30 Ponedeljkov šport 16.00 Mladinska oddaja: Big! 17.30 Nabožna oddaja in vesti 18.05 Aktualnosti: Italia ore 6 18.40 Kviz: Lascia o raddoppia? 19.40 Almanah in vreme 20.00 Dnevnik 20.30 Film: Senza via di scampo (krim., ZDA 1986, r. Roger Donaldson, i. Kevin Cos-tner, Gene Hackman) 22.25 Dnevnik 22.45 Rubrika: Cinema! 23.40 Rubrika: Effetto notte 24.00 Dnevnik in vreme 0.15 Rubrika: Mezzanotte e dintorni RAI 2 7.00 Otroški variete: Patatrac 8.30 Nadaljevanka: Capitol 9.30 Božanska komedija 10.00 Oddaja o protestantizmu 10.30 Varieteja: Aspettando mezzogiorno, 12.00 Mez-zogiorno è... 13.00 Dnevnik in Diogenes 14.00 Nad.: Quando si ama 14.45 Tv igri: L'amore è una cosa meravigliosa, 15.45 Tutti per uno 16.05 Nanizanka: Cuore e batti-cuore 17.00 Kratke vesti 17.05 Aktualno: Odprti prostor 17.25 Rubrika: Tutto sul due - Il paese delle meraviglie 18.20 Šport nocoj 18.35 Nanizanka: Faber 19.25 Aktualno: Rosso di sera 19.45 Dnevnik, šport, vreme 20.30 Nanizanka: L'ispettore Derrick 21.40 Aktualno: Mixer 23.00 Dnevnik - nocoj 23.10 Film: La fratellanza (dram., ZDA 1968, r. Mar-tin Ritt, i. Kirk Douglas, Alex Cord), vmes (23.45) Nočni dnevnik 0.50 Vreme in horoskop RAI 3 8.00 Papeževa maša 12.00 Dokumentarec: Meridiana - Lo Zibaldone del lunedì 14.00 Deželne vesti 14.30 Dokumentarec: Il trionfo dell'Occidente 15.30 Videosport: ženska odboj-ka 16.05 Dokumentarec: Popotova-nje po Italiji - Rimska dvorišča 17.00 Nanizanka: Valerie - Una vecchia indomita 17.30 Dokumentarna oddaja: Geo (vodita G. Grillo in C. Pananisi) 18.30 BlobCartoon 18.45 Športna oddaja: Derby 19.00 Vreme in dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Ponedeljkov deželni šport 20.00 Variete: Blob - Di tutto di più 20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da A. Barbato 20.30 Aktualno: Dan na preturi 21.45 Variete: La TV delle ra-gazze v Scusate l'interru-zione 22.25 Dnevnik - nocoj 22.30 Šport: Ponedeljkov proces 24.00 Nočni dnevnik TV Ljubljana 1 9.05 Mozaik. Spored za otroke in mlade: Tisoč idej za naravoslovce - Potoki, 9.25 Slovenska ljudska glasbila in godci - Trsten-ke, 9.50 Utrip, 10.05 Zrcalo tedna, 10.20 Mernik 15.35 Nan.: Magnum (pon.) 16.30 Dnevnik in poslovne in-formacije 16.50 Mozaik. Super podarim-dobim 18.30 Spored za otroke in mla-de: Radovedni Taček, 18.40 Miti in legende is-lamskih ljudstev - Ljube-zen med Zalum in Rubalo 19.00 Risanka in TV okno 19.30 Dnevnik in vreme 20.05 TV drama: Zrcalo (M. Je-sih-A. Tomašič, r. Anton Tomašič, i. Janez Albreht, Štefka Drolc) 21.05 Volitive 90: predvolilna tribuna 21.35 Osmi dan 22.15 Dnevnik in vreme 22.35 Dokumentarna oddaja: Veliki ameriški koreogra-fi (1. del) 23.00 Nanizanka: Magnum (10. epizoda) TV Koper 13.45 Rubrika o nogometu: A tutto campo 15.30 Veliki tenis (pon.) 17.30 Košarka NCAA: Indiana-Illinois (ponovitev) 18.15 Wrestling Spotlight 18.45 TVD Novice 19.00 Odprta meja 19.30 TVD Stičiče 20.00 Žarišče 22.00 Oglejmo si prvake: Gol-den Juke Box 22.10 Nočni boks 22.55 Košarka NBA: Chicago Bulls-Boston Celtics 0.25 Nogomet - argentinsko prvenstvo TV Ljubljana 2 16.30 Satelitski prenos 18.50 Izobraževalna oddaja: Pustolovščina slikarstvo (8. del) 19.30 Dnevnik 20.00 Big Band RTV Ljubljana 20.25 Dok.: Po sledeh napredka 20.50 Oddaja o športu: Sedma steza 21.05 Priljavo kazalište 22.10 Satelitski prenos CANALE 5 7.10 Nanizanka: La grande val-lata, 8.00 Una famiglia americana, 9.00 Love Boat - Un detective a bordo, 10.00 I Jefferson 10.30 Kvizi: Casa mia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Gioco delle coppie 15.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 15.30 Cerco e offro 16.00 Zdravniški pregled 16.30 Canale 5 za vas 17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.30 Babilonia, 18.00 O.K. Il prezzo è giusto (vodi Iva Zanicchi), 19.00 Il gioco dei 9, 19.45 Tra moglie e mari-to (vodi Marco Columbro) 20.25 Variete: Striscia la notizia 20.35 Film: La Bibbia (zgod., ZDA-It. 1966, r. John Hus-ton, i. Michael Parks, Ulla Bargrid, 1. del) 22.20 Nanizanka: Top Secret 23.20 Variete: Maurizio Co-stanzo Show 1.10 Variete: Striscia la notizia (pon.) 1.25 Nanizanka: Lou Grant - Pi-romane RETE 4 8.30 Nanizanka: Ironside 9.30 Nadaljevanka: Una vita da vivere, 11.00 Aspettando il domani, 11.30 Così gira il mondo 12.15 Nanizanka: Strega per amore - La madre del mio padrone 12.40 Otroška oddaja 13.40 Nadaljevanka: Sentieri, 14.30 Topazio, 15.20 La val-le dei pini, 15.50 Veronica il volto dell'amore, 16.45 General Hospital, 17.35 Febbre d'amore 18.30 Variete: Star 90 (vodi Ales-sandro Cecchi Paone) 19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amati 19.30 Nanizanka: Mai dire sì 20.30 Film: Oltre ogni limite (dram., ZDA 1986, r. Robert Young, i. Farrah Fawcett, James Russo) 22.10 Film: La mano (dram., ZDA 1981, r. Oliver Stone, i. Michael Caine, Andrea Marcovicci) 0.10 Film: Addio figlio mio (dram., It. 1952, r. Giuseppe Guarino, i. Marco Vicario, Rossana Podestà) ITALIA 1 7.00 Otroška oddaja: Caffèlatte 8.30 Nan.: SuperVicky, 9.00 Mork & Mindy, 9.30 Agen-te Pepper, 10.30 Simon & Simon, 11.30 New York New York, 12.35 Chips, 13.30 Magnum P.I. 14.30 Variete: Smile 14.35 DeeJay Television 15.30 Nanizanka: Batman 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke 18.00 Nanizanka: Arnold, 18.35 L'incredibile Hulk, 19.30 Genitori in blue jeans 20.00 Risanke: Alvin 20.30 Film: Sing Sing (kom., It. 1983, r. Sergio Corbucci, i. Adriano Celentano, Enrico Montesano) 22.40 Nanizanki: I-Taliani, 23.10 Stazione di polizia 0.10 Rock opolnoči: Queen - Live in Budapest 1.20 Nanizanka: Star Trek ODEON 12.30 Nan: Quattro in amore 13.00 Otroški variete: Sugar 15.15 Nad.: Mariana, 16.15 Pasio-nes, 17.15 Seniora TV Koper 22.20 Variete: Ladies & Gentle-men 22.50 Vesti in šport 24.00 Film: La notte del lupo mannaro (srh., ZDA 1972, r. Daniel Petrie) TELEFRIULI 11.30 Nan.: Boys & Girls, 12.00 Detective in pantofole 12.30 Potovanje po Italiji 13.00 TV film: Come si svegliano le principesse 15.30 Music box 17.15 Nadaljevanki: Passioni, 18.00 Cristal 19.00 Dnevnik 19.30 Rubrika: Dan za dnem 20.00 Rubrika o nogometu 21.00 Košarka: Fantoni-Glaxo 23.00 Rugby: CRUP Pordenone-Albatros Aystem 23.30 Nočne vesti in News TELE 4 (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi 23.45 Dogodki in odmevi RADIO TRST A 8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše in Koledar; 7.30 Pravljična; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Četrtekova srečanja; 8.40 Co-untry-club; 9.05 Ne vse, toda o vsem; 9.10 Glasba; 9.40 Simboli in še kaj; 9.50 Or-kestri; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Z ope-rnega repertoarja; 11.30 Kantavtorji; 12.00 Naravoslovje malo drugače; 12.20 Melo-dije; 12.40 Naša pesem; 12.50 Orkestri; 13.20 V žarišču; 13.25 Gospodarstvo; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Igrajmo se sku-paj!; 15.10 Ta dom je naš; 15.25 Jazzovski utrip; 16.00 Mi in glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Roman: Vojna in mir (55. del); 17.25 Mladi val; 19.20 Zaključek. LJUBLJANA 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.30, 17.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Lepljenka; 8.25 Ringaraja; 8.40 Pesmica; 9.05 Matineja; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Ansambli; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasba; 13.38 Do 14.00; 14.05 Enajsta sola; 14.20 Mladi glasbeniki; 14.40 Mer-kuček; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Godbe; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Sotočja; 21.05 Zaplešite z nami; 22.00 Zrcalo dne-va; 22.30 Melodije; 23.05 Literarni nok-turno; 23.15 Nočni program. RADIO KOPER (slovenski program) 7.30, 13.30, 19.00 Dnevnik; 14.30, 16.30 Po-ročila; 6.00 Glasba, Na današnji dan, pro-met; 6.30 Jutranjik in ceste; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska in kulturni servis; 13.00 Na valu Radia Koper; 13.15 V poda-ljšku; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik in Aktualna tema; 18.00 Interna »52«; 18.35 Glasbene želje po telefonu; 19.00 Zaključek. RADIO KOPER (italijanski program) 8.30, 10.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop; 8.00 Pred Mundialom; 8.10 Razglednica; 8.25 Pesem tedna; 8.35 Glasba in telefon; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Tikajmo se; 10.35 Družina; 11.00 Knjige; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po že-ljah; 13.00 Čestitke v živo; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Srečanja; 16.10 Kviz; 16.45 Made in YU; 17.00 Srečanje z 17.05 Bub-bling; 18.00 Mixage; 18.40 Glasba in tele-fon; 19.00 Souvenir d'Italy. RADIO OPČINE 7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 8.00 Glasba; 10.00 Dobro jutro in horoskop; 12.00 Po-govor z odvetnikom in Ostali Trst (pon.); 20.30 Loža v operi; 22.00 Nočna.

Upravljanje vodovoda vir precejšnjih izgub

S proračunom Mestnih podjetij odobrili tudi podražitev vode

Občinski svet je včeraj dopoldne odobril obračun za leto 1988 in letošnji proračun Mestnih podjetij za elektriko, vodo, plin in avtobusne prevoze. Obenem so tudi odobrili podražitev tarif za vodo, ki bo po novem približno 21% odstotkov dražja kot doslej.

Pri Mestnih podjetjih so v letu 1988 zaključili poslovanje s skoraj 213 milijoni lir dobička, ki pa ni enakomerno porazdeljen med štirimi storitvami, ki jih nudijo podjetja. Pri dobavi vode in upravljanju mestnih avtobusov so celo beležili dokaj občutne izgube, ki pa so jih obilno nadoknadili z večjimi dobički od prodaje elektrike in predvsem plina. Posamezna podjetja so beležila sledeče rezultate: elektrika presežek 357 milijonov lir, plin presežek 622 milijonov lir, voda izgubo 412 milijonov lir in prevozi izgubo 354 milijonov lir. Skupni rezultat je slabši kot leta 1987, ko je presežek v poslovanju vseh štirih podjetij dosegel skoraj 480 milijonov lir. Skoraj podvojile so se izgube pri prodaji vode, kar pripisujejo zakasneli prilagoditvi tarif, ki so jih podražili šele julija 1989. Za več kot 300 milijonov lir so se povečale tudi izgube pri upravljanju mestnih prevozov. Vzrok je v tem primeru zmanjševanje finančne dotacije iz vsedržavne sklada za prevoze. Dohodki od prometa so se kljub podražitvi vozovnic obdržali blizu 550 milijonov lir, kar krije komaj 23,8% stroškov. Vzrok je nekaj več kot 2-odstotno zmanjšanje števila potnikov, ki jih je bilo v letu 1988 2 milijona 426 tisoč.

V precejšnji meri bremenijo obračun tudi izgube v omrežjih. Za plin

so še sprejemljive (približno 4%), za elektriko so se skoraj podvojile in dosegle 8,6%, o pravi potratu pa lahko govorimo kar zadeva dobavo vode, saj je goriški vodovod tako rekoč preluknjan kot rešeto: v letu 1988 je iz njega odteklo kar 44% vode, dobrih 5% več kot leto prej. Delno utegnejo biti te številke netočne zaradi uvedbe novega sistema ugotavljanja porabe. Vsekakor pa je podatek, da se okrog 4 milijonov 400 tisoč kubičnih metrov vode izgubi v podzemlju, dokaj zaskrbljujoč, zlasti če upoštevamo, da je voda naravno bogastvo, s katerim bo treba vedno bolj štediti. Predsednik upravnega odbora Mestnih podjetij Jakoncic je v svojem poročilu tudi opozoril na preveliko porabo vode, saj je število

kubičnih metrov na vsakega porabnika v Gorici dosti večje od povprečja v drugih razvitih državah.

Za leto 1990 so upravitelji predvideli poslovanje brez presežkov in izgub kar zadeva elektriko in plin, manjšo izgubo z vodo (162 milijonov lir) in precej občutno izgubo pri mestnih prevozi (511 milijonov) skupno naj bi torej ob koncu leta nabrali 673 milijonov lir deficita. Deficit pri dobavi vode bodo zmanjšali tudi s podražitvijo tarif, ki jo je občinski svet odobril skupaj s proračunom. Voda bo odslej za približno 21% dražja. Za domačo porabo so nove cene sledeče: po 156 lir prvih 8 kub. metrov mesečne porabe, po 312 lir za dodatne kub. metre do dvajsetega, po 468 lir za kub. metre ob večji porabi.

Obračun lekarne pozitiven

Občinsko podjetje za lekarne je v letu 1988 zaključilo poslovanje z dokaj obilnim dobičkom, ki je dosegel 34 milijonov 761 tisoč lir. Rezultatu je botrovalo uspešno delovanje doslej edine občinske lekarne v Štandrežu, ki se dobro uveljavlja in širi krog odjemalcev. V zadnjem petletju sta tako delokrog kot dobiček stalno rasla. Dohodkov je predlanskim bilo za več kot 800 milijonov lir, kar je dvakrat več kot v začetku petletja, čisti dobiček pa se je v tem obdobju povečal kar za šestkrat. Kot je povedala v občinskem svetu predsednica upravnega odbora podjetja dr. Harjet Dornik, so ugodni rezultati tudi sad uveljavljanja homeopatske medicine in publicizacije alternativnih oblik zdravljenja, ki so naletele pri odjemalcih na ugoden odziv in privabile v štandresko lekarno tudi odjemalce iz drugih mestnih predelov.

Pribitek iz prejšnjih let bodo v glavnem namenili stroškom za nabavo opreme za drugo občinsko lekarno, ki naj bi jo po predvidevanjih ob koncu meseca ali kvečkemu v začetku aprila odprli v rajonu pri Sv. Ani. Odprtje nove prodajne enote seveda močno pogojuje letošnji proračun, saj je težko predvideti, kako bo poslovala v začetnem obdobju. Najbrž bo treba počakati na njeno postopno uveljavitev, kar utegne skupaj z začetnimi stroški ob odprtju precej bremeniti proračun občinskega lekarniškega podjetja. Delokrog podjetja naj bi vsekakor v tem letu dosegel milijardo 958 milijonov lir vrednosti.

Občinski svet je odobril obračun lekarne za leto 1988 in letošnji proračun.

Prijeten pevski večer

Sovodenjskih deklet

V petek zvečer v Kulturnem domu

Žlahtno petje Sovodenjskih deklet je v teh skoraj pomladanskih dneh uvedlo niz zborovskih prireditev na Goriškem. V sovodenjskem Kulturnem domu je domača skupina v petek pripravila samostojen koncert, ki je zaradi tematske izbire in dovršenosti izvajanja prispeval pomemben delež v kakovostni rasti tovrstne dejavnosti v ljubiteljski kulturi.

Vsebina pevskega večera »Zapojmo pesem...« je bila v bistvu posvečena trem kulturnim osebnostim našega prostora: pesnici Ljubki Šorli-Bratuž ob njenem visokem življenjskem jubileju ter skladateljema Stanku Jeričiju in Ignaciju Oti, katerih skladbe so sestavljale repertoar petkovega večera.

Z Jeričijevo »Lepo je v naši domovini« so Sovodenjska dekleta uvedla enourni spored, med katerim so se izkazala tudi kot recitatorke verzov Ljubke Šorli, Petra Butkoviča-Domna, Otona Župančiča in Srečka Kosovela. Dolgotrajno in pristrčno odobravanje občinstva je bilo gotovo najprimernejše plačilo za skupino, ki jo vodi Sonja Pelicon in v kateri sodelujejo Nada Devetak, Danila Petejan, Sonja Pelicon, Valentina Milocco, Nadja Fajt, Tatjana Čotič, Irena Gulin, Alenka Florenin, Majda Pelicon in Tanja Kuzmin.

Na sliki (foto Marinčič) Sovodenjska dekleta na petkovem koncertu.

Pojasnilo poveljnika mestnih redarjev

Globe zahtevajo občani

V zvezi s problemom glob zaradi parkiranja v mestnem središču nam je poveljnik občinskih redarjev poslal pojasnilo, s katerim želi pojasniti nekatere aspekte problema in pomiriti javno polemiko, ki traja že kak teden. Dr. Armido Zaro izhaja iz ugotovitve, da so v mestnem središču načelno potrebna določena območja, kjer je parkiranje dovoljeno samo za določen čas, tako da se omogoči čim večjemu številu avtomobilistov dostop do središča. Tako so urejena vsa mesta, ponekod pa so uvedli številna parkirišča proti plačilu. Politčno-upravno vprašanje je, koliko naj bo takih območij.

Kar pa zadeva operativno dejavnost mestnih redarjev, ki je izzvala polemike, pojasnjuje poveljnik, da strožjih meril pri kaznovanju prekrškov zoper določila o časovno omejenem parkiranju niso uvedli zaradi odločitve poveljstva ali občinskih upraviteljev, pač pa pod pritiskom samih občanov. V zadnjem času je namreč bilo več primerov, ko so posamezni občani grozili redarjem s prijavo sodstvu zaradi neizpolnjevanja uradnih dolžnosti, ker tu pa tam niso prisilili globe vozniku, ki je pustil vozilo za več kot poldrugo uro na mestih, kjer je parkiranje dovoljeno samo za določen čas. Poveljstvo je zato samo vzelo na znanje zadevo in zaradi korektnosti preko tiska obvestilo javnost o uvedbi strožjega nadzorstva.

Polemiko je izzvala tudi odprava časovne omejitve v nekaterih ulicah, predvsem v okolici županstva, ki so jo izvedli skoraj sočasno s poostrojitvijo nadzorstva drugod. Poveljnik Zaro pojasnjuje, da je ta tehnični ukrep bil potreben zaradi racionalizacije službe, saj je mestnih redarjev premalo, da bi lahko učinkovito nadzorovali vse ulice. Tudi tam, kjer so ostale v veljavi časovne omejitve, nadaljuje, ne bo vedno mogoče izvajati nadzorstva. To pa ne pomeni, da predpisi ne veljajo, zato pričakuje, da bodo občani pokazali večji čut odgovornosti in bolj vestno spoštovali predpise tudi neglede na prisotnost nadzornikov.

Maurizio Salomoni izvoljen

za pokrajinskega tajnika KPI

Maurizio Salomoni, načelnik komunistične skupine v pokrajinskem svetu in profesor na industrijskem zavodu Galilei v Gorici, je novi pokrajinski tajnik KPI. Izvolili so ga predsedinoči na zasedanju federalnega odbora partije. Za novega tajnika, ki je pristaš Occhettove linije, je glasovalo 35 članov, 11 je bilo proti, 14 se jih je vzdržalo. Z veliko večino je bil na istem zasedanju izvoljen za predsednika federalnega odbora Ennio Pironi, člani jamstvene komisije pa so soglasno izbrali za svojega predsednika Roberta Bisiacha.

Na seji so tudi imenovali posebno komisijo, ki bo morala predlagati kandidate za pokrajinsko tajništvo in pokrajinsko vodstvo. O njih bodo glasovali na enem od prihodnjih zasedanj.

Občinski sveti

Sredi tedna zapade mandat občinskim svetom. Nič čudnega torej, če je v teh organih te dni zelo mrzlična de-

Pohod prijateljstva

Že sama okrogla številka, mimo imena, potrjuje, da gre za vsebinsko polno in miselno aktualno pobudo. V nedeljo, 1. aprila, bodo v organizaciji združenja TGS iz Gorice in Zveze telesnokulturnih organizacij iz Nove Gorice priredili 15. Pohod prijateljstva. Prireditelj, ki vsako leto privablja na tisoč udeležencev z obeh strani meje in tudi bolj oddaljenih krajev, bo letos, z oziroma na obletnico, še posebej slovesna. Po-

tek manifestacije, ki se bo odvijala na 12 kilometrov dolgi progi, bodo predstavili javnosti na tiskovni konferenci, ki bo v petek, 23. t. m., v zavodu San Luigi v Gorici.

Omeniti velja, da so za pripravo pohoda ustanovili organizacijski odbor ter častni odbor v katerem so ugledne osebnosti s področja političnega in upravnega življenja z obeh strani meje.

Priporočamo vam

PAJK'S SHOW

v soboto, 31. marca, ob 20.57

Rezervacije v Kulturnem domu — tel. 33288.

ŽENSKI BUTIK

SILVIA

GORICA - Ul. Boccaccio 2
Tel. (0481) 33224

NOVI MODNI ARTIKLI POMLAD 1990

KROJI ZA MOČNEJŠE POSTAVE

modyva KAMBA

FIVE O'CLOCK della ferrari Carla Carini

NARODNA IN
ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
LJUDSKA KNJIŽNICA
DAMIR FEIGEL
Otroške urice
v Feiglvi knjižnici
RINGARAJA
Ljubke Šorlijeve

S pesnico se bomo srečali v petek, 23. marca 1990, ob 17. uri v Ljudski knjižnici Damir Feigel, Ul. della Croce 3.

Sodelovali bodo člani Gledališke skupine Gorica.
Vabljeni osnovnošolski otroci

PHILIPS NAGLUŠNOST

Nova dimenzija

Miniature akustične proteze

Brezplačni preizkusi sluha in demonstracije vsak četrtek zjutraj od 9. do 12.30 v lekarni Providenti na Travniku 34 v Gorici
INFORMACIJE: Tel. (0481) 46983

KD OTON ŽUPANČIČ
ŠTANDREŽ

Recital gledališke skupine

*Najbolj smo srečni,
ko nam sin mirno spi*

V četrtek, 22. marca, ob
20.30 v domu Andreja Buda-
la v Štandrežu

kino

Gorica

VERDI 15.30-22.00 »La guerra dei Roses«.
CORSO 15.00-22.00 »Nato il 4 luglio«.
Prep. ml. pod 14. letom.

VITTORIA 16.30-22.00 »Donne in calore per stalloni di lusso«.
Prep. ml. pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE 16.00-22.00 »Willy signori e vengo da lontano«.

EXCELSIOR 17.30-22.00 »Tesoro, mi si sono ristretti i bambini«.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 16.00-20.00 »Ko je Harry srečal Sally«.

SVOBODA (Šempeter) 18.00 »Dovoljenje za ubijanje«, 20.00 »Nočno življenje«.

DESKLE 17.00-19.30 »Karate Kid III. del«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Občinska lekarna v Štandrežu - Ul. del San Michele - tel. 21074.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Občinska lekarna št. 2 - Ul. A. Manlio 14 - tel. 480405.

pogrebi

Jutri ob 9.30 Sabina Šuligoj iz splošne bolnišnice v cerkev sv. Ivana in na glavno pokopališče, 10.10 Maria Belloni vdova Cricco iz bolnišnice Janeza od Boga v Tržič, ob 13.15 Luigia Zuliani vdova Turus iz splošne bolnišnice v Krmin, ob 13.15 Luigia Gallas vdova Lebus iz splošne bolnišnice v Medejo.

KAVARNA SLAŠČIČARNA

Il Fornaio

Claudio Cozzutti - Elena Devetak

OB NEDELJAH ODPRTO
DO 13. URE

GORICA - Tel. 521522
Ul. Garzarolli 195

Stvarnosti v brk ob sprenevedanju

Parafraziram naslov na prvi strani nedeljskega Primorskega dnevnika zaradi podobnih okoliščin, silnic in posledic. Pod naslovom Stokovnosti v brk smo zvedeli, kako so vse lepo uredili, da ni bilo slišati oziroma videti po televizijskem ekranu slovensko prisotnost na Tržaškem. Še vedno velja navodilo ali celo ukaz: Nella patria de Rossetti no se parla che italian. Predstava je bila celo v gledališču Rossetti, torej se ja niso smeli izneveriti miselnemu in vedenjskemu izročilu. Odličnim predstavnikom tržaške ustvarjalnosti na literarnem, znanstvenem, novinarskem, športnem, likovnem in še katerem področju se ni smel pridružiti noben slovenski ustvarjalec. Stokovnosti v brk.

Stvarnosti v brk se na Goriškem dogaja nekaj podobnega, če imamo v mislih beleženje slovenske prisotnosti. Na Tržaškem je šlo za enkratno televizijsko sporočilo, zapisek katerega pa bo ostal v arhivih. Na Goriškem gre za trajno sprenevedanje, ker bo trajalo desetletja, na posnetkih in bodočih spisih pa bo ostalo za vedno. Kaj? Ostale bodo v železo kovane oznake z napisom samo v italijanščini, ki jih bodo na pomlad namestili na gostilnah in kmečkih posestvih, v katerih je mogoče dobiti kakovostna briška vina. Pobudo bo izpeljal Konzorcij za zaščito značilnih briških vin "Collio". Naslov je seveda italijanščina, toda sprašujem se, ali se ne zdi vsem članom tudi zaradi turistične ponudbe umestno, da zabeležijo narodnostno posebnost področja, kjer pridelujejo tako odlična vina. Povsod po svetu skušajo beležiti najmanjšo posebnost ali značilnost, pri nas pa so miselni zidovi železobetonsko trdni in ne pomagajo prav nič. Tudi če se Evropa trese. Tako stanje opredeljujem kot miselni imperializem, poleg gospodarskega, kar pa spada v pravila prostega tržišča seveda.

Na to moje pisanje ne pričakujem nobenega odmeva, pa tudi nočem ga. Za zamolčevanje slovenščine je sto razlogov: od lagodnosti Slovencev samih do privzgojenega nerazumevanja Italijanov in Furlanov, od dvojnega stroška za dvojno besedilo, do vprašanja estetike kovane oznake, od tega da se ne da pač nič več napraviti, do poduka, ki postaja že obešenjaški, da bo po odobritvi zaščitnega zakona vse drugače. Dobra volja, odprtost, sožitje, podiranje zidov tu in zdaj! Vse ostalo je sprenevedanje. Tudi tisto, da so table zasebne. Še razlaga tistim znancem in prijateljem, ki se bodo ob branju teh vrstic vprašali, zakaj se spet zaganjam v prazno, če že zadnjič ob otvoritvi akademskega leta in ob obisku Andreottija ni nihče odgovoril na pismo naslovljeno italijanski javnosti. Ker slutim, da se oglašam tudi v imenu tistih Bricev, ki zbirajo gradivo za etnografski muzejček, pa v imenu tistih štiridesetih mladih Slovencev, ki so poleti 1988 raziskovali števjerjansko in dolensko občino iz vseh mogočih vidikov, da bi bili čimbolj nepristranski - brskali so tudi po smeteh in po zemlji, da so še enkrat dokazali, da je na zemljišču sedanje hiše št. 30 stala nekoč rimska villa rustica (njihovi resnosti se smejejo v brk vsi tisti, ki ne poskrbijo za nepristransko beleženje sedanje prisotnosti) - in v imenu članov SMReKK-a, ki so od običajnega razpravljanja vseh mogočih ustanov napravili korak dlje in nastavili sredi Korza svojo izložbo, v kateri so sporočila v slovenščini.

Končno tudi v imenu tistih italijanskih znancev, ki se trudijo, da bi vzdali na eno izmed hiš na Travniku obeležje tolminskemu puntu.

Moti me tudi, da bom moral v slovenski Krajevni leksikon, ki ga sestavljam, zabeležiti še slednji dokaz sprenevedanja. Stvarnosti v brk.

ALDO RUPEL

Pripombe k pisanju in ocenjevanju Tolminskega punta Kmečki upor leta 1713 je zajel poleg Tolminske celo Primorsko

Premišljal sem, ali naj prijatelju Luciano Spangherju na štiri oči povem svoje nestrinjanje z nekaterimi trditvami v njegovem članku "La sollevazione dei Tolminotti e collegati" (Sot la nape 41/1989, št. 4, str. 5-24). Odločil sem se za objavo na tem mestu tudi zato, da nadaljujem s kritičnim pogledom na problem, kar je zastavil že Marko Waltritsch v članku "Tolminski punt v italijanskih spisih" (Primorski dnevnik 4.3.1990, št. 51). Leta 1989, ko je potekalo 275 let od izvršitve smrtno kazni nad enajstimi udeleženci upora goriških kmetov leta 1713 (najpogostejše imenujemo ta upor kot tolminski punt), se je upornega dogodka spomnilo par javnih manifestacij. V prvi vrsti je omeniti opero Ubalda Vrabca in nekaj prireditev, ki so krstno izvedbo opere spremljale (zgodovinska razstava, predstavitev opere itd.), izid treh člankov o uporu leta 1713 v italijanski domoznanski periodiki in nazadnje pobudo, da se na goriškem Travniku v spomin na kmečke upornike odkrije spominska plošča (predlog je podala skupina goriških Italijanov in Slovencev v pisni obliki že oktobra leta 1988). Ne želim prenažno obtoževati in soditi, a mislim, da prav pobuda za spominsko ploščo Luciano Spangherja spodbudila k sestavljanju članka o tolminskih puntarjih.

Problem plošče je postavil na začetku in na konec svojega članka. Že v uvodnih odstavkih želi pisec bralca podučiti o nepolitičnem značaju upora in oporeka trditvi slovenskega zgodovinarja, ki spoznava v uporu nastop podložnikov zoper državne ukrepe. Sicer pa se bralec nikakor ne more znebiti vtisa, da želi Spangher zmanjševati pomen upornega gibanja. Prikazati ga želi kot goli upor zoper revščino, zoper nasilje fevdalcev in posebej zoper nasilje nepoštenega iztirjevalca davkov. Upor je tragično končal in ni v ničemer menjal socialnih razmer ter

odnose med vladajočim razredom in podložniki. Spangher se je v presoji ujel z goriškim županom Antoniom Scaranom, ki je v goriškem občinskem svetu 26. aprila 1989 v zvezi s postavitvijo spominske plošče zatrjeval, da je bil upor lokalna tolminska zadeva (Tolmin pa danes ni več na ozemlju Italije), uporniki so imeli izključno cilje socialnega značaja, sicer pa so bili kaznovani zato, ker so nastopali nasilno; smrtna kazen pa je za tisti čas normalno dejanje, s katerim se je nasilje kaznovalo (Isonzo-Soča 1990, št. 2). S tako in podobnimi izjavami je mogoče izničiti pomen slehernega revolucionarnega ali podobnega gibanja v zgodovini človeštva (tudi italijanske karbonarje, sto let po uporu goriških kmetov leta 1713). Z druge strani pa ni mogoče slehernega upora pretirano poveličevati, kar je na primer spretno znala opravljati marksistična ideologija.

Najprej o lokalnosti upora. Upor leta 1713 nosi vzdevek oz. pridevnik tolminski. V resnici so ga pričeli tolminski kmetje (marec 1713), toda kasneje (mesec maj in junij) se je razširil na velik del današnje Primorske, v njem je sodelovalo okoli 750 županov s svojimi vasmi vred. V resnici gre za veliko množično gibanje, kateremu je stala spočetka na čelu kmečka zveza, ki je združevala poleg Tolmincev tudi kmete z goriških Gorã (Banjšice, Čepovan). Kasneje so šli rihemberški podložniki še dlje, omislili so si celo svojega cesarja in glavarja. Pomemben je tudi podatek, da je s kmeti simpatiziralo "goriško ljudstvo", da so Kraševci obljubljali pohod na Trst. V marcu in aprilu leta 1713 so kmetje hoteli obračunati predvsem z davčnim iztirjevalcem Bandlom in njegovimi sodelavci, kasneje v svojem drugem delu (april-junij 1713) pa je upor dobil drugačne prvine. Kmetje niso napadali le davkarje, mitničarje, spravili so se

tudi na gradove (Rihemberk, Devin, Švarcenek) in preočitno so razglasili poleg boja za staro pravdo (antika usanza) tudi zahtevo, da svoje probleme rešujejo z bojem, da ne priznavajo niti sodstva fevdalnih gospodov, niti ne cesarskega namestnika in da si žele pravico deliti sami. Take zahteve nosijo politične poudarke, v to nas mora še bolj prepričati podatek, da so se goriški kmetje v upornem vzdusju hoteli povezati s kranjskimi. Ob navedenih dejstvih - o njih pišejo zgodovinski viri, ki lahko tudi pretiravajo - postanejo Spangherjeve sodbe nepopolne. Gotovo ima prav ko zapiše, da bi mogle raziskave po avstrijskih arhivih pojasniti vrsto nepoznatih dejstev. Iz zaslišanj cesarske komisije (vodila je preiskavo po zatrtju punta), bi bilo mogoče spoznati pomembno okolnost, socialno poreklo ljudi, ki so v uporu aktivno sodelovali. Nekaj namigov v virih omogoča pomisel, da so v uporu sodelovali tudi kmetje, ki socialno niso bili ogroženi. Tudi obtožbe na račun nekaterih goriških fevdalcev čes, da so s kmeti sodelovali kažejo, da ni bil upor tako preprosto zasnovan. Že iz danes poznane arhivske gradiva bi Spangher moral spoznati, da njegove poenostavljene sodbe ne morejo služiti tistemu, kar želi doseči s svojimi raziskavami krajevne goriške zgodovine.

Upor goriških kmetov leta 1713 ni lokalna tema pomembna za Tolminsko, presegel je upravne meje te dežele. Poleg goriške okolice, Krasa in Vipavske doline je zajel tudi nekaj furlanskih krajev.

Nikakor tudi ni mogoče sprejeti sodbe, da je bil upor v prvi vrsti nasilni obračun z iztirjevalci davkov in mitničarji. Mogoče pa je trditi, da je tudi tolminski upor zrcalo razmer, ki so vladale v Evropi za zadnjih desetletjih fevdalnega družbenega reda. Čeravno ni imel skorajšnjih učinkov pa je pripomogel k uveljavljanju družbenih sprememb, ki niso obšle avstrijske monarhije.

V zvezi s Spangherjevim člankom pa želim pripomniti še nekaj. Primereno je, da je pisec upor leta 1713 prikazal tudi v okviru značilnosti, ki jih je Goriška doživljala od poznega srednjega veka dalje. Prav v zvezi s položajem kmeta pa je potreba vendar poudariti, da je bila goriška del habsburške države, da je deželo od Italije ločila državna meja med Avstrijo in beneško republiko in da je bil v pretežnem delu Goriške uveljavljen fevdalni red po zgledih iz nemških dežel. Ta fevdalni red pa je odpravilo (z izjemo kolonata) leto 1848. V zgodovinsko razpravljanje nikakor ne kaže vpletati literarnega dela, naprimer Ivana Preglja in njegove Tolmince. In še nekaj za zaključek. Luciano Spangher sodi naj se namesto v Gorici spominska plošča postavi v Tolminu. Resnici na ljubo zapišimo, da je bil v Tolminu primeren spomenik postavljen leta 1973. Po moji sodbi pa bi sodil tudi na goriški Travniki (Gorica je bila vendar središče dežele, ki jo je punt skoraj v celoti zajel, na Travniku so bili uporni voditelji tudi obglavljeni), spominjal bi na goriške kmete, Slovence in Italijane (Furlane), ki so si z uporom pred davnimi leti hoteli izboljšati življenje. Boj za to, pa je gibal vsakega napredovanja človeške družbe.

B. MARUŠIČ

■ V petek, 23. t.m. ob 17. uri, bodo odprli nove prostore patronata INAC — Concoltivatori, na Verdijevem korzu 96.

Patronat je doslej posloval v prostoru na Drevoredu 24. maja 7. Slovesnost ob odprtju bo ob 17. uri.

Prof. Toporišič govoril o novem pravopisu

V okviru ur, ki so namenjene dijaškim zborovanjem, so na gimnaziji-ličju Primož Trubar pripravili koristno srečanje o novostih v jezikoslovju. Medse so povabili dr. Jožeta Toporišiča, ki je dijakom govoril o novem slovenskem pravopisu. Tik pred izidom je namreč prvi del pravopisa, ki uvaja marsikatero novost v primerjavi z dosedanjimi pravili. Dr. Toporišič je s konkretnimi primeri prikazal dijakom nekatere pomembnejše novosti. Skupna značilnost sprememb je predvsem v poenostavljanju slovničnih pravil in jezika. Velika zasluga predavatelja je bila tudi v načinu posredovanja snovi, ki se na prvi pogled zdi dokaj suhoparna. Dr. Toporišič je namreč znal pritegniti pozornost dijakov z živahnim dialogom in enostavno razlago tudi zapletenih problemov. S tem jih je kar osvojil, saj so še po predavanju vneto debatirali o tej ali oni novosti in umestnosti takih ali drugačnih rešitev.

■ Socialno varstvo in kakovost življenja. To je naslov javne razprave, ki bo jutri, ob 18. uri v pokrajinski sejni dvorani. Govorili bodo deželna odbornica Paolina Lamberti Mattioli, deželna svetovatelca Luigi Blasig in Enrico Bulfone ter Elio Palmieri ravnatelj deželnih služb za socialno skrbstvo. Razpravo, ki jo prireja socialistična stranka, bo usklajeval pokrajinski svetovalec Ernes Dosso.

Šestdeset športnih ribičev sodelovalo na tekmovanju društva Vipava v Vilešu

Kakih šestdeset članov Združenja športnih ribičev Vipava je v nedeljo sodelovalo na društvenem tekmovanju, ki so ga pripravili ob umetnem jezeru pri Vilešu. Številnim navdušencem za športni ribolov se je pridružila tudi skupina ribičev iz Ajdovščine,

s katerimi sovođenski ribiči sodelujejo že lep čas.

Ker je šlo za tekmovanje, so ob zaključku najboljši tudi nagradili. Zmagal je Fabjan Devetak iz Sovodenj, ki je ulovil 3,1 kilograma postrvi. Ob zmagovalcu sta

bila zelo uspešna še Andrej Čevdek in Rudi Petejan. Posebna pozornost pa je bila namenjena 6-letnemu Saši Tomšiču, ki je brez očetove pomoči ulovil kar sedem postrvi.

Delovanje sovođenskih ribičev se bo nadaljevalo 29. aprila, ko bodo organizirali tekmovanje na postrv pri Vilešu, ki bo odprto članom vseh društev. Do konca septembra, ko bodo organizirali društveno tekmovanje pri Romansu, pa bodo člani Vipave sodelovali še na raznih tekmovanjih, ki jih prirejajo ribiška društva na Goriškem in v Sloveniji.

Ob tem ne smemo pozabiti še na ostalo dejavnost slovenskega ribiškega društva. V zadnji sezoni so v sovođenskem Kulturnem domu z uspehom pripravili razstavo živih in nagačenih rib, pred kratkim pa so v Vipavo spustili nad 300 kilogramov krapov in postrvi.

Na sliki: trenutek z nedeljskega ribiškega tekmovanja pri Vilešu. (foto Pavšič)

PRESTIAUTO

■ Do trideset milijonov lir, ki jih boš lahko vračal z ugodnimi mesečnimi obroki v časovnem roku do štirih let

■ V prvem letu boš brezplačno razpolagal z vrsto posebnih zavarovanj, ki smo si jih zamislili v sodelovanju s SAI

■ (0481) 387333
NEPOSREDNA ZVEZA PRESTIAUTO
Posebna telefonska številka, na kateri boš dobil katerokoli pojasnilo

Banca Agricola Kmečka banka Gorica

V sredo v tržaškem Kulturnem domu nadaljevanje abonmajske sezone GM Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije

Simfonični orkester Slovenske filharmonije je bil že večkrat koncertni gost Glasbene matice. Orkester Slovenske filharmonije je bil poleg Ljubljanske filharmonije, ki pa je delovala v nemškem kulturnem krogu, nadaljevalatelj glasbene tradicije Accademie Philharmonicum, ustanovljene l. 1701. V kratkem času je dosegel zavirljivo kvaliteto raven. To posebno v letih, ko ga je vodil Čeh Vaclav Talich. V programe svojih koncertov, ki so obsegali kvaliteta simfonična dela svetovne glasbene literature (Mozart, Beethoven, Schubert, Čajkovski, Liszt, Mahler itd.), so našle svoje mesto tudi slovenske skladbe, tako npr. Andante in Capriccio Antona Lajovca in Scherzo Stanka Premrla. Na svojih nedeljskih t. i. »promenadnih« koncertih pa so bili zastopani tudi drugi domači skladatelji (Foerster, Zajc, Parma, Sattner, Nedved, Fleishman itd.). Orkester je sodeloval tudi pri opernih in operetnih uprizoritvah, v sodelovanju s pevskim zborom Glasbene matice pa tudi pri večjih vokalno-instrumentalnih koncertih, kamor sodijo tudi krstni izvedbi Sattnerjeve Jettejeve prisege in Parmovega Povodnega moža. Občasno je orkester igral tudi na plesnih prireditvah, da si je tako služil dodatna potrebna finančna sredstva za svoj obstoj. Razen v Ljubljani - običajno v dvorani Union, je orkester nastopal pogosto v drugih slovenskih krajih. Število orkestrašev, med katerimi je bilo dosti Čehov, a ob koncu delovanja tudi večje število Slovencev, se je gibalo od 25 do 35. Poleg Talicha so nastopali tudi drugi dirigenti, med katerimi Matej Hubad in Niko Štritof. Vrsta okolnosti, predvsem težave zaradi pomanjkljivega finansiranja in pomanjkanja prostorov, je vplivala, da je jeseni l. 1913

dejavnost orkestra prenehala. Pri tem so škodovali tudi napadi nemškega tiska, kot npr. graškega dnevnika, ki je orkester SF imenoval manjvredno gostilniško kapelo. Tako se je končalo kratko razdobje v slovenskem glasbenem življenju, ki je pobudilo vrsto novih slovenskih instrumentalnih del. Pomembno tudi zato, ker je tedaj orkester SF začel orati ledino slovenskega koncertnega življenja ter uvajati občinstvo na simfonične koncerte.

Sporod sredinega koncerta simfoničnega orkestra SF navaja dela Laloja »Symphonie espagnol« za violino in orkester, Frankovo d-mol simfonijo in Mihelčičevo skladbo »Slava vojvodine Kranjske«.

Po poreklu Španec, po muzikalnem bistvu pa pravi Francoz, je Eduard Lalo (1823-1892) zaslovel predvsem s svojim priljubljenim drugim violinskim koncertom op. 21 »Symphonie espagnol« iz l. 1874. Naziv »španski« pritiče temu koncertu zaradi osnovne folklorne obarvanosti tematike, dasi motivika ni naravnost povzeta iz španske ljudske glasbe. Lalojev glasbeni opus ni številčen, omembe vredni so še ostali trije violinski koncerti in eden za violončelo ter opera »Le roi d'Ys«. Za časa svojega življenja je Lalo slovel kot bleščeč violinski in violski virtuoz.

Cesar Franck (1822-1890) je s svojim mirnim in delovnim življenjem, ki nekoliko spominja na Bacha, morda najpomembnejši francoski skladatelj 19. stol. Njegovo glasbo označujeta mirna zbranost in globok, mističen izraz. Pomembna novost so v nji harmonska, melodična in arhitektonska izrazna sredstva. Svoja najpomembnejša dela je Franck ustvaril šele po petdesetem letu starosti. V tem poznem zre-

lem obdobju se s simfoničnim oratorijem »Redemptio« začne njegov ustvarjalni vzpon (Simfonične variacije, Preludij, koral in fuga, Klavirski kvintet, Sonata za violino in klavir, Simfonija itd.).

Skladatelj Pavel Mihelčič (1937), po rodu iz Novega mesta, je študiral na Akademiji za glasbo v Ljubljani, kompozicijo pri Kozini in Bravničarju, dirigiranje pa pri Švari ter je v slovenskem glasbenem prostoru navzoč kot vsestransko dejaven glasbenik. Če je v iskanju lastne glasbene govornice hodil spočetka osamela pota, je v sedemdesetih letih opozoril nase z originalnimi komornimi skladbami. V simfoničnih delih je z zanimivimi zvočnimi kombinacijami odkril svet nove zvočnosti in čustvenih vzgibov. V zadnjih delih (Prizori iz Bele krajine, Slike, ki izginjajo, Sen prve mladosti, Žalna glasba) se nam razkriva kot občutljiv tvorec lirčnih mediativnih vzdušij. V svojem novem delu Slava vojvodine Kranjske (1989) nam Mihelčič razkriva še drugačne dimenzije.

Pri tokratnem koncertu Simfoničnega orkestra SF se bomo prvič srečali z mladim slovenskim dirigentom MARKOM LETONJO (1961), Mariborčanom, ki je po diplomu iz klavirja in dirigiranja na Akademiji za glasbo v Ljubljani študij nadaljeval in diplomiral na Visoki šoli za glasbo na Dunaju. Z orkestrom SF je debitiral leta 1987 na koncertu Mladi mladim in s tem nastopom vzbudil veliko pozornost. Sledili so koncerti s simfonijo RTV Ljubljana in Zagrebški filharmoniji, na Dunaju s Slovaško filharmonijo, v Nepalju pa je dirigiral premiero baleta Nižinski. Solist Lalojevega violinskega koncerta pa bo violinist MIRAN KOLBL (1968).

GOJMRIR DEMŠAR

Nova razstava Magde Starec Tavčar Čar stenskih preprog

Že nekaj let se nekateri uveljavljeni umetniki preizkušajo tudi v gobelinu oziroma v stenski preprogi. Seveda ti mojstri svojih del ne izdelujejo sami, pač pa napravijo le načrt, po katerem v posebnih delavnicah, tkalnicah, drugi načrt izvedejo na ustreznih strojih. Med našimi zamejskimi mojstri imamo likovnico, ki ne pripravlja le načrtov, pač pa vse delo izpelje sama. V mislih imamo Magdo Starec Tavčarjevo, s katero se že vrsto let srečujemo na njenih samostojnih razstavah ter na kolektivnih prireditvah, na katerih zelo rada sodeluje. Posebno je ostala ljubiteljem umetnosti v spominu njena samostojna razstava v dvorani openskega Prosvetnega doma, kjer je pred leti dala na ogled plodove svoje marljivosti in inventivnosti.

Poudarjamo inventivnost Magde Starec Tavčarjeve. Vse sodobne stenske preproge se močno razlikujejo od nekdanjih sloviti, slikoviti in zelo bogatih gobelinov, podobno pač kot se sodobna likovna umetnost krepko razlikuje od klasične umetnosti. Za dela Magde Starec Tavčarjeve pa moramo še posebej podčrtati, da gre za stvaritve, ki po slogu, vsebini in snovi gredo krepko preko običajnih sodobnih stenskih preprog. To je očitno na njeni sedanjí samostojni razstavi v galeriji Malcanton v istoimenski tržaški ulici. Tu je že dva tedna na ogled sedem njenih del, za katere je avtorica našla tudi poseben izraz, novo skovanko - abitarazzi, kar bi se drznili razčleniti v abiti-arazzi, torej v oblekosto preprogo ali bolj logično v stensko preprogo-obleko. In to večina razstavljenih del tudi je.

Za vso sodobno likovno izražanje je značilno iskanje. Tudi veliki in močno uveljavljeni mojstri ves čas svoje ustvarjalne dejavnosti iščejo nove izrazne možnosti in načine, kajti sicer »občepijo«. Za Magdo Starec Tavčarjevo ni nevarno, da bi kje obstala, saj je vsa njena dejavnost eno samo iskanje novega in to kar zadeva motivitvo, kot tudi kar zadeva način tkanja in celo surovine. Če so nekoč veliki mojstri ustvarjali velike gobeline iz tedaj veljavnih surovin, t.j. volne, svile, bombaža, smo danes v dobi nylona in drugih plastičnih ali smolnatih snovi in seveda tudi gume. In te surovine so v nekaterih stvaritvah Magde Starec Tavčarjeve osnovne, ne zanemarljive pa niti bombaža.

Umetnica je razstavila, kot smo že zapisali, sedem del. Od teh bi štiri mogli vključiti v že omenjeno terminologijo - abitarazzi, od troje preostalih del pa sta dva lepa mala panoja, enemu delu pa bi nadeli naslov Metulj. Seveda bomo tu dodali, da smo si naslove razstavljenih del omislili sami, kajti likovnica svojim stvaritvam ni dala naslovov. Pa še nekaj bi veljalo dodati: barvna paleta je pri Magdi Starec Tavčarjevi verjetno bolj stranskega pomena in je zatorej bolj skromna, v glavnem mračna. Razstava bo odprta do srede. (tre)

Slovanski glasovi v Vidmu

Pesniška beseda in glasba v tihem intimnem dialogu

Pod pokroviteljstvom kulturnega društva "Associazione culturale castello di Sterpo" se je v sredo, 7. marca, v Vidmu v veliki dvorani starodavne palače Mantica pričel ciklus štirih predavanj pod skupnim naslovom "Beseda in glasba za srednjo Evropo".

Na predavanjih, skupno jih bo 4, posamezni profesorji iz raznih italijanskih univerz kritično osvetljujejo dela petih velikih slovanskih pesnikov, predstavnikov štirih slovanskih literatur, in sicer poljske, češke, slovenske in ruske.

Poleg kritične analize del posameznih pesnikov bodo na predavanjih člani gledališke skupine Teatro sette iz Benetk prebrali nekaj pesmi slovanskih avtorjev. Na koncu bodo nastopili mladi, a že uveljavljeni pianisti, ki bodo interpretirali dela skladateljev dežel, iz katerih pesniki izhajajo; tako bomo lahko poslušali Chopina, našega Kogoja in Prokofjeva. Izjema bo le Mozart, ki ga bomo lahko poslušali kot pendant češki poeziji, ne pa Dvoraka, Smetane, ali kakega drugega skladatelja, kar bi bilo morda bolj umestno.

Prva prireditev je bila, kot rečeno, 7. marca, ko so predstavili poljskega pesnika, Nobelovega nagrajenca za leto 1980 in enega največjih, če že ne največjega živečega pesnika današnjega časa Czeslawa Milosza. Sledil je mali koncert Chopinovih del v interpretacij še mlade a zelo obetavne pianistke Sabine Reale.

Naslednjo sredo je bila na vrsti češka poezija, s pesnikoma Vladimírom Holanom in Nobelovim nagrajencem Jaroslavom Sfeifertom ter koncertom Mozartovih del v interpretaciji pianistke Anne Barutti.

V sredo 21. marca pa bo za nas posebno zanimivo predavanje, saj bo na sporedu naš Srečko Kosovel, ki ga bo predstavil Arnaldo Bressan, profesor slovenskega jezika na univerzi v Vidmu. Znani pianist Andrea Pestalozza pa bo izvajal koncert del slovenskega skladatelja Marija Kogoja.

Zadnja sredo, to je 28. marca, bo posvečena gigantu poezije vseh časov: Vladimiru Majakovskemu. Igrali pa bodo dela Sergeja Prokofjeva v interpretaciji pianistke Federice Giannella.

Gre za nevsakdanjo priložnost za odkrivanje čara besede in glasbe srednje in vzhodne slovanske Evrope in nedvomno potrditev poglobljenega in vsestranskega zanimanja tukajšnje javnosti za kulturno dediščino v besedi in glasbi slovanskega in drugih slovanskih narodov.

MARINO VERTOVEC

Aktualizirana postavitev Beethovnovе opere »Fidelio«

Četrta povojna postavitev Beethovnovе opere »Fidelio« v tržaškem Verdiju, predstavlja zanimiv dosežek ne toliko v muzikalnem kot predvsem v režiserskem smislu. Veliko poslanico zakske ljubezni v ožjem in človekove svobode v širšem pomenu, ki jo je Beethoven, sam velik pristaš svobodoljubja, poslal v svet s tem svojim edinim opernim delom, je režiser Frank Bernd Gottschalk dojel in tudi interpretiral v njeni trajni, tako rekoč brezčasovni vrednosti, tako da je čas same zgodbe z resnično zgodovinsko podlago iz 17. stoletja povezal z našim časom velikega razbohotenja teženj po resnični svobodi in dejanski ljubezni do človeka in za človeka. Morda je v tem oziru bil njegov inovativni poseg drzen na škodo glasbene usklajenosti z libretom, je pa nedvomno odprl novo uprizoritevno vizijo v človeštvu trajno prisotne težnje po svobodi.

Zato pač ne more presenečati, da je scensko in v karakterizaciji nekaterih oseb, režiser Gottschalk v povezovanju trajnosti »problema« postavil dogajanje prvega dejanja v ječo, ki tako močno spominja na grozljive celice tržaške Rižarne, da se nad odrom ves čas spušča stena v obliki giljotine na eni, da nosi guverner španskih držav nih ječ don Pizarro črno nacistično uniformo, da nastopajo ječarji z nemškimi brzostrelkami, da so v elementih klasične scene tudi elementi železnih konstrukcij nacističnega tabo-

rišča, da se predstava začenja s tihim prizorom brez glasbe, s štirimi ženskimi liki, ki drže v rokah fotografije štirih oseb z napisom "deportiran", medtem ko so na zastoru projicirane misli iz razgla Salvadora de Madariaga za "dan človekovih pravic", na drugi strani pa, da nosilci glavnih vlog: Leonora (preoblečena v Fidelia), Florestano (njen zaprti mož), ječar Rocco in še drugi, kakor tudi zbor jetnikov, ostajajo v vsem in povsem liki z zgodovinskega časa zgodbe.

Tolikšna "desakralizacija" Beethovnovеga "Fidelia", kar pa v globljem smislu njegovega sporočila to niti ni, je uvodno učinkovala na del občinstva šokantno; bilo je tudi nekaj žvižgov z galerij, ki pa so ob prvih zvokih orkestra potihnili in se niso več pojavljali razen na koncu, ko so se ob kar močnih aplavzi nastopajočim, prikazali na odru režiser, scenograf Ulderico Manani in odgovoren za scensko realizacijo Franco Malgrande.

Toliko o tej osnovni značilnosti tokratnega tržaškega "Fidelia", ki ga je muzikalno pripravil in vodil dirigent Spiros Argiris s posebej pomembnim deležem zborovodkinje Ine Meisters, predvsem pa vrste odličnih pevcev, med katerimi je po vokalni in interpretativni intenzivnosti izstopala nosilka naslovne vloge Katerina Ikonomou. Dirigentu Argirisu bi lahko očitali premalo pregledno vodenje orkestra, preskromno izrisavanje dra-

matičnih trenutkov in nemalokrat dokaj nezanesljivo oporo solistom in zlasti zboru, zaradi česar tudi niso prihajali do polne veljave ne psihološki ne himnični momenti Beethovnovе partiture, njena simfonična značilnost, ki se ji Beethoven tudi v tem svojem opernem delu ni mogel izneveriti, pa je tudi ostala zastrta, neglede na to, da nismo bili deležni izvedbe uverture Leonora št. 3. Prav zaradi teh pomanjkljivosti je zato treba toliko bolj pohvaliti zbor, ki je v vokalnem oziru zelo dobro poustvaril dramatičnost nekaterih scenskih prizorov.

Ob nosilki naslovne vloge, sopranistki Ikonomou, ki je kljub nekaterim kovinskim prizvokom glasu v višjih legah, bila vsekoli prepričljiv Fidelio, je treba posebej omeniti še basista Victorja von Halema, ki je vlogo ječarja Rocca podal z izjemno lepo glasovno kompaktnostjo in idealno pojavnostjo, tenorista Neila Howletta v nelahki vlogi jetniškega guvernerja don Pizarra, ki ga je podal z glasovno pronicljivostjo in pojavno verodostojnostjo. Tenorist William Pell, eden najuglednejših nemških opernih pevcev, znan po interpretacijah Wagnerjevih likov, je bil na trenutke izvrsten, na trenutke pa dokaj blede. Dostojno se je predstavil basist Aurio Tomicich kot monister Don Fernando. Manj izrazit lik je podala Penelope Lusi kot Roccova hčerka Marcellina, ustrezno pa so zbor solistov dopolnili še Adol-

fo Llorca kot jetniški ključar Jaquino, ter Paolo Zizich in Ivan Sancin kot jetnika.

Končni aplavz je bil očitno namenjen bolj Beethovnu in pevcem, kot pa vsem drugim realizatorjem opere.

JOŽE KOREN

NADJA KRIŠČAK

il GARD N ERE

□

**Dreuje
in
rastlinje
za vaše
potrebe**

□

PROSEK (TRST) - TELEFON (040) 251130

Dragoceni in drzni predlogi italijanskih mojstrov za naslednjo jesen-zimo

Namesto strogih kostimov obleke za poredne punčke

»Lepa kot punčka«, vzdihujemo ali vzklíkamo tudi pri nas, ko zagledamo mili obraze z nežno kožo brez gub. V čar mladoletne ali še skoraj otroške lepote so trenutno trdno prepričani najslavnejši italijanski modni mojstri, ki so v prejšnjih dneh v Milanu prikazali svoje najnovejše kolekcije s predlogi za jesen-zimo 1990-91.

Pravzaprav je tokratni ženski ideal velikih in zelo vplivnih kreatorjev »made in Italy« precej poredna punčka, ki ima najstniški izgled, kot zapeljivka pa je že izredno preizkušena, a dovolj otroško nagajiva.

V očeh ustanoviteljev italijanske pripravljenosti mode, ki naj bi bila prvenstveno namenjena sodobni, zaposleni ženski, kateri nenehno primanjkuje časa, je torej podoba poslovno uspešne ženske dokončno mrtva in pokopana. Resni kostimi linearnega kroja, ki naj bi ženski tudi na področju oblačenja priborili status enakopravnosti z moškim, morajo v pozabo, namesto njih pa bi si morala elegantna in dovolj premožna ženska obleči umetelno krojene obleke, nežno povite hlače ali še raje kratke hlače, skoraj nevidna minikrilca, čez vse pa naj bi si nadela dolge suknjiče ali bogato izdelane in toplejše eskime, katerim sedaj najraje pravijo parka.

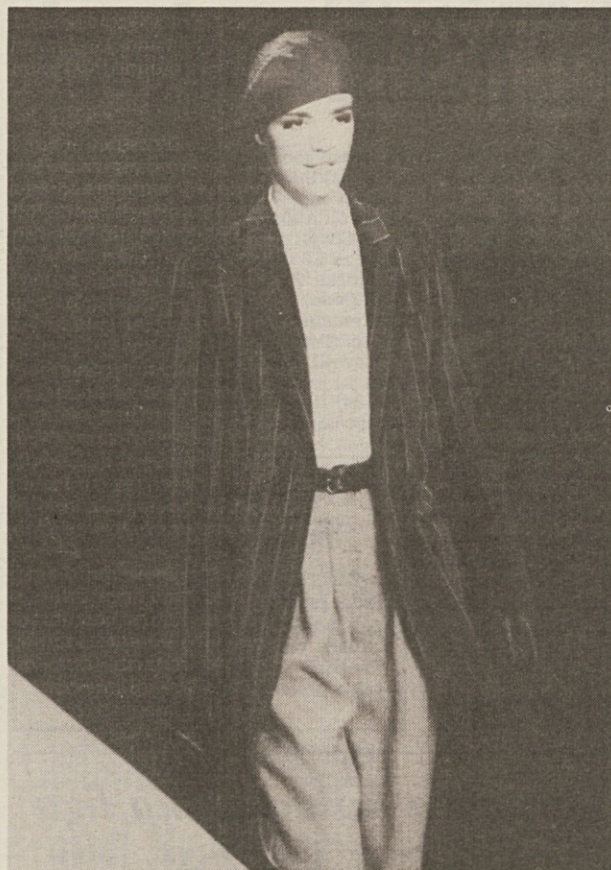
To so seveda samo nekatere izmed najznačilnejših novosti, ki jih je v bistvu prikazala peščica najvplivnejših italijanskih mojstrov. Ob tem je treba stalno upoštevati dejstvo, da vsak italijanski modni ustvarjalec za posamezno sezono pripravi več kolekcij, poleg glavne še vrsto »postranskih«, in da poleg nekaterih zvenečih imen italijansko modno ustvarjalnost in proizvodnjo tvori veliko podjetij različnega obsega.

To pa istočasno pomeni, da italijanska modna produkcija sloni na veliko širšem krogu ljudi od ozkega izbora proslavljenih izbrancev, ki pa imajo nedvomno moč, da s svojimi izbirami vplivajo na kolesje svetovne modne produkcije. Zanimivo je, da so nekatere poglavitne značilnosti nakazanih tendenc pri raznih mojstrih v nekmakšnem sozvočju, iz česar bi se dalo sklepati, da se mojstri med sabo dogovarjajo ali da imajo slične navdihe ali pa da jih opažanja privedejo do podobnih zaključkov.

Še najbolj verjetno gre tudi v tem primeru za kombinacijo raznih hipotez, kateri je treba dodati nujno, da se italijanski modni sistem z vidika ustvarjalnosti prevetri. V zadnjih sezonah so namreč na račun italijanskih modnih ustvarjalcev letele vse bolj pogoste kritike, češ da ničesar več ne ustvarjajo, temveč da sami sebe poustvarjajo. Na tem področju se je vnela huda bitka, ki so jo radi podpihovali na eni kot na drugi strani, s Parizom. Vendar pa je francoska prestolnica prej nasprotnica Rima, kjer nastopa italijanska visoka moda, kot pa Milana ali Firenc, v katerih kraljuje takojmno pripravljena moda.

Da so meje med enim in drugim področjem vse bolj zabrisane, pa med drugimi priča tudi oznaka mode, ki so jo ob številčni udeležbi strokovnjakov, novinarjev, kupcev in obiskovalcev prikazali v prvi polovici marca v Milanu. Ne pravijo ji več pripravljena moda ali pret-a-porter, temveč visoka pripravljena moda ali luksuzni pret-a-porter.

Ker imajo besede kljub vsemu še pomen, razkrivajo, da se je milanska moda pomaknila bliže k visoki modi. Na eni strani o tem pričajo vse višje cene, po drugi pa vloga »usmerjevalke« svetovne

modne produkcije. V tem zaenkrat prednjači pred pariškim izložbenim oknom, v katerem razstavljajo najrazličnejši mojstri in je tudi zaradi tega veliko bolj pisano in neenotno zastavljeno.

Povsem uglašeni seveda niso bili niti predlogi italijanskih modnih ustvarjalcev, ki pa so se vsi še najraje opredelili za nagajivo punčko oziroma za samozavestno žensko, ki rada izziva z oblačenjem. Poleg tega, da bi morala biti mlada ali pa imeti vsaj tak izgled, mora biti ženska, ki se želi obleči v najizvirnejše modele italijanskih mojstrov tudi dovolj bogata. O cenah sicer ni elegantno spraševati, dobro pa je vedeti, da posamezni modeli, ki so včasih skoraj neotipljivi, takoj presežejo nekaj milijonov lir. Po zagotovilih ustvarjalcev in proizvajal-

cev pa s prodajo najdražjih modelov ni nikakršnih problemov.

Lahki, skoraj nevidni, a nadvse dragoceni in dragi so seveda predvsem večerni modeli. Pri teh so mojstri lahko najbolj sprostiti domišljijo in svoje nadzemeljsko lepe (in zato za normalne zemljanke nedosegljive) manekenke bolj nekoliko zastrli kot oblekli. Iz neotipljivih in mehko padajočih tančic so se rada prikazala prsa, prav tako so bila velikokrat razgaljena ramena in hrbet, očem pa niso ostali zakriti niti tisti deli telesa, ki jih še vedno imenujemo s sramežljivostjo. Noge so sploh na ogled, kadar jih ne prikrivajo tesne hlače ali debele nogavice, frfotajoča krilca pa so navadno kot nekakšen, skoraj nepotreben dodatek.

Čez dan naj bi se ženske prihodnjo zimo vseeno nekaj več oblekle, čeprav je za pristašice velikih italijanskih mojstrov upati, da niti zima '90-91 ne bo preostra. Za športnejšo žensko so sicer predvidli ravne hlače iz dragocenih volnenih vlaken ali pa težke volnene nogavice, nad katere si lahko nataknejo kratka krilca. Temeljni element garderobe za jesensko-zimsko sezono pa je suknjič, ki je navadno daljši, da skrije tudi tisti del telesa, ki ga je normalno pokrivalo krilo, in celo bogato izdelan (bip)

Na slikah (foto AP) zgoraj bogata inačica širokega površnika (model Dolce&Gabbana), levo pa športnejši suknjič iz kolekcije Armanija.

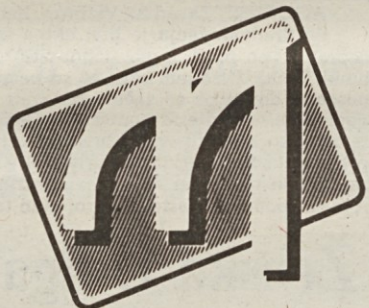
Milanska moda privablja tuje kupce

Ob slavi so potrebni tudi otipljivi rezultati. V to so trdno prepričani italijanski modni proizvajalci, ki so nad uspehom večdnevne prireditve namenjene italijanski pripravljeni modi, nadvse zadovoljni. Če organizatorje posameznih pobud, ki tvorijo milanske dneve mode, navdajajo z zadovoljstvom laskave ocene, ki so jih pozele prikazane kolekcije, se skoraj še rajši pohvalijo s prvimi podatki o obisku na nedavnih milanskih prireditvah.

Na vseh razstavnih prostorih, ki so jih zasedli Modit (konfekcija), Contemporary (predlogi novih stilistov) in Milanovendemoda (znana imena), je bilo tokrat več obiskovalcev kot v prejšnjih letih. Največ pozornosti so seveda organizatorji (EXPO-CT in milanska Trgovinska zbornica) namenili prireditvi Milanovendemoda, ki se deli v smeri Studio (rezervirano za izzivalnejše predloge) in Donnaitalia (umirjenjši modeli za tradicionalnejšo žensko).

Na razstavnih prireditvah, ki so bile odprte v dnevih, ko so znani mojstri predstavili modele na bogato obiskanih defilejih, je bilo prisotnih veliko več razstavljalcev: smer Studio je zastopalo 126 razstavljalcev iz 6 držav, tradicionalnejšo Donnaitalia pa 220 razstavljalcev iz osmih držav. V porastu na obeh prireditvah so bili tako kupci kot obiskovalci, v obeh primerih pa so se množičneje odzvali vabilu organizatorjev tujci, med katerimi so bili še zlasti močno zastopani Japonci. Letošnja Milanovendemoda je skupno pritegnila nad 22.000 kupcev, kar je skoraj 10 odstotkov več kot na prejšnji tovrstni prireditvi. Tujih kupcev je bilo za skoraj 20 odstotkov več, zaradi česar so organizatorji in proizvajalci še zlasti zadovoljni, saj se je prodaja v druge države še povečala. Med tujimi tržišči je italijanski modi vse bolj naklonjeno japonsko, medtem ko so se predstavniki nekaterih držav, npr. ZDA, spet množično in dovolj navdušene vrnili v Milan, glavno izvozno tržišče italijanske mode pa ostaja Nemčija.

Za približno pet odstotkov je bil višji obisk tudi na prireditvah Modit in Contemporary (organizira jih EFIMA), ki sta prav tako zabeležili večji porast tujih kupcev in seveda tudi naročil. (bip)

LA MAGLIA

TRŽIČ - Ul. Roma 58
Telefon: 0481/790074

Spomladanske
novosti
za moške
in ženske

Draguljarna - urarna
moderna in antična

Gold Emotion

F. Blasi

Trst - Capo di Piazza 2 (Trg Unità)
Tel. 040/366338

Castiglioni
obutve

Korzo U. Saba 2 - Tel. 764007
Trst

Korzo del Popolo 9 - Tel. 72590
Tržič

POMLADNE NOVOSTI

Best seller za
pomlad-poletje 1990
je
**MARIELLA
BURANI**

boutique
Godina

TRST - UL. CARDUCCI 12

V moški odbojcarski C-2 ligi
Spet »en plein« naših ekip

res trd oreh za igralke združene ekipe. Ogledalo, da bo Agostes gladko prišel dom, se prebudi in zaigrale borbeno v polju. Ko spravile v težave domačinke, ki so se v četrtem setu reagirale prepozno. Tekmi so bile naše igralke bolj prisebne in bolj, da je za tako nihajočo igro, kot jo je naša, predvsem kriva vrsta poškodb, saj je tudi kondicija stalno šepa. (R. I.)

Milanski derbi osrednja tekma v italijanski nogometni A ligi

Milan za naslov, Inter za prestiž

Tradicionalni milanski derbi med Milanom in Interjem je osrednja tekma današnjega 12. povratnega kola italijanske nogometne A lige. Sacchijeva moštvo bo moralo po nedeljskem pekočem porazu v Turinu dokazati, da je prebolelo krizo, ki je prišla na dan že med pokalnim srečanjem z belgijskim Malinesom. Inter po drugi strani zaostaja za vodilnim Milanom za celih šest točk in praktično skoraj nima možnosti, da bi ubranil naslov nogometnega prvaka. Zmaga nad »so-moščani« bi bila vsekakor prestižna: z njo bi se Inter tudi oddolžil za visok poraz (0:3) iz prvega dela prvenstva.

Drugouvrščeni Napoli čaka težko gostovanje v Genovi proti Sampdoriji. Maradona in tovariši bodo stežka zmagali, saj spada Sampdoria med najbolj trdovratne ekipe prvenstva.

Juventus bo gostil videsmki Udinese. Turinčani so v odlični formi in malo verjetno je, da bo Videmčanom uspelo iztržiti točko.

Na sporedu so še rimski derbi med Lazio in Romo in srečanja, ki bodo odločala o spodnjem delu lestvice. Med temi bo gotovo najbolj napeto v Ascoliju, kjer bodo domačini gostili Baggiovo Fiorentino, ki je dokaj presenetljivo vpletena v boj za obstanek.

DANAŠNJE KOLO: Ascoli - Fiorentina, Bari - Atalanta, Cesena - Genoa, Cremonese - Lecce, Verona - Bologna, Juventus - Udinese, Lazio - Roma, Milan - Inter, Sampdoria - Napoli.

LESTVICA: Milan 42 točk, Napoli 41, Juventus 37, Sampdoria in Inter 36, Atalanta in Roma 32, Bologna 30, Lazio 26, Bari 25, Genoa in Lecce 23, Fiorentina 22, Cesena in Udinese 21, Cremonese in Verona 20, Ascoli 17.

V B ligi Triestina proti Barletti

Tržaški drugoligaš se bo danes na stadionu Grezar srečal z Barletto. Ekipe, ki

jo trenira slavni Mariolino Corso, zaseda 15. mesto in je doslej zbrala štiri točke manj kot Triestina. Nasprotnika pa ne gre podcenjevati, saj je v zadnjih kolih zabeležil nekaj presenetljivo dobrih rezultatov. Prav obratno od Triestine, ki je zadnje čase popustila. Trener Giacomini bo lahko razpolagal z vsemi nogometaši; njegova enajsterica je vsekakor favorit.

Vodilna Pisa bo v današnjem 28. kolu gostila Brescia, drugouvrščeni Torino pa bo gostoval v Parmi.

DANAŠNJE KOLO: Ancona - Padova, Avellino - Reggiana, Cagliari - Foggia, Catanzaro - Cosenza, Como - Pescara, Licata - Monza, Parma - Torino, Pisa Brescia, Reggina - Messina, Triestina - Barletta.

LESTVICA: Pisa 38 točk, Torino 37, Cagliari 34, Pescara 32, Parma, Ancona in Reggina 30, Reggiana 29, Foggia in Triestina 27, Padova 26, Avellino in Brescia 25, Messina 24, Licata, Monza in Barletta 23, Cosenza 22, Como 19, Catanzaro 16.

Včeraj v anticipirani tekmi košarkarske A-2 lige S. Benedetto izgubil v Benetkah

HITACHI - S. BENEDETTO 105:102
BENETKE — Goriški S. Benedetto si je z včerajšnjim porazom v anticipirani tekmi 26. kola italijanske košarkarske A-2 lige proti Hitachiju še bolj poslabšal položaj. Med Goričani je bil najboljši Aleksinas (30 točk), dobro pa je igral tudi Boris Vitez (13 točk). Pri domačinih je dal Rossi 21 košev, poškodovani Radovanović pa 19.

Stefanel igra danes proti Alnu

Tržaški Stefanel bo igral danes pred domačim občinstvom proti Alnu. Tržačani imajo lepo priložnost, da še utrdijo svoje prvo mesto in dosežejo šesto zaporedno zmago.

DANAŠNJE KOLO: Stefanel - Alno, Fantoni - Glaxo, Ipifim - Marr, Garessio - Annabella, Filodoro - Braga, Jollyco-

lombani - Teorema, Kleenex - Banca Popolare.

LESTVICA: Ipifim in Stefanel 36 točk, Glaxo in Garessio 32, Alno, Jollycolombani in Hitachi 26, Kleenex, Annabella in Teorema 24, Banca Popolare in Filodoro 22, Fantoni 20, Braga in Marr 18, S. Benedetto 16. Hitachi in S. Benedetto sta odigrala tekmo več.

Italijanska A-1 liga

DANAŠNJE KOLO: Cantine Riunite - Enimont, Neutroroberts - Scavolini, Vismara - Benetton, Philips - Phonola, Ranger - Arimo, Painsi - Viola, Messaggero - Irge, Knorr - Panapesca.

LESTVICA: Scavolini 40 točk, Knorr, Enimont in Ranger 34, Phonola 32, Vismara 30, Viola 28, Benetton 26, Cantine Riunite, Messaggero in Philips 24, Arimo 22, Painsi 20, Panapesca in Neutroroberts 14, Irge 0.

Ljubljanska Olimpija proti Radničkemu

Po izdatni nedeljski zmagi nad Partizanom bo ljubljanska Olimpija v 24. kolu jugoslovanske 1. zvezne nogometne lige gostovala danes v Nišu. Srečala se bo z Radničkim, ki zaostaja na lestvici dve točki za Ljubljancani. V prvem srečanju za Bežigradom je Radnički zmagal po enajstmetrovkah. Derbi kola bo v Splitu, kjer se bo Hajduk srečal Dinamom.

DANAŠNJE KOLO: Velež - Budućnost, Rijeka - Sarajevo, Borac - Rad, Radnički - Olimpija, Hajduk - Dinamo, Osijek - Spartak, Željezničar - Sloboda, Vardar - Vojvodina.

LESTVICA: Crvena zvezda 33 točk, Dinamo 32, Hajduk, Partizan in Budućnost 24, Rad, Sloboda in Spartak 22, Rijeka in Željezničar 21, Olimpija 20, Vojvodina 19, Radnički in Osijek 18, Sarajevo, Borac in Velež 17, Vardar 9. Crvena zvezda in Partizan imata tekmo več.

Ob bližnjem »mundialu« Skrb za prizadete

VIDEM — Ob bližnjem svetovnem nogometnem prvenstvu bodo tudi za telesno prizadete uredili nekaj struktur, da bodo lahko nemoteno obiskale kraje, kjer bodo tekme mundiala. O tem so na tiskovni konferenci, ki je bila na videmskem sedežu »Udine 90«, spregovorili predstavniki projekta ISOS (Innovazione, Solidarietà, Opportunità Sociali).

V bistvu gre za infrastrukturne izboljšave (železniška postaja v Vidmu, letališče v Ronkah) in za serijo informacijskih centrov, namenjenih prvenstveno handikapirancem, predvsem tistim, ki se za premikanje poslužujejo vozička. Na videmski železniški postaji bodo dobili vrsto informacij o hotelih, prevoznih sredstvih, kinodvoranah, kjer so urejene strukture, primerne za telesno prizadete osebe. Skratka, prvi korak pri odpravljanju tistih arhitektonskih pregrad, ki jih je pri nas vse preveč. Škoda, da je za te spremembe treba čakati le na edinstvene dogodke, kot je svetovno prvenstvo, potem pa gre vse v pozabo. (R. Pavšič)

obvestila

TO ZŠSDI GO
prireja **EKIPNO TENIŠKO PRVENSTVO** za goriška društva. Vpisovanje na uradu ZŠSDI v Gorici, Ul. Malta 2 (tel. 33029) do 31. t. m.

SMUČARSKI KLUB BRDINA
organizira 25. t. m. izlet v Sappado na zamejsko prvenstvo. Vpisovanje na sedežu jutri, 19., in v sredo, 21. t. m.

PLAVALNI KLUB BOR
sporoča, da bo redni občni zbor v petek, 30. t. m., na stadionu 1. maj v Trstu, z začetkom ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju. Dnevni red: otvoritev, poročila glavnega in nadzornega odbora, razprava in razno.

Za fante in dekleta športne ritmične gimnastike ŠZ Dom Bližajo se tekmovanja, nastopi, akademije

Sezona 1989/90 prehaja za dekleta športne ritmične gimnastike in fante športne gimnastike pri goriškem združenju Dom iz pripravljane faze treningov v svoje najpomembnejše obdobje, v fazo tekmovanja, nastopov in akademij.

Desetega aprila bo tekmovanje v ŠRG za »rdeče-belo kolebnico ŠZ Dom«. Deklice animacije (selekcije A) bodo tekmovale v obvezni vaji brez orodja »množičnost«, deklice 1./6. selekcije pa v obvezni vaji brez orodja in v poljubni sestavi z žogo ali kolebnico z obveznimi elementi. Druga selekcija bo nastopila s poljubnimi sestavami.

Že 5. maja se bodo najboljše iz prejšnjega tekmovanja udeležile republiškega prvenstva Slovenije v ŠRG »množičnost« v Ljubljani.

Prvega junija bo gala-srečanje v akademijah sestavah z zamejskimi društvi, ki goje SRG in ŠG in z društvi iz Nove Gorice. K sodelovanju bodo povabili ritmično sekcijo ŠD Prosek-Kontovel in baletno skupino Velox iz Štandreža. Sodelovale bodo tudi članice sekcije goriškega in tržaškega telovadnega združenja, sekcije ŠRG OŠ IX. korpusa in OŠ M. Štrukelj iz Nove Gorice ter mažoretke HIT, prav tako iz Nove Gorice.

V organizaciji ŠZ Dom bo 10. junija v telovadnici Kulturnega doma deželno srečanje FGI v ŠRG s poljubnim programom. Deklice bodo tekmovale v sestavi brez orodja in z enim poljubnim orodjem po izbiri ter v sestavi brez orodja in z dvema poljubnima orodjema po izbiri. Želja prirediteljev je, da bi se društva iz vse dežele tokrat udeležila tekmovanja, kar se pred tremi leti ni zgodilo.

Deklice letnika 1981 čakata še selekcijsko tekmovanje, ki ga deželni odbor FGI vsako leto organizira v Pradamnu, in pa »Festa della ginnastica«, ki je bila lani v S. Vitu al Tagliamento in za katero letos deželni odbor FGI ni še določil kraja in datuma.

Gre torej za zares bogat spored nastopov in prireditev za mlade Domove predstavnice, ki morajo v teku sezone premagovati marsikatero težavo (premalo časa imajo za vadbo, nezadostno zanimanje federacije), da lahko dosežejo svoj cilj.

Kar se orodne telovadbe (športne gimnastike) tiče, pa povejmo, da se bodo dečki pod vodstvom izprašanih trenerjev Dušana Furlana in Milosa Figlja že konec aprila in prve dni maja udeležili republiškega prvenstva v preskokih s prožnim platnom (kanvasom) v Ljubljani. Prve dni junija pa bodo sodelovali na republiškem prvenstvu v vajah na orodju »množičnost«, vedno v Ljubljani. Tekmovali bodo v obveznih vajah na bradljah, krogih (ali drugu), preskoku preko konja in v parterju. Pred tem se bodo udeležili že tradicionalnega velikonočnega turnirja v troboju z orodni telovadci iz Ljubljane-Vrhnike, kasneje pa še turnirja v Postojni. Seveda bodo tudi fante sodelovali na gala-srečanju in na prazniku gimnastike. Za konec gre povedati, da so letos telovadci zaradi vrste težav pričeli s treningi mesec kasneje kot sicer.

Na sliki: Domove predstavnice v športni ritmični gimnastiki. (foto Vili Prinčič)

iz sveta naše telesne kulture

Še o upravljanju društev

Pred časom smo omenili, oziroma smo se zadržali le pri nekaterih odgovornostih, ki so v pristojnosti predsednika društva, a nismo posegli v bistvo poslovanja športnega društva ali združenja. Na tem področju je italijanska zakonodaja dokaj razvejana in zapletena. Ne pridejo v poštev le predpisi strogo fiskalne narave, ki se lahko spreminjajo vsako leto v tako imenovanem finančnem zakonu, ampak smo vezani tudi na določila drugih zakonikov, prvenstveno na civilni zakonik (Codice civile), ki ureja status in delovanje gospodarskih družb. Pravna praksa dokazuje, da moramo smatrati športno društvo za gospodarsko organizacijo, tudi če ni ustanovljeno kot družba kapitalov (delniška družba ali z omejeno odgovornostjo), ampak če opravlja le nekatere dejavnosti, ki spadajo med gospodarske pobude.

Že sama organizacija tekom ali turnirjev uvršča društva v »gospodarsko kategorijo«, saj v takem primeru nudijo društva širši množici neko »športno prireditev« (spettacolo sportivo). Dobro vemo, da amaterska društva ne poslujejo z namenom, da bi ustvarjala dobiček, ampak da bi lahko krila »svoje stroške. Torej tudi če je v statutu natančno določeno, da nima društvo dobičkonosnih namenov (»non a scopo di lucro«), moramo spoštovati določene predpise, ki uravnava obdavčenje dejavnosti. Lahko bi prišlo tudi do stečaja društva, ki ne more kriti svojih obveznosti; v takem primeru bi prišla v poštev stečajna zakonodaja, ki je v italijanski pravni praksa prav točno definirana. Ne mislimo, da smo že v takem stanju, vendar obstoja možnost, da bi se znašli tudi v takem neprijetnem in težkem položaju. Zato moramo prav dobro pretehtati vse finančne obveznosti, ki jih prevzemamo in si zagotoviti možnost, da krijemo nastali primanjkljaj.

In ravno v tem je največja težava. Skoraj nemogoče je pripraviati finančni načrt, ko dejansko delaš in posluješ v skrajno težkih pogojih. Pripravljeni moramo biti, da bodo odborniki krili primanjkljaj, a tak dotok sredstev mora biti nekje zabeležen. Običajno so namreč prispevki odbornikov ali članov društva smatrani kot posojilo, ki bi ga morali prej ali slej vrniti. Pri prispevkih odbornikov bi morali točno navesti, da so nekateri člani pripomogli h kritju izgube. Ta opomba bi mo-

rala biti vnešena v zapisnik občnega zbora društva.

Kot rečeno, je italijanska zakonodaja dokaj razvejana in prav zato je mnogokrat nejasna oz. njena razlaga je lahko različna. Bil sem na raznih seminarjih, ki so jih na to tematiko priredile razne športne zveze (federacije), in opazil, da pri posegih njihovih strokovnjakov v zvezi z razlago delovanja obstajajo bistvene razlike.

Jasno je, da je vsaka reklamna akcija komercialna dejavnost: zadostuje, da na javnem prostoru razobesimo reklamno tablo, oziroma da na vozilo nalepimo plakat tega ali onega darovalca ali podpornika. Za to dejavnost moramo izstaviti redni račun - to že vsi prav dobro vemo - a moramo tudi poravnati občinske davke, ki so odvisni od velikosti reklamnega oglasa. Kdor ne izpolnjuje tega predpisa, lahko spravi v težave samega pokrovitelja ali prijatelja, saj bo moral on odgovarjati pred davkarji. Naredili bi mu torej medvedjo uslugo in tako neresno delovanje bi lahko imelo za društvo daljnosežne posledice. Seveda če izdajamo račune, moramo imeti tudi redno prijavljeno fiskalno kodo (codice fiscale in partita IVA). Vsi imetniki omenjene kode IVA so morali že do 5. marca poravnati s posebno pošto položnico redno letno takso (100 tisoč lir) in dostaviti v istem roku potrdilo o plačilu na pristojni urad.

Nemogoče je obravnavanje vseh možnih primerov, saj ima vsako društvo svojo specifiko, svoje potrebe, svoj obseg delovanja. Vendar smo želeli le opozoriti na nekatere značilnosti poslovanja in na nujnost spremembe miselnosti pri odbornikih. Vodenje društva ni več le sprostitve ali dokaz naše želje in skrbi za doraščajočo mladino ali za oživiljanje stare tradicije. Vodenje društva postane strokovna obveznost. Če želimo strokovno delati, moramo predvsem poskrbeti, da bomo ažurni, da bomo pravočasno in pravilno shranjevali vso dokumentacijo, da bomo premišljeno uravnavali naše finance in kar je še važnejše, da se bomo zavedali, katere listine so nam nujno potrebne. Združenje bo vsekakor še tesneje sodelovalo s tistimi društvi, ki bodo menila, da jim je taka pomoč potrebna in koristna.

ODO KALAN

domači šport

DANES

NEDELJA, 18. MARCA 1990

ODBOJKA

1. MOŠKA DIVIZIJA

9.30 v Trstu, stadion 1. maj: Bor - La Marmotta.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

9.30 v Trstu, stadion 1. maj: Bor - Club Altura; 11.00 v Dolini, občinska telovadnica: Breg - Rozzol.

2. ŽENSKA DIVIZIJA

9.30 v Trstu, šola Galilei: Prevenire - Bor; 11.00 v Trstu, šola Petrarca: La Marmotta - Kontovel Electronic Shop.

UNDER 16 MOŠKI

15.30 v Ronkah, športna palača Filiput: Pallavolo Acli Ronchi - Sloga.

UNDER 14 ŽENSKE

9.30 na Proseku, telovadnica šole Fran Levstik: Kontovel Electronic Shop - Arcobaleno; 11.00 v Trstu, stadion 1. maj: Bor Friulexport A - Ricreatori Comunali; 9.30 v Trstu, Monte Cengio: CUS Trst - Bor Friulexport B.

NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

15.00 v Tamaiu: Tamai - Juventina Radenska.

2. AMATERSKA LIGA

15.00 v Gonarsu: Gonars - Zarja; 15.00 S. Vito al Torre: S. Vito - Primorje; 15.00 v Starancanu: Staranzano - Vesna.

3. AMATERSKA LIGA

15.00 v Trebčah: Primorac - Gaja; 15.00 v Ul. Boito (Tržič): Romana - Breg; 15.00 na Opčinah, Villaggio del Fanciullo: S. Andrea - Kras; 15.00 v Sovodnjah: Sovodnje - Mladost.

NARAŠČAJNIKI

10.30 v Gorici, Baiaumonti: Juventina - Natisone; 10.30 v Dolini: Breg - Olimpia; 8.30 na Proseku: Primorje - Azzurra.

ZAČETNIKI

11.30 pri Campanellah: Altura - Zarja Adriampex; 12.15 pri Sv. Sergiju: Soncini B - Primorje; 11.45 v Miljah: Fortitudo - Breg.

KOŠARKA

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

11.00 v Ul. Veronese 3: Fiamma - Kontovel.

1. MOŠKA DIVIZIJA

11.00 v telovadnici šole Adobatti: Superbasket - Breg; 15.00 na 1. maju: Bor - Lega Nazionale; 9.30 v telovadnici šole Da Vinci: Barcolana - Sokol; 11.00 v Ul. Brass: Dom - Isonzo Senators.

DEŽELNI KADETI

11.00 pri Sv. Sergiju: Servolana B - Breg.

DEŽELNI MLADINCI

11.00 na Proseku: Kontovel - Barcolana.

NARAŠČAJNIKI

11.00 v telovadnici B. Marin: Servolana A - Polet.

DEČKI

9.00 v Dolini: Breg - SGT.

PROPAGANDA

10.00 v Nabrežini: Polet - SGT Tecnoluce.

ROKOMET

MOŠKA C LIGA

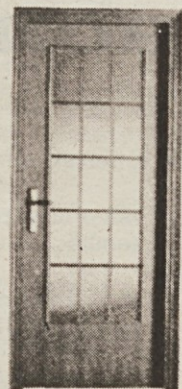
11.00 v Zgoniku: Kras Trimac - Cividin.

Centro della porta

Ul. della Tesa 48 — TRST — Tel. (040) 393972

ZASTEKLITVE IZ LESA
ALUMINIJA - PVC
BLINDIRANA VRATA
POLŽASTE STOPNICE

+ dostava in montaža + na sedežu
velika razstava modelov

PINARELLO

MARIN MOUNTAIN BIKES

MBK

CASA DEL CICLO

TRST - Ul. Valdirivo 21 - Tel. 68009

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir; v SFRJ številka 4.- din (40.000.- din), naročnina za zasebnike mesečno 70.- din (700.000.- din), polletno 390.- din (3.900.000.- din), letno 780.- din (7.800.000.- din).

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593

ADIT 61000 Ljubljana

Glonarjeva.8 - telefon 329761

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir; mali oglaš 850 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPL.

primorski dnevnik

nedelja, 18. marca 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559

Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax 040/772418

GORICA - Drevored 24 maggio 1

Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28

Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič

Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja

in tiska

ZTT

Trst

FIEG

Član italijanske

zveze časopisnih

založnikov FIEG

V dokumentu, ki ga v SZ še niso objavili

KGB svari Gorbačova pred sovražniki prenove

RIM — Italijanska tiskovna agencija ADN - Kronos je objavila vest, da razpolaga s pomembnim in v Moskvi doslej neobjavljenim dokumentom, ki ga je sovjetska tajna služba KGB naslovlila na Mihaila Gorbačova. Dokument je v Italijo prišel po tujih diplomatskih kanalih.

V dokumentu KGB opozarja, da obstajajo v notranjosti države in zunaj nje močne organizacije, ki delujejo proti perestrojki. Te skupine razpolagajo tudi z orožjem, največkrat pa se poslužujejo lažne politične demagogije, s katero nameravajo potegniti na svojo stran čim več ljudi. KGB v dokumentu še piše, da stojijo tem organizacijam na strani tuje tajne službe, ki netijo protisovjetsko sovražstvo v svetu, spodbujajo kriminaliteto in anarhijo ter ščitijo sovjetsko mafijo, ki se je kljub nekaterim ostrim ukrepom nove vlade ponekod močno razširila. Po mnenju KGB prav ta mafija spodbuja medetnično sovražstvo.

Poleg dokazov o organiziranem kriminalu KGB ponuja Gorbačovu nekatera dejstva, ki pričajo, da so v sami vladi, predvsem med republiškimi vodilnimi telesi, osebe, ki načrtno zavlačujejo z uvajanjem novih zakonov in odpravljanjem starih. Ta načrtnost se odraža predvsem v naraščajoči gospodarski krizi, po drugi strani pa v prekomernem bogatenju posameznikov.

KGB v svojem dokumentu zavzema jasno stališče glede stalinizma. »Nova generacija sodelavcev KGB deluje v korist ljudstva in ne prevzema nobene odgovornosti za zločine, ki so bili zagrešeni v času Stalina. Te zločine danes ostro obsojamo,« pravijo podpisniki dokumenta, katerih imena so zaenkrat še tajnost.

V zaključnem delu dokumenta pa podpisniki želijo Gorbačovu, da bi njegova demokratična politična linija končno prevladala v vsej federaciji in mu izražajo vso možno naklonjenost in solidarnost.

Odkritje milanskih agentov na kraju prometne nesreče Več kot 26 kilogramov heroína v prtljažniku zapuščenega avta

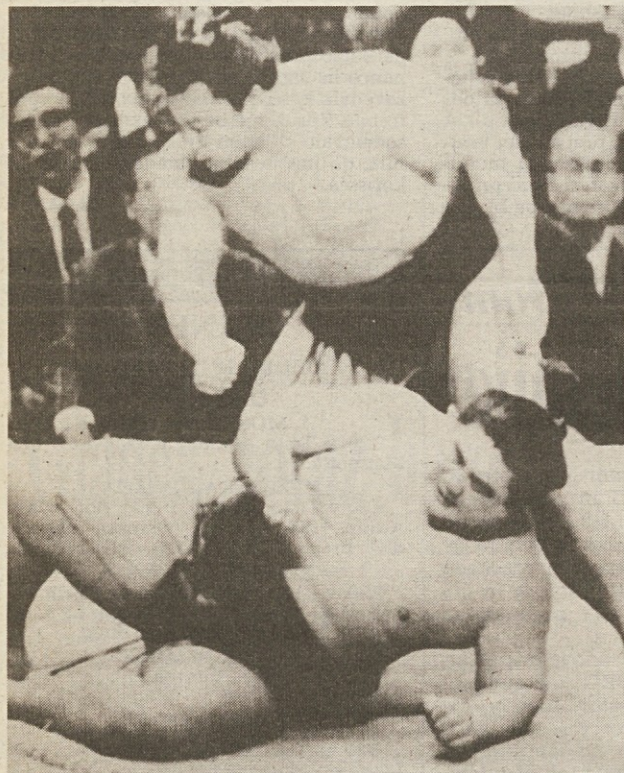
MILAN — V prtljažniku belega citroena BX, ki je včeraj trčil v parkirani tovornjak v milanski četrti Musocco, so policijski agenti našli skoraj 27 kilogramov čistega heroína.

Že v zgodnjih jutranjih urah so agenti zasledili avtomobil, ki so ga pred nedavnim ukradli pri Monzi. Po daljšem zasledovanju v četrti Comasina pa so agenti izgubili sleherno sled za citroenom.

Sele kasneje so ugotovili, da se je avto zariš s prednjim delom pod parkiran tovornjak. Skupina oseb, ki je bila v avtomobilu, je pobrala pot pod noge in pustila citroen kar na ulici. Agenti so tako odprli prtljažnik in odkrili, da je bilo v njem 50 zavojčkov po pol kilograma heroína. Agenti letkega oddelka so dejali, da gre za mamilo dobre kvalitete, za katerega bi lahko tihotapci izžrili precejšnjo vsoto denarja.

Na sliki (telefoto AP): heroin v zavojčkih

Tisoča zmaga

TOKIO — O sebi pravi, da je vedno zdrav, da ima jeklene noge in marmornate roke. Temu pa naj še dodamo, da je japonski narodni heroj. Čijonofudži (na sliki AP) se je dokopal do herojstva v športnih palačah, saj je 35-letni japonski prvak v sumu in edini v zgodovini tega športa, ki je v svoji karieri premagal tisoč nasprotnikov. Zadnjemu je bil kos v pičlih štirih sekundah. Pred desetimi leti se je edinokrat ponesrečil in si izpahnil ramo, vendar je kmalu okrevl, najbrž zato, ker so ga doma dobro hranili, kot je sam priznal v nekem intervjuju, ko se je zahvalil mami in očetu za svojih 122 kilogramov moči.

Evropske države v boju proti mamilom Prizadevanja za zaprtje »balkanske poti«

RIM — Izmenjava informacij, sodelovanje med varnostnimi silami in okrepitev nadzora na meji so bile glavne točke pogovorov, ki so jih imeli predstavniki notranjih ministrstev Italije, Francije, Švice, Avstrije, Zvezne republike Nemčije, Turčije, Bolgarije, Madžarske, Grčije in Jugoslavije. Vsi si prizadevajo, da bi končno zaprli tako imenovano »balkansko pot«, po kateri prihaja večina mamila, ki je namenjeno v države zahodne Evrope.

Srečanje, ki se je zaključilo včeraj, je bilo sad dolgega pripravljanja, ko so se predstavniki raznih držav sestajali na dvostranskih pogovorih. V Rimu so sedaj podpisali izjavo, s katero postavljajo predstavniki desetih

držav osnove tesnejšega sodelovanja v prizadevanjih za zaprtje »balkanske poti«.

Italijanski notranji minister Gava, ki je predsedoval srečanju je poudaril, da so se domenili o krepitvi kolaboracije s organizacijo OZN, ki se bori proti proizvodnji mamil. Poleg tega si bodo evropske države izmenjale čim več informacij, ki lahko služijo v boju protu širjenju mamil. Predstavniki omenjenih držav se bodo sestali spet maja v Bolgariji, da bi določili ukrepe za skrbnejši nadzor na mejnih prehodih. Gava je pri tem podaril, da gre čez italijanske meje vsak dan več kot tisoč tovornjakov in da bo nadzor zelo zahtevna naloga.

Udeleženci so poudarili še zlasti prisotnost vzhodnoevropskih držav na tem srečanju, bolgarski minister Semerdžev pa je dejal, da je borba proti širjenju mamila lahko uspešna samo v sodelovanju na mednarodni ravni. Pritrdil mu je tudi madžarski minister Zoltan Gal, ki je podčrtal dejstvo, da je njegova država pomemben člen v prehodu heroína z vzhoda na zahod, vendar da postaja zadnja leta zanimiva tudi kot potencialno tržišče.

Švica je s svoje strani predlagala, da bi vnesli vse podatke, ki zadevajo »balkansko pot« v informatični sistem, ki bi ga potem povezali z računalniškim sistemom Interpola.

Tiskarski posel je šel po zlu

PALERMO — Le streljaj od sodne palače v strogem središču Palerma je skupina »tiskarjev« že nekaj časa pridno tiskala ponarejene bankovce. Zlikovcem so stopili na prste agenti letkega oddelka, potem ko so vrvež okrog poslopja več časa nadzorovali nato pa so si pomagali tudi s telefonskim prisluškovanjem.

Ko so včeraj vdrli v poslopje, sta dva možakarja pravkar razrezala sveže natisnjene bankovce v vrednosti milijarde lir. Da bi utišali ropot tiskarskih strojev so tiskarji akustično zavarovali vse stene, pa ni pomagalo.

Leninov Uljanovsk obiskali NLP? Krivda je padla na perestrojko

MOSKVA — Neznani leteči predmeti so ponovno obiskali Sovjetsko zvezo. Tokrat so se podali v Uljanovsk, v sam rojstni kraj Vladimira Lenina. O tem dogodku je podrobno poročala sovjetska agencija TASS, ki je v Uljanovsk poslala celo svojega dopisnika.

Tako je bil svet obveščen o tem, da si je gospa Tatjana Bednjakova pred dnevi ogledovala nebo in naenkrat zagledala nekaj, kar jo je spravilo v zadrego. Dopisnik TASS Nikolaj Milov pravi, da je gospa povsem prisebna in da ji kaže verjeti, vendar je na nebu zagledala nekaj, čemur še sama ni verjela, tako je poklicala k sebi soseda in ju prosila, naj še onadva pogledata skozi okno. In res: na nebu sta se lovili dve čudni rumeni luči, ki se jima je občasno približevala zelena. Gospa Bednjakova je dejala, da so se luči nato spremenile v »plamen«, ognjena kroglja pa je kaj kmalu zadobila obrise »leteče-

ga krožnika«, ki je na nebu zarisal elipso in nato izginil.

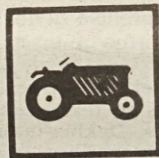
Vest o »vizijah« gospe Bednjakove najbrž ne bi bila tako zanimiva, če ne bi sprožila nekaj uradnih reakcij, ki so še bolj fantastične od samega NLP. Agencije namreč navajajo nekega kremeljskega izvedenca, ki je ugotovil, da imajo ljudje privide, ker jih je pokvaril Gorbačov. Glasnost in perestrojka sta očitno preveč za blage sovjetske duše, katerim peša um že zaradi gospodarske krize.

Sovjetski vseved pa ni osamljen. Priskočil mu je na pomoč zahodni kolega, ki je dejal, da imajo ljudje vizije, ker je prebivalstvo predolgo živelo brez vere in mora to sedaj nekako nadoknaditi. Če so občutili potrebo po pokskih vizijah tudi goriški fotografi, čemu bi se temu odrekli v SZ, teorija o perestrojki pa je res padla z Lune.

Policija prekinila vrh neapeljskih kamoristov

Neapeljska kamora, ki jo vodita brata Mariano, se je najpogosteje sestajala v stanovanju uglednega zdravnika Giulia Flavia (desno) v neapeljski rezidenčni četrti. Prejšnjo noč je kamora priredila pravcati vrh, ki se ga je udeležilo deset »najzvestejših«, vendar je kriminalpol pravočasno posegla. Poleg gostoljubnega zdravnika je sedaj v zaporu tudi Marco Mariano (levo) in seveda vsi ostali (AP)

**EDOARDO
FURLANI** S.r.l.

TRST - Ul. Milano 25 - Tel. 040/62200

VRTNA KOSILNICA

HONDA

— kmetijski stroji vseh vrst

— vsa orodja za obdelavo zemlje

— stroji za obrezovanje grmičevja STIHL

— motokopač ELHO

